

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดที่มีต่อทักษะการทำงานร่วมกันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา นายบุญสนอง สมวงศ์ **ปริญญา**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ภณิดา มาประเสริฐ **ปีการศึกษา** 2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด และ (2) เพื่อศึกษาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 24 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดสูงกว่าก่อนเรียน และ (2) นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด มัธยมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ภณิดา มาประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดมา และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทรา ทองสมักร ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำให้งานศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แจมมณี ที่ได้เขียนตำราการสอน ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัยและได้นำมาเป็นแนวทางการศึกษาค้นคว้าในการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์กัลยา เกษโกศล อาจารย์ทิพยวรรณ หอมกระหลบ และอาจารย์ประสาน ศิลปะ ที่ได้ช่วยเป็นผู้เชี่ยวชาญในการแก้ไขตรวจทานเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยจนทำให้ได้เครื่องมือในการวิจัยที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ขอขอบคุณผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนปากช่องที่ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในการให้ความร่วมมือและช่วยเหลือจากครอบครัว ญาติพี่น้อง อันเป็นที่รัก และเพื่อนร่วมงาน ที่คอยให้กำลังใจเป็นอย่างดีตลอดมา

บุญสนอง สมวงศ์

พฤศจิกายน 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
การเรียนแบบร่วมมือ	6
การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด	9
ทักษะการทำงานกลุ่ม	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
รูปแบบการวิจัย	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	20
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	20
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด	26
การเปรียบเทียบทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตดระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	28
ข้อสังเกตสภาพการเรียนการสอน	29
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	30
สรุปการวิจัย	30
อภิปรายผล	31
ข้อเสนอแนะ	36
บรรณานุกรม	37
ภาคผนวก	43
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	44
ข เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	46
ตารางวิเคราะห์สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้	49
ขั้นตอนการสอนโดยเทคนิคสแตด	50
ผังสาระการเรียนรู้	52
ค แผนการจัดการเรียนรู้	67
ง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	116
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	117
การหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบ	127
การวิเคราะห์ข้อมูล	130
ประวัติผู้วิจัย	139

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตค.....	26
ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตค ระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	28

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีแนวทางในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะหมวด 4 ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาโดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จัดสาระการเรียนรู้ที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม ในมาตราที่ 22 มีจุดเน้น คือ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และพัฒนาตนเองได้ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นวิธีการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดเป็น พึ่งตนเองได้ เอื้อต่อการดำรงชีวิต และทำประโยชน์ต่อสังคมได้ กระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติให้แสดงว่ารู้จริง ได้ใช้สมองทุกส่วน และมีส่วนร่วมเสนอกิจกรรม การปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จหรือไม่จึงใช้หลักการปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน วิธีการจัดการเรียน และหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้ (กว้าง รอบคอบ 2544: 3)

นอกจากนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในส่วนที่ว่าด้วย แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (กว้าง รอบคอบ 2544: 55) ยังได้กล่าวเอาไว้ว่า

1. ให้การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้ วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในรูปแบบวิธีการที่หลากหลายและรักที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร และสังคมแห่งการเรียนรู้

2. เป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองตามศักยภาพให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนรู้อะบบบูรณาการเป้าหมายมากขึ้นขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่มีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยจัดให้นักเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากในปัจจุบันการไม่รู้จักรักช่วยเหลือซึ่งกันและกันและไม่เข้าใจในการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้มีปัญหาการอยู่ร่วมกันในสังคมเพิ่มมากขึ้น

การฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มตลอดจนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันจึงเป็นวิธีการหนึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าว

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (CO - OPERATIVE LEARNING) โดยใช้เทคนิค STAD (STUDENT TEAMS - ACHIEVEMENT DIVISION) เป็นวิธีหนึ่งที่จะแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และมีทักษะการทำงานร่วมกัน โดยการแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในกลุ่มจะประกอบด้วย นักเรียนที่เรียนเก่งเรียนปานกลาง และผู้ที่เรียนอ่อน เป็นการฝึกทักษะให้แต่ละคนในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฝึกทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี อันจะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ และทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

2.2 เพื่อศึกษาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันหลังการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดระดับปานกลาง

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 484 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ได้จากการสุ่มอย่างง่ายมา 1 ห้องเรียน จำนวน 24 คน

4.3 เนื้อหา ที่ใช้ในการทดลองคือ เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจของไทย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เวลาดทดลองทั้งหมด 8 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาและจำนวนชั่วโมง ดังนี้

4.3.1 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย 4 ชั่วโมง

4.3.2 เศรษฐกิจในครัวเรือน 4 ชั่วโมง

4.4 ตัวแปร ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

4.4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เรียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้ เทคนิคสแตด (STUDENT TEAMS - ACHIEVEMENT DIVISION) เป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งเป็นลักษณะการรวมกลุ่มอย่าง มีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

5.2 ทักษะการทำงานร่วมกัน หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันของบุคคลในกลุ่มซึ่ง ร่วมกันวางแผนก่อนการเรียนรู้ มีการแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม การปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายจากกลุ่ม ภายในกลุ่มมีการร่วมกันปรึกษาหารือกันก่อนทำงาน ทุกคนมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย และร่วมกันแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ซึ่งจะเป็นการ พัฒนาความคิดและการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักเรียนและการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษารายวิชา ส 418 เรื่อง เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะพิจารณาจากคะแนนที่ได้ จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เป็นแนวทางในการให้ครูศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงการเรียนการสอนโดยพิจารณาเลือกวิธีในการพัฒนาการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

6.2 นักเรียนมีพฤติกรรมทางด้านการทำงานร่วมกัน โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรม ดังต่อไปนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือ

- 1.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
- 1.2 ความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ
- 1.3 ลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ

2. การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD)

- 2.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD)
- 2.2 กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD)
- 2.3 แนวคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD)

3. ทักษะการทำงานกลุ่ม

- 3.1 ความหมายของทักษะการทำงานกลุ่ม
- 3.2 ทฤษฎีการทำงานกลุ่ม
- 3.3 ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การเรียนแบบร่วมมือ

1.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ นักการศึกษาหลายท่านให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

อนุสรณ์ สุชาตานนท์ (2536: 10) ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การที่ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างกัน มีบทบาทต่าง ๆ กัน นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความก้าวหน้าไปด้วยกันและรับผิดชอบการทำงานของตนเองเท่า ๆ กับการรับผิดชอบการทำงานของกลุ่ม

สุนทรีย์ ภูพิทยากร (2536: 12) ให้ความหมายการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือกัน จะเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้ทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ในการจัดกลุ่มอาจจัดตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทุกคนในกลุ่มจะต้องรู้และ เข้าใจบทบาท และหน้าที่ของตนในกลุ่ม

สุรศักดิ์ หลาบลมาลา (2536: 3) ให้ความหมายการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นวิธีการที่ครูจัดนักเรียนให้เป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 5-7 คน นักเรียนทุกคนช่วยเหลือกันในการเรียน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยเด็กเก่ง 1 คน เด็กอ่อน 1 คน ปานกลาง 3 คน เด็กจะเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม

รตินันท์ ไมตรีจิต (2537: 6) ให้ความหมายการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกในกลุ่มจะมีความสามารถที่แตกต่างกัน นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับผิดชอบการทำงานของตนเองเท่า ๆ กับการรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม และการฝึกทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น

สามารถ สุขาวงษ์ (2537: 6) ให้ความหมายการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนที่ให้นักเรียนเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน นักเรียนแต่ละกลุ่มมีระดับความสามารถต่างกันคือ ระดับความสามารถสูง ปานกลาง ต่ำ โดยกำหนดจากช่วงระดับผลการเรียนเป็น 4 3 และ 2 มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกและสับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่โดยไม่ซ้ำเดิม

ชาแรนและสลาบิน (Sharan 1980 and Slavin 1983 อ้างถึงใน สุจินต์ วิสวธีรานนท์ 2536: 227) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ไว้ว่า เป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนทำงานด้วยในกลุ่มเล็ก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม กลุ่มแบบร่วมกันมีลักษณะต่าง

จากกิจกรรมกลุ่มในชั้นเรียนโดยทั่วไป ที่กลุ่มจะมีขนาดเล็กและสมาชิกภายในกลุ่มมีคุณสมบัติต่างกัน นอกจากนี้กลุ่มเหล่านี้จะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดและมีกิจกรรม เน้นที่ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้นว่า ให้ศึกษาเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยกันหรือทำกิจกรรมและงานที่ได้รับมอบให้สำเร็จลุล่วงในการจัดการเรียนการสอนแบบนี้มองความแตกต่างระหว่างสมาชิกในกลุ่มเป็นข้อดี โดยนักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนมุมมอง แนวคิด ความเข้าใจ และได้ฝึกฝนความสามารถของกันและกันในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา

ทวี บัวทอง (2543: 10) ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การที่ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างกัน มีบทบาทต่าง ๆ กัน นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความก้าวหน้าไปด้วยกันและรับผิดชอบการทำงานของตนเองเท่า ๆ กับรับผิดชอบการทำงานของกลุ่ม

1.2 ความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือมีความสำคัญ คือ นักเรียนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนกว่า การแบ่งกลุ่มการทำงานจะแบ่งตามความสามารถของนักเรียนซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากการให้นักเรียนเข้ากิจกรรมกลุ่มย่อยโดยทั่วไป ภายในกลุ่มจะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมาย

จอห์นสันและจอห์นสัน (Johnson and Johnson 1987) ได้กำหนดความสำคัญเบื้องต้นของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

- 1) สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกันช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยมีจุดมุ่งหมาย
- 2) สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 3) สมาชิกกลุ่มแต่ละคนมีความรับผิดชอบในตัวเองต่องานที่ได้รับมอบหมาย จุดหมายที่สำคัญคือ การที่แต่ละคนทำงานอย่างเต็มความสามารถ
- 4) สมาชิกกลุ่มมีทักษะในการทำงานกลุ่มและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ครูสอนทักษะการทำงานกลุ่มและประเมินการทำงานกลุ่มของนักเรียน การที่จับให้นักเรียนที่ขาดทักษะการทำงานกลุ่มมาทำงานกลุ่มร่วมกัน จะไม่ประสบความสำเร็จ

จิราภรณ์ ศิริทิว (2533: 85) ได้กล่าวว่าความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ว่า เน้นที่ความร่วมมือ ร่วมแรงกันระหว่างสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความสามารถของสมาชิกกลุ่มทุกคน

1.3 ลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ

เปรมจิตต์ ขจรภัยลาร์เซน (2536: 1-2) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในกลุ่ม ลักษณะสำคัญ มีดังนี้

- 1) ต้องมีการเรียนรู้โดยพึ่งพาอาศัยในทางบวก ซึ่งถือว่าความสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับความสำเร็จของนักเรียนคนอื่น ๆ ในกลุ่มด้วย นักเรียนแต่ละคนต้องช่วยกันเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
- 2) การเรียนรู้ต้องมีการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนช่วยเหลือกันอย่างใกล้ชิด
- 3) ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำที่ศึกษา ทำหน้าที่แลกเปลี่ยนความรู้ช่วยเหลือให้คนอื่น ๆ ในกลุ่มมีความรู้เรื่องนั้นเท่า ๆ กันอย่างแท้จริง
- 4) นักเรียนทุกคนต้องสามารถที่จะทำงานร่วมกัน เข้ากันได้ทุกคนและสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยได้ โดยครูต้องฝึกให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย โดยนักเรียนต้องทำดังนี้
 - ก. ต้องทำความรู้จักกันและไว้วางใจกัน
 - ข. พูดสื่อความหมายกันได้อย่างชัดเจน
 - ค. ยอมรับและให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน
 - ง. ช่วยแก้ปัญหาของความขัดแย้ง
 - จ. ผู้เรียนในกลุ่มอภิปรายวิเคราะห์การทำงานของกลุ่มและสามารถหาวิธี

ปรับปรุงการทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรองทอง ไครรรี (2538: 1-2) ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะที่สำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ ดังต่อไปนี้

1. การพึ่งพาอาศัย

สมาชิกทุกคนมีหน้าที่และมีความสำคัญเท่าเทียมกันหมดสมาชิกแต่ละคนรู้หน้าที่ของตัวเองว่าจะต้องทำกิจกรรมอะไรบ้างในการเรียนครั้งนั้น ๆ และต้องรับผิดชอบในกิจกรรมนั้น ๆ เสมอ สมาชิกทุกคนตระหนักดีว่าความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับสมาชิกทุกคนภายในกลุ่ม

2. การปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า

การจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนแบบร่วมมือนี้ นักเรียนจะนั่งเรียนกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-4 คน หันหน้าเข้าหากันเพื่อที่จะได้ซักถามตอบปัญหา อธิบาย ได้ตอบซึ่งกันและกัน ให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ยอมรับเหตุผลของผู้อื่น เป็นการฝึกทักษะพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง

สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และจะต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถเสมอ เช่น สมาชิกแต่ละคนตอบคำถามและอธิบายให้แก่เพื่อนด้วยความเต็มใจและคอยให้กำลังใจเพื่อน

4. ทักษะทางสังคม

นักเรียนบางคนไม่มีทักษะในการทำงานกลุ่ม เนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาในด้านนี้มาก่อนอาจทำให้มีปัญหาบ้างในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นก่อนที่จะใช้การเรียนการสอนแบบร่วมมือ ครูควรปูพื้นฐานนักเรียนให้มีทักษะในการทำงานกลุ่มเป็นทักษะเบื้องต้น ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น จัดกลุ่มอย่างรวดเร็ว ทำงานในกลุ่มของตนไม่รบกวนกลุ่มอื่น ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่เรียกชื่อ ใช้สายตา ท่าทาง และให้ความสำคัญเท่ากัน ความพยายามในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จที่ดี รักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดและออกความคิดเห็น รู้จักอธิบาย โต้ตอบ ซักถาม สร้างบรรยากาศแห่งการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม

2. การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD)

2.1 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD)

ฉัตรจิรี แสงพันธุ์ (2536: 31) ได้ให้ความหมายการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD) ไว้ว่า มีการแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน สมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำกิจกรรมในกลุ่ม หลังจากนั้นครูจะให้ทำแบบทดสอบ คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบจะแปลงเป็นคะแนนของแต่ละกลุ่ม โดยใช้ระบบที่เรียกว่า “กลุ่มสัมฤทธิ์” (Achievement Division)

สุจินต์ วิสวธีรานนท์ (2536: 1) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD) ว่าเป็นวิธีการที่ครูจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม 4 คน หลังจากที่ครูสอนบทเรียนหนึ่งแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดด้วยกัน กลุ่มจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าสมาชิกทุกคนเข้าใจเนื้อหาและแบบฝึกหัดเป็นอย่างดี ในตอนท้ายมีการทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มจะได้รับรางวัลต่อเมื่อคะแนนของสมาชิกทุกคนของกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ดี

สลาวิน (Slavin 1987: 23-24) กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD) เป็นการเรียนแบบร่วมมือแบบแรกที่ได้รับการพัฒนาขึ้นที่มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ (John Hopkins University) เป็นวิธีการสอนอีกแบบหนึ่งซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถ

ต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยปกติจะมี 4 คน เป็นเด็กเรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 2 คน และเรียนอ่อน 1 คน ผลการเรียนรู้ของเด็กจะพิจารณาเป็น 2 ตอน ตอนแรกจะพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ตอนที่ 2 จะพิจารณาคะแนนสอบเป็นรายบุคคล การสอบทั้ง 2 ครั้ง เด็กต่างคนต่างสอบแต่เวลาเรียนต้องร่วมมือกัน ดังนั้นเด็กนักเรียนที่เรียนเก่งจึงพยายามช่วยเด็กอ่อน เพราะจะทำให้คะแนนของทั้งกลุ่มดีขึ้นและครูมีรางวัลเป็นแรงเสริมให้ด้วยหากค่าเฉลี่ยของกลุ่มใดเกินเกณฑ์ที่ครูตั้งไว้

2.2 กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD)

เทือน ทองแก้ว (2537: 44) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด (STAD) ประกอบด้วย การนำเสนอข้อมูล การทำงานร่วมกัน การทดสอบ การปรับปรุงคะแนน และการตัดสินผลงานของกลุ่ม

การนำเสนอข้อมูล ครูจะเป็นผู้นำเสนออาจเป็นการใช้เอกสาร หรือการบรรยาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้เกิดความรู้สึกเรื่องที่จะเรียนและเห็นแนวทางที่จะทำกิจกรรมกลุ่มต่อไป

การทำงานร่วมกัน นักเรียนจะทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มหนึ่งมี 4 คน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์และเพศละกัน หน้าที่สำคัญของกลุ่ม คือ การช่วยเหลือกัน เรียนร่วมกัน อภิปรายปัญหาพร้อมกันรวมทั้งการตรวจสอบคำตอบ การแก้ไขคำตอบ หัวใจสำคัญอยู่ที่สมาชิกแต่ละคน การจัดนักเรียนเข้ากลุ่ม สลาวิน (Slavin 1990: 58-64) ได้กำหนดนักเรียนเข้ากลุ่มเพื่อให้สมดุลวิธีการ คือ ในแต่ละกลุ่มนักเรียนจะมีความสามารถแตกต่างกัน มีทั้งผู้ที่เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน จะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น ในชั้นเรียนหนึ่งมีนักเรียน 32 คน จัดกลุ่ม ๆ ละ 4 คน จึงสามารถจัดได้ 8 กลุ่มจัดเรียงตามลำดับความสามารถของนักเรียนจากผลสัมฤทธิ์สูงไปหาต่ำ

2.3 แนวคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตด (STAD)

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่ได้ศึกษาความคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตด (STAD) มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปตามพื้นฐานประสบการณ์และความเชื่อ ดังจะเห็นได้จากทฤษฎีต่อไปนี้

2.3.1 ทฤษฎีสถาน (สุจินต์ วิสวธีรานนท์ 2536: 264-265) จัดการเรียนการสอนแบบให้นักเรียนร่วมมือกัน มีลักษณะที่แตกต่างจากการให้นักเรียนเข้ากิจกรรมกลุ่มย่อย โดยทั่วไป แทนที่จะปล่อยให้ให้นักเรียนทำงานไปตามกลไกของกลุ่มโดยเสรี ครูจะต้องจัดสถานการณ์และวางเงื่อนไขให้นักเรียนรู้จักทำงานอย่างจริงจังจึงมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือและพึ่งพากันตามสมควร ทั้งนี้มีไว้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เฉพาะเนื้อหาวิชาเท่านั้น ได้อาศัยทฤษฎีสถาน (Field Theory) ของ เคิร์ก เลวิน (Kurt Lewin) ซึ่งกล่าวว่าพฤติกรรมมนุษย์สัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม

กล่าวคือ พฤติกรรมของคนคนหนึ่งมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะส่วนตัวของเขา ได้แก่ พันธุกรรม ความสามารถ บุคลิกภาพ สุขภาพ และอื่น ๆ และสถานการณ์ทางสังคมที่คนคนนั้นรับรู้ ทฤษฎีนี้สรุปได้ว่า การรวมกลุ่มครูจะต้องจัดสถานการณ์และวางเงื่อนไขให้ นักเรียน พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม

2.3.2 ทฤษฎีการให้แรงเสริม

สจวร์ท โคว์ตระกูล (2536: 197) ได้กล่าวถึง สิ่งที่สำคัญในการสอน คือ การเสริมแรง การเลือกเสริมแรงเป็นสิ่งที่ครูจะต้องใช้การพิจารณาอย่างรอบคอบ ควรจะเลือกจะใช้เสริมอะไรและควรจะทำนึ่งถึงความเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน จากการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เสริมพบว่า ครูอาจจะใช้เสริมได้ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การให้ความสนใจและคำชมเป็นเสริม
2. การอนุญาตให้นักเรียนประกอบกิจกรรมที่นักเรียนชอบหรือต้องการ
3. การให้รางวัลเป็นของ เช่น ของเล่นและขนม หรืออาจจะให้เป็นดาวหรือเบี้ย ซึ่งมีค่าต่าง ๆ กัน นักเรียนอาจจะใช้เบี้ย แลกของใช้ ของเล่น หรือขนมได้

ชูศักดิ์ แส่นปัญญา (2537: 62-65) ได้กล่าวถึงประเภทของตัวเสริมแรง มีอยู่ 3 ประเภทคือ

1. ตัวเสริมแรงทางสังคม เช่น การยิ้ม การสัมผัส การปลอบโยน การชมเชย การเอาใจใส่ การให้ความใกล้ชิด ฯลฯ
2. ตัวเสริมแรงที่เป็นวัสดุ เช่น ขนม อาหาร ของเล่น ลูกกวาด เงิน เหรียญ ดาว ฯลฯ
3. ตัวเสริมแรงที่เป็นกิจกรรม เช่น การให้เล่นเกม การให้อิสระเมื่อทำงานเสร็จ การให้อ่านการ์ตูน การให้ดูโทรทัศน์ ฯลฯ

การเสริมแรงทำได้ 2 ทาง

1. การเสริมแรงทางบวก ได้แก่ การยิ้ม การสัมผัส การชมเชย ขนม การให้เล่นเกม ฯลฯ
2. การเสริมแรงทางลบ ได้แก่ การชู้ จู๊จี้ คำ บ่น (ซึ่งไม่ควรจะใช้การเสริมแรงทางลบเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนา)

เป้าหมายของรูปแบบการสอนโดยวิธีควบคุมการให้เสริม

เป้าหมายสูงสุด คือ สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่พฤติกรรมใหม่ที่พึงปรารถนาและคงทนตลอดไป จนพฤติกรรมที่ปรับเปลี่ยนกลายเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากภายในภายใต้การควบคุมตนเองของแต่ละบุคคล

ผลของการสอน การสอนโดยวิธีควบคุมการให้แรงเสริม สามารถนำไปใช้ได้หลายทาง ครูสามารถใช้รูปแบบการสอนนี้ เพื่อ

1) นำไปสู่เป้าหมายในพฤติกรรมทุกด้าน (Domain) คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2) เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

กล่าวโดยสรุปว่า รูปแบบการสอนโดยวิธีควบคุมการให้แรงเสริมเป็นการควบคุมการให้สิ่งเร้าด้วยการเสริมแรงทางบวก หลังเกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาขึ้น โดยครูคุมระบบการให้แรงเสริมและสิ่งแวดล้อม จนนำไปสู่พฤติกรรมที่ตั้งเป้าหมายไว้และคงทนจนนักเรียนสามารถควบคุมตนเองได้

2.3.3 ทฤษฎีแรงจูงใจ

ชม ภูมิภาค (2523: 94) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการสอนนั้น ครูอาจจะต้องกระทำในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสร้างการจูงใจ ในการดำเนินการสอนนั้น ครูอาจจะต้องกระทำในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสร้างการจูงใจในด้านต่าง ๆ

1) กระตุ้นนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียน นั่นคือ การเร่งเร้าให้ตื่นตัว

2) อธิบายให้นักเรียนรู้อย่างชัดเจนว่าเมื่อนักเรียนเรียนจบตอนไปแล้ว นักเรียนจะทำอะไรได้ การกระทำอย่างนี้ในการสร้างแรงจูงใจในการใช้การคาดหวัง เรียกว่า Expectancy function

3) ให้รางวัลแก่ผลสัมฤทธิ์ในปัจจุบันเพื่อกระตุ้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในอนาคต หรือที่เรียกว่ารางวัล (Incentive function)

4) ให้รางวัลและลงโทษ เพื่อควบคุมพฤติกรรมที่ผิดไป หรือที่เรียกว่าทำหน้าที่ด้านวินัย (Discipline function)

หลักการสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความตื่นตัวช่วยเหลือกันในการทำงาน การดำหนิตชมควรทำเป็นกลุ่ม อีกทั้งมีรางวัลให้กับกลุ่มที่มีคะแนนยอดเยี่ยม เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานในครั้งต่อไป ความสำเร็จของกลุ่มจะเกิดขึ้นต้องมีสิ่งต่อไปนี้

1) การเกิดแรงจูงใจที่มั่นคงที่จะร่วมมือร่วมใจกันทำงานให้สำเร็จ

2) งานกลุ่มช่วยพัฒนามิตรภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

3) ความร่วมมือกันช่วยพัฒนากระบวนการสื่อสารที่มี

ประสิทธิผลและช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดที่หลากหลายและการยอมรับซึ่งกันและกัน

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทั้ง 3 อย่าง พอสรุปได้ว่า การร่วมมือกันจะเกิดขึ้น
เมื่อบุคคลอยู่ในสถานการณ์ของการพึ่งพากันทางบวก และมีการเสริมแรงโดยการให้รางวัล คำชมเชย
เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้บุคคลส่งเสริมกันให้ประสบความสำเร็จ และนำไปสู่การเพิ่มผลงานเพิ่ม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล

3. ทักษะการทำงานกลุ่ม

3.1 ความหมายของทักษะการทำงานกลุ่ม

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมาย ทักษะการทำงานกลุ่มดังต่อไปนี้
พรรณพิศ วาณิชการ (2535: 24) ได้กล่าวถึง การทำงานแบบกลุ่ม หมายถึง
การกระทำกิจกรรมร่วมกันของบุคคลในกลุ่ม ซึ่งร่วมกันวางแผนงานตามเป้าประสงค์และจัด
ประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ขึ้นทั้งในตัวบุคคลและในกลุ่ม ในการ
ทำงานแบบกลุ่มนี้ จึงจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพที่มีความสามารถในการที่จะเอื้ออำนวย
การกระทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกให้ดำเนินไปในทางสร้างสรรค์ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนของกลุ่ม
และกลุ่มทั้งหมดบรรลุสู่ความสำเร็จตามประสงค์และเสริมสร้างการพัฒนาบุคคลในกลุ่มและความ
เป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สามารถ สุขาวงษ์ (2537: 9) ให้ความหมายของทักษะการทำงานกลุ่ม หมายถึง
การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนในขณะที่ทำงานกลุ่ม เพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายที่
กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากแบบวัดพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ยุพิน โปธิรัตน์ (2537: 22) ได้กล่าวสรุปว่า กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพ สามารถ
พัฒนาตัวแปร ด้านความคิดสร้างสรรค์ ระเบียบวินัยในชั้นเรียน พฤติกรรมตั้งใจเรียน การคิดเป็น
และการแก้ปัญหาเป็น

ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532: 35-36) กล่าวว่าการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการมุ่งประสาน
ที่จะให้เกิดพลังร่วมของกลุ่มมีเป้าหมายของกลุ่มเป็นหลัก สมาชิกทุกคนในกลุ่มจึงมีความสำคัญใน
อันที่จะผลักดันให้งานบรรลุเป้าหมายเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงต้องมีความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับ
พฤติกรรมและท่าทีของบุคคลในกลุ่ม ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

บัททอน (Button 1974: 1-2) ได้กล่าวว่า การเป็นมนุษย์ย่อมต้องสื่อสารและมีความ
ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งเราต้องอยู่ในสังคม ด้วยเหตุนี้การทำงานกลุ่มจึงต้องจัดขึ้นมา โดยมี
จุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริมให้มนุษย์ได้เติบโตและพัฒนาทักษะทางสังคม และมีปฏิสัมพันธ์กับ

คนอื่น เป็นการเปิดโอกาสให้มนุษย์เรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ในบรรยากาศที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ผู้ที่เข้าร่วมทำงานกลุ่มจะพยายามช่วยกลุ่มและช่วยเหลือแต่ละบุคคล เพื่อให้ทำงานของกลุ่มไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ

จากความหมายพฤติกรรมการทำงานกลุ่มพอสรุปได้ว่า การทำงานกลุ่มประกอบด้วย บุคคลตั้งแต่สองคนที่ทำงานร่วมกัน เป็นการแสดงออกของผู้เรียนในขณะที่ทำงานกลุ่ม มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

3.2 ทฤษฎีการทำงานกลุ่ม

ได้มีผู้เสนอทฤษฎีการทำงานร่วมกันไว้หลายทฤษฎีดังต่อไปนี้

3.2.1 ทฤษฎีการทำงานร่วมกัน

สมยศ นาวิกาน (2523: 234) ได้กล่าวถึงทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดย จอร์จ โฮแมนส์ (George Homans) ทฤษฎีนี้อธิบายหลักสำคัญว่า การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มต้องประกอบด้วยพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ

1. กิจกรรม
2. การทำงานร่วมกัน
3. ความรู้สึก

องค์ประกอบทั้งสามจะเกี่ยวข้องกันโดยตรงกล่าวคือ ถ้าหากบุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากเท่าไร การกระทำร่วมกันและความรู้สึกของพวกเขาก็จะมีมากขึ้นด้วยบุคคลต่าง ๆ ภายในกลุ่มเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ไม่เพียงแต่อยู่ใกล้ชิดกันเท่านั้น พวกเขาต้องตัดสินใจติดต่อสื่อสาร สนับสนุน ประสานงาน และประสบความสำเร็จในเป้าหมายเดียวกันด้วยสมาชิกภายในกลุ่มหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับลักษณะดังกล่าวจะมีแนวโน้มจะรวมกันเข้าเป็นกลุ่มพลังสูงขึ้น

3.2.2 ทฤษฎีค่ายการปฏิบัติงาน

โสภณ ปภากพันธ์ (2521: 118-119) กล่าวถึง ผู้พัฒนาความคิดตามทฤษฎีคือ เบลค (Blake) และ มูทอน (Mouton) แห่งมหาวิทยาลัยเท็กซัส ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ ต้องการงานให้ได้ผลต้องการมีส่วนร่วมในงานที่เขารับผิดชอบ และการที่จะให้เขามีส่วนร่วมนั้นต้องสร้างบรรยากาศขององค์การที่จะช่วยให้เกิดการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการทำงานอย่างจริงจัง ทฤษฎีค่ายมีความเชื่ออย่างฝังใจว่าผลงานย่อยเกิดจากการบูรณาการหรือการประสมประสานความต้องการขององค์การและของคนเข้าด้วยกัน

3.2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มสัมพันธ์

ทศนา เขมมณี และ เขาวพา เดชะคุปต์ (2522: 1) ทฤษฎีด้านนี้มุ่งศึกษา เพื่อหาความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของคน อันจะเป็น ประโยชน์ในด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์และปรับปรุงการทำงานของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ เนื้อหาของทฤษฎีนี้ จึงมุ่งศึกษาเรื่องราวธรรมชาติของคน พฤติกรรมของคน ธรรมชาติของกลุ่ม ลักษณะการรวมตัวของกลุ่ม องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญของกลุ่ม กระบวนการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

3.3 ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม

สิริวรรณ ศรีพหล (253 : 224-225) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม พอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นทำให้เกิดทัศนคติที่ดีและ ถูกต้องเกี่ยวกับการทำงานว่าจะต้องทำงานเป็นกลุ่มจึงจะประสบความสำเร็จ คนเราจะทำงาน โดยโดดเดี่ยวเสมอไปไม่ได้
2. เป็นการฝึกและให้ทัศนคติแก่นักเรียนว่าบุคคลอื่น ๆ มีค่าเสมอกัน ต้องยอมรับ และเคารพความเป็นคนของผู้อื่น ทั้งในด้านความคิดเห็นและการกระทำโดยไม่ยึดถือหรือมองแต่ ตัวเองเป็นศูนย์กลาง
3. เป็นการฝึกให้นักเรียนเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททั้งของตนเองและ สมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ เช่น บทบาทในการเป็นผู้นำ หรือ บทบาทในการเป็นผู้ตาม เป็นต้น
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะทางด้านสังคม (Social Skills) หรือการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพราะการที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม ย่อมได้รับมอบหมายงานให้ปฏิบัติ การเรียนโดยการฝึกการปฏิบัติ จะทำให้ได้รับประสบการณ์ โดยตรง
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในด้านความคิดร่วมกับกลุ่ม เช่น การ แก้ปัญหา การตัดสินใจ เป็นต้น
7. เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ เพื่อเกิดการยอมรับซึ่ง กันและกัน เช่น การยอมรับและปฏิบัติตามมติของกลุ่ม เป็นต้น
8. เป็นการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีทางความเป็นประชาธิปไตยทั้งใน ด้านความคิดและการกระทำ
9. ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ทำให้เขารู้สึกว่าตนมี ความสำคัญต่อกลุ่ม เช่น การที่กลุ่มยอมรับความคิดของเขา การที่กลุ่มเปิดโอกาสให้เขาแสดง

ความคิดเห็นอย่างเต็มที่ เป็นต้น ความภาคภูมิใจนี้เองที่จะเป็นแรงผลักดันให้เป็นคนกล้าแสดง
ความคิดเห็น กล้าพูดกล้าตัดสินใจ ทักษะดังกล่าวจะทำให้เกิดความมั่นใจต่อมา

10. สร้างค่านิยมในเรื่องของความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความ
เข้าใจและความเห็นใจผู้อื่น

นอกจากนี้ ยัง (Young 1972: 634) ได้อธิบายถึงข้อได้เปรียบของการเรียนโดย
การให้ทำงานเป็นกลุ่มไว้ว่า

1. ครูมีโอกาสนำพลังกลุ่มของนักเรียนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอน
ทำให้ครูมีเวลามากขึ้นในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนเพราะนักเรียนจะเป็นผู้อธิบาย
กระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในกลุ่มของตนเอง ในขณะที่ครูอธิบายปัญหาที่นักเรียนกลุ่มอื่น
สงสัยและแก้ปัญหาไม่ได้

2. การทำงานของครูมีความคล่องตัวมากขึ้น เพราะเมื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนแล้ว
แทนที่ครูจะต้องตอบปัญหานักเรียน 25-40 คน ทั้งชั้นก็จะกลายมาเป็นผู้ตอบปัญหาของกลุ่ม
เพียง 4-5 กลุ่มเท่านั้น ปัญหาที่จะมาถึงครู หรือที่ครูต้องอธิบายให้ฟังมักจะเป็นปัญหาที่กลุ่ม
ช่วยกันตอบแล้วตอบไม่ได้เท่านั้น

3. บรรยากาศในการเรียนจะมีความเป็นกันเองมากขึ้นนักเรียนจะรู้สึกสบายใจ
และไม่เคร่งเครียดเมื่อทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

4. ช่วยแก้นิสัยไม่กล้าแสดงออกของนักเรียนบางคน เพราะการทำงานร่วมกันจะ
ทำให้ทุกคนรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อกลุ่มเท่ากัน ความเชื่อมั่นในตนเองจะถูกกระตุ้นให้เพิ่มมากขึ้น
ความเชื่อมั่นในตนเองนี้เริ่มขึ้นภายในกลุ่มก่อน เพราะนักเรียนส่วนใหญ่จะมีความประหม่าน้อย
หรือไม่มีเลย เมื่อเสนอปัญหาข้อใจของเขาต่อกลุ่มแต่จะเกิดความประหม่าถ้าเสนอข้อข้อใจ
ต่อนักเรียนทั้งชั้น

5. การเรียนเป็นกลุ่มจะช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน

6. การเรียนเป็นกลุ่มจะเสริมสร้างความสามัคคี การรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน
ต่อกลุ่ม

7. ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่กว้างขวางในการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ

8. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการเสนอแนะและการซักถามตลอดจนส่งเสริมความคิด
ริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่กันด้วย

ดัน (Dunn 1972: 154) ได้กล่าวถึง ผลของการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนมี
ความสัมพันธ์ต่อกันทำให้นักเรียนไม่มีความรู้สึกโดดเดี่ยว การทำงานร่วมกันจะทำให้มีการ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งผลให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

สติชชี ดาเมียร์นีย์ (Sticchi-Damiani 1981: 243) ได้มีความเห็นว่าการที่นักเรียนมีโอกาสร่วมมือกันในกลุ่ม จะทำให้สมาชิกภายในกลุ่มเกิดความเป็นเจ้าของกลุ่มร่วมกัน สนใจในเพื่อนร่วมกลุ่ม และช่วยกันทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้มากยิ่งขึ้น ที่สำคัญนักเรียนจะมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่มของตนเองเพื่อให้ผลงานตนเองดีกว่าผลงานของกลุ่มอื่น ๆ

ประโยชน์การทำงานกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีโอกาสอภิปรายและแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม ทำให้เกิดบรรยากาศของการให้ความช่วยเหลือ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการแก้ปัญหา การตัดสินใจ ในการทำงานกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบร่วมกัน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตด จูทามาต สดแสงจันทร์ (2540: 161) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตดกับการสอนตามปกติ ในรายวิชา ส 401 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตดกับการสอนตามปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจนา มีพลัง (2532: 135) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมั่นใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้การสอนแบบสแตดกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความมั่นใจในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

นาทีฟ (Nattiv: 1986) ได้ทำการศึกษาวิจัยผลของการใช้ยุทธวิธีการ สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับเกรด 6 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อต้องการดูผลของการใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือ 3 วิธี เปรียบเทียบกับการสอนแบบรับฝึชอบต่อตนเอง ซึ่งเป็นการสอนแบบกลุ่มเดิม รูปแบบที่ใช้วิธีเรียนแบบปกติมากกว่า 30% และมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า แต่พฤติกรรมกรรับรู้การรวมกลุ่มทางสังคมไม่แตกต่างกันและพบว่าครูที่ได้รับการฝึกให้สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือจะนำวิธีการไปใช้ได้ดีกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึก

สลาวิน (Slavin 1987: 7-13) ได้ทำการเปรียบเทียบระหว่างการเรียนรู้โดยการร่วมมือกับห้องเรียนแบบปกติ จากการวิจย 38 เรื่อง พบว่ารายงานการวิจย 33 เรื่อง แสดงถึงห้องเรียน เรียนโดยการร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าห้องเรียนปกติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด เรื่องปัญหาเศรษฐกิจของไทย ในรายวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษากลุ่มทดลอง โดยการวัดก่อนเรียนและหลังเรียน มีรูปแบบการวิจัย ดังนี้

กลุ่มทดลอง

O_1	X	O_2
-------	---	-------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

O_1	หมายถึง	การทดสอบก่อนเรียน
X	หมายถึง	การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด
O_2	หมายถึง	การทดสอบหลังเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2547 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 12 ห้องเรียน ทั้งหมด 484 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2547 ภาคเรียนที่ 1 ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 24 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 ทักษะการทำงานร่วมกัน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

4.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

4.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1.3 แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน

4.1.1 *แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด* รายวิชา ส 418 สังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษามาตรฐานของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส 3.1 และ ส 3.2 กลุ่มเศรษฐศาสตร์ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พุทธศักราช 2545

2) ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา ส 418 สังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน

3) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค จาก ตำรา เอกสารต่าง ๆ

4) แบ่งเนื้อหาของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค จำนวน 2 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลา 8 ชั่วโมง ดังต่อไปนี้

(1) ปัญหาเศรษฐกิจของไทย จำนวน 4 ชั่วโมง

(2) เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน จำนวน 4 ชั่วโมง

5) ทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค มีองค์ประกอบ สำคัญดังนี้

(1) สาระสำคัญของเนื้อหา

(2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

(3) เนื้อหาการเรียนรู้

(4) กิจกรรมการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค

(5) สื่อการเรียนรู้

(6) การประเมินผล

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

7) นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำมาแก้ไข ปรับปรุง

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน ของโรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา

4.1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา ส 418 สังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากตำรา หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2) วิเคราะห์เนื้อหา ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อสร้างแผนผังการออกข้อสอบ

3) สร้างแผนผังการสร้างข้อสอบ โดยกำหนดสัดส่วนของข้อสอบที่จะวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะใช้ทดลองสอน

- 4) นำแผนผังเสนออาจารย์ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงแก้ไข
- 5) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก เป็นข้อสอบแบบคู่ขนาน ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและพฤติกรรมที่ต้องการวัดในแผนผังการสร้างข้อสอบ จำนวน 40 ข้อ
- 6) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 7) นำแบบทดสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 8) นำแบบทดสอบที่แก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง
- 9) ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบที่นักเรียนทำ โดยให้คะแนน 1 คะแนน ถ้าตอบถูก และให้คะแนน 0 ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ข้อ
- 10) นำผลที่ได้จากการตรวจวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ เพื่อหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ข้อสอบที่มีค่าความยาก 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวนฉบับละ 35 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดในแผนผังการสร้างข้อสอบ

4.1.3 แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน มีขั้นตอนในการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

- 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน จากตำราหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2) สร้างแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดทักษะของนักเรียนตามข้อเสนอแนะของ เจมส์ บรูเนอร์ (James Bruner อังใน ปิยะฉัตร ขาวแก้ว 2542: 109 – 110) ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด คือ
 - (1) มีการแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม
 - (2) มีการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - (3) มีการปรึกษาหารือกันก่อนทำงาน
 - (4) รับผิดชอบหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย
 - (5) ร่วมแสดงความคิดเห็น
 - (6) ยอมรับมติของกลุ่ม

- 3) การให้คะแนนประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนเป็น 3 ระดับ คือ 3 2 และ 1 การแปลความหมายของคะแนนมีดังนี้
ทักษะระดับสูง	ค่าคะแนนตั้งแต่	2.50 - 3.00	คะแนน
ทักษะระดับปานกลาง	ค่าคะแนนตั้งแต่	1.50 - 2.49	คะแนน
ทักษะระดับต่ำ	ค่าคะแนนตั้งแต่	0.01 - 1.49	คะแนน
- 4) นำแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันที่สร้างขึ้น นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง
- 5) นำแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 6) นำแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

5.1 ก่อนการทดลอง ทดสอบก่อนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด กับกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน 35 ข้อ

5.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนนักเรียนด้วยตนเองด้วยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด จำนวน 8 ชั่วโมง

5.3 หลังการทดลอง ทดสอบหลังการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 35 ข้อ

5.4 ประเมินทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียน

5.5 นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน ไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.1.1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
N	แทน	จำนวนนักเรียน

6.1.2 วิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ

S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบของนักเรียน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของนักเรียนแต่ละคน
N	แทน	จำนวนนักเรียน

6.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด โดยใช้การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test แบบ dependent) กำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ .01

6.2.1 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ

t	แทน	ค่าคงที่
N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนสอบครั้งหลังกับครั้งแรกของนักเรียนแต่ละคนรวมกัน
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนสอบครั้งหลังกับครั้งแรกของนักเรียนแต่ละคน
$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนสอบครั้งหลังกับครั้งแรกของนักเรียนแต่ละคน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด เรื่องปัญหาเศรษฐกิจของไทย ในรายวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด สูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันหลังการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด ระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		คะแนนเพิ่ม		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	ร้อยละ	
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (รวม 35 คะแนน)	20.33	5.78	26.67	3.00	6.34	18.09	7.20**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	4.88	1.05	7.50	1.04	2.62	26.25	14.69**
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	6.46	1.26	9.13	0.93	2.67	26.67	11.19**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.1 พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือ โดยเทคนิคสแตค มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.09 จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน เมื่อพิจารณา คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 26.25 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.67 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตคหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด ระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ทักษะการทำงานร่วมกัน	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1			แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม	2.25	0.53	ปานกลาง	2.79	0.51	สูง
2. มีการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	2.08	0.65	ปานกลาง	2.21	0.59	ปานกลาง
3. มีการปรึกษาหารือกันก่อนทำงาน	2.21	0.59	ปานกลาง	2.04	0.37	ปานกลาง
4. รับผิดชอบหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย	2.63	0.58	สูง	2.67	0.64	สูง
5. ร่วมแสดงความคิดเห็น	2.13	0.68	ปานกลาง	2.04	0.46	ปานกลาง
6. ยอมรับมติของกลุ่ม	2.08	0.41	ปานกลาง	2.08	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 พบว่า

- นักเรียนมีทักษะระดับปานกลางขึ้นไปทุกด้าน โดยมีทักษะด้านความรับผิดชอบหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายในระดับสูง
- นักเรียนมีทักษะด้านการแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่มเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เป็นระดับสูงในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

3. ข้อสังเกตเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้การสอน

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคสแตคที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาในการวิจัยครั้งนี้พบว่า เมื่อให้นักเรียนศึกษาร่วมกันในระยะแรก นักเรียนมักจะไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น หรือร่วมกันอภิปรายเนื้อหาวิชากันในกลุ่ม แต่เมื่อผ่านพ้นไประยะหนึ่งนักเรียนเริ่มเข้าใจบทบาทของตนเองที่กลุ่มมอบหมายมากยิ่งขึ้น จึงเริ่มที่จะแสดงบทบาทตามที่กลุ่มมอบหมาย มีการช่วยเหลือในการเรียนรู้ให้กับเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ภายในกลุ่ม มีการแสดงความคิดเห็น ร่วมกันรับผิดชอบในการทำใบงาน ทุกคนในกลุ่มมีความเข้าใจเป้าหมายและผลที่เกิดขึ้นต่อตนเองและกลุ่ม ร่วมกันอภิปรายอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ เคารพกฎกติกาของการทำงานร่วมกัน มีการเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันอย่างมีบรรยากาศแห่งมิตรภาพ ซึ่งเมื่อสิ้นสุดการทดลองได้พูดคุยกับนักเรียนแล้ว นักเรียนมีความต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้สอนด้วยเทคนิคแบบนี้บ่อย ๆ เพื่อที่นักเรียนจะได้กล้าพูด กล้าคุย กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง อันจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกคนสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตคที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกัน ในรายวิชา ส 418 สังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตค

1.1.2 เพื่อศึกษาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตค

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 484 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ได้จากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 24 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ การเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตค
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ฉบับละ 35 ข้อ
- 3) แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน

1.2.3. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค โดยการใช้ค่า t - test dependent
- 2) ทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค โดยการใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค

ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยเทคนิคสแตคหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

1.3.2 ทักษะการทำงานร่วมกัน ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค

ปรากฏว่า ทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. อภิปรายผล

2.1 ผลสัมฤทธิ์ จากการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑามาศ สดแสงจันทร์ (2540: 61) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตคกับการสอนตามปกติ ซึ่งพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตค มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจาก

2.1.1 นักเรียนต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เนื่องจากครูแบ่งหัวข้อในการศึกษาคนละประเด็น แล้วจึงนำผลการศึกษามาเสนอต่อกลุ่มที่ละประเด็นจนครบถ้วน ซึ่งจะขาดคนใดคนหนึ่งไปไม่ได้ ทำให้สมาชิกทุกคนมีความสำคัญและเห็นความสำคัญของตนเอง จึงตั้งใจในการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจจนสามารถนำเสนอความรู้หรืออธิบายให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนเข้าใจได้ พร้อมทั้งครูต้องปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลให้เห็นความสำคัญในการ

สร้างความสำเร็จให้ตนเองและกลุ่มไปพร้อม ๆ กัน โดยการเฉลี่ยคะแนนเป็นกลุ่มซึ่งคะแนนของสมาชิกแต่ละคนจะมีความสำคัญ ดังนั้นนักเรียนเก่งจะช่วยสรุปปัญหาให้เพื่อนฟังจนมั่นใจว่าทุกคนเข้าใจเป็นอย่างดี ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนจะกระตือรือร้นในการเรียน ตั้งใจเรียนมากขึ้น เพราะกลัวจะทำให้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำลง รวมทั้งมีการเสริมแรงของครูโดยการให้รางวัล คำชมเชย และเกียรติบัตรสำหรับกลุ่มดีเด่น จึงทำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมแรงร่วมใจกันมากขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ ศิริทวี (2533: 85) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนในกลุ่มจะช่วยเหลือแลกเปลี่ยนและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในบรรยากาศที่เป็นกันเองและเปิดเผย สมาชิกในกลุ่มทุกคนกล้าถามคำถามที่ตนเองไม่เข้าใจ บรรยากาศเช่นนี้จะนำไปสู่การอภิปรายซักถามทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน อันจะนำไปสู่การเรียนแบบไร้พรมแดน นอกจากนี้ เปรมจิตต์ ขจรภยลาร์เช่น (2536: 1-2) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบร่วมมือทำให้นักเรียนได้ร่วมกันเรียน เกิดการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนได้พัฒนาการทำงานเป็นกลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คนอ่อนได้เรียนรู้จากคนที่เก่งกว่า ซึ่งจะมีความตั้งใจช่วยเพื่อน ๆ เพื่อยกระดับผลงานของกลุ่มให้สูงขึ้น อันจะส่งผลกับสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่ง จอห์นสันและจอห์นสัน (1987: 60) ได้กล่าวไว้ว่า การพึ่งพาอาศัยกันและกันในทางบวก โดยทุกคนในกลุ่มทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนร่วมในการทำงานนั้น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกต้องทำงานกลุ่มให้สำเร็จและไม่มีการยอมรับความสำคัญหรือความสามารถของบุคคลเพียงคนเดียว ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนจะช่วยทำให้กลุ่มมีสัมฤทธิ์ผลสูงสุด ต้องช่วยกันเรียนรู้และช่วยกันทำงาน โดยมีความรับผิดชอบต่องานของตนอย่างเต็มที่เพื่อผลสำเร็จของงานกลุ่ม ดังนั้นจึงไม่มีนักเรียนคนใดที่จะเอาเปรียบความพยายามอย่างหนักของเพื่อน นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตนมีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้นทุกคนจึงพยายามอย่างเต็มที่ จะคอยอาศัยเพื่อนอย่างเดียวยังไม่ได้ และเป็นไปตามหลักการของทฤษฎีสนามที่ สุจินต์ วิชาวชิรานนท์ (2537: 264 – 265) กล่าวว่า พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงานซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับบุคลิกภาพของตนที่มีความแตกต่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้เป็นพลังหรือแรงผลักดันที่ทำให้การทำงานเป็นไปได้ด้วยดี

2.1.2 การรวมกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในหัวข้อเดียวกัน เพื่อร่วมกันอภิปรายในประเด็นเดียวกัน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น จนเกิดความมั่นใจ และสามารถนำไปถ่ายทอดให้สมาชิกในกลุ่มของตนเข้าใจได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2536: 3) ที่กล่าวว่านักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายให้เพื่อนฟังจะเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น คือ ยิ่งสอน

ยังเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น เช่นเดียวกับ ฉัตรจิ แสงพันธุ์ (2536: 31) กล่าวว่า การอธิบายให้เพื่อนฟัง จะทำให้ผู้อธิบายมีความแม่นยำในเรื่องที่เรียนมากขึ้น เพื่อนที่ฟังเกิดความเข้าใจชัดเจน นอกจากนี้ สุจินต์ วิชาวชิรานนท์ (2536: 1) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือว่าทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง นักเรียนสามารถอธิบายให้เพื่อนได้ก็จะเป็นการยกระดับความเข้าใจให้สูงขึ้นถึงระดับการถ่ายทอดความคิด ซึ่งการเรียบเรียงถ้อยคำอธิบายออกมาจะช่วยปรับความเข้าใจให้ชัดเจนแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เป็นไปตามหลักการเรียนรู้ของทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ (ทิสนา เขมมณี 2522: 199-201) ที่กล่าวว่าหลักการสอนที่ยึดกลุ่มเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ นักเรียนที่ได้ฝึกการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่มจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้พยายามค้นหาและพบคำตอบด้วยตนเองนั้น นักเรียนมักจะจดจำได้ดีและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้มากกว่าการเรียนรู้ที่ได้จากการบอกเล่าจากผู้อื่น

2.1.3 การที่นักเรียนสอนเพื่อนในกลุ่มกันเอง นักเรียนจะสื่อภาษาซึ่งเป็นที่เข้าใจในวัยเดียวกัน ทำให้เข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2536: 3) ที่กล่าวว่านักเรียนเก่งที่เข้าใจคำสอนของครูได้ดี จะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของนักเรียน แล้วอธิบายให้เพื่อนฟังได้และทำให้เข้าใจได้ดี รวมทั้งการสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัวทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่และมีความสนใจกันมากยิ่งขึ้น และ กรองทอง ไครรรี (2538: 1-2) กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูดคุย อภิปราย และซักถามจนเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มชัด คนที่เรียนไวสามารถช่วยเหลือคนที่เรียนช้าเพื่อให้ตามเพื่อนให้ทันรวมทั้งกรณีที่นักเรียนที่เรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า นักเรียนที่เรียนเก่งจะเรียนความคิดรวบยอดของหัวข้อที่กำลังเรียนได้ชัดเจนขึ้น ในขณะที่เด็กนักเรียนที่เรียนช้าย่อมจะเรียนรู้ความคิดรวบยอดจากเพื่อนซึ่งใช้ภาษาใกล้เคียงกันได้ง่ายขึ้นกว่าการเรียนจากครู นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ติดต่อบรรยากาศซึ่งกันและกัน ได้เรียนรู้วิธีการทำงานช่วยเหลือและร่วมมือกับผู้อื่นบนพื้นฐานความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น และมีความหมายแก่ผู้เรียน

2.1.4 การให้รางวัล การชมเชย และมอบเกียรติบัตรกลุ่มดีเด่น ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งสุนทรี ภูพิทยากร (2536: 12) กล่าวว่า มีแรงจูงใจทั้งภายนอกและภายในที่จะเรียนรู้อย่างมากขึ้น และรัตนันท์ ไมตรีจิต (2537: 6) กล่าวว่านักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน เนื่องจากทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนสูงและเป็นไปตามหลักการของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ของซิกมันด์ ฟรอยด์ ที่ว่าเมื่อบุคคลอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มต้องอาศัยแรงจูงใจ ซึ่งอาจเป็นรางวัลหรือผลจากการทำงานกลุ่ม และสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจ (จิราภรณ์ ศิริทวี 2533: 85) ที่ว่าการตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมาย ครูควรตั้งรางวัลให้ล่วงหน้าแก่งาน

ที่นักเรียนทำสำเร็จเพื่อเป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดความพยายามมากยิ่งขึ้น การดำหนิและการชมเชยจะทำการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล มีการมอบรางวัลให้สำหรับกลุ่มที่มีการร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ทักษะการทำงานร่วมกัน นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดมีทักษะการทำงานร่วมกันในระดับปานกลางขึ้นไปทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีทักษะด้านการแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่มเพิ่มขึ้นจากระดับปานกลางในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เป็นระดับสูงในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจาก

2.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด ที่จัดให้นักเรียนทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบเป็นรายบุคคลและต่อส่วนรวมร่วมกันในกลุ่ม ทั้งนี้สอดคล้องกับสามารถ สุขาวงษ์ (2537: 9) การมีปฏิสัมพันธ์แบบส่งเสริมกัน เป็นการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทักษะสำคัญที่จะทำให้การทำงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ นักเรียนควรจะได้รับการศึกษาฝึกทักษะเหล่านี้ก่อน ได้แก่ ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การสร้างความไว้วางใจ การสื่อสาร การแก้ปัญหา ความขัดแย้ง ซึ่งเป็นหลักการหนึ่งที่ทำให้วิธีการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างจากการสอนโดยเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมที่เคยใช้นานาน ทักษะการทำงานกลุ่มนี้เองที่จะทำให้ให้นักเรียนช่วยเหลือเอื้ออาทรในการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน มีการร่วมมือกันในกลุ่ม ดังนั้นทุกคนจึงเกิดการเรียนรู้ที่จะมีส่วนร่วมในการทำงานให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับการศึกษาของยุพิน โพธิ์รัตน์ (2533: 22) ที่ได้กล่าวถึงผลของการทำงานกลุ่มทำให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกัน ไม่มีความรู้สึกโดดเดี่ยว ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งผลให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายการเรียน นอกจากนี้เป็นไปตามผลการศึกษาของ ชูศักดิ์ สิงห์อุตร (2532: 35-36) ที่กล่าวว่า การที่นักเรียนมีโอกาสให้ความร่วมมือในกลุ่มจะทำให้สมาชิกภายในกลุ่มเกิดความเป็นเจ้าของกลุ่มร่วมกัน สนใจเพื่อนในกลุ่มร่วมกันและช่วยกันทำกิจกรรมตามที่กำหนดให้มากขึ้น ที่สำคัญนักเรียนจะมีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่มของตนเอง เพื่อให้ผลงานของตนเองดีกว่าผลงานของคนอื่น

2.2.2 การที่นักเรียนแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป เป็นการฝึกทักษะการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริวรรณ ศรีพหล (2536: 224-225) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการทำงานกลุ่มว่า เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นทำให้เกิดทักษะที่ดีถูกต้อง เป็นการฝึกและให้ทักษะแก่นักเรียนว่าบุคคลอื่น ๆ มีค่าเสมอ ต้องยอมรับและเคารพความเป็นคนของผู้อื่น ฝึกให้นักเรียนเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททั้งของตนและ

สมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ เช่น บทบาทในการเป็นผู้นำ และบทบาทในการเป็นผู้ตาม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะทางสังคมหรือการมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไวต่อปฏิกริยาโต้ตอบภายในกลุ่มเพื่อเขาจะได้เรียนรู้ในเรื่องการรับผิดชอบของหัวหน้าของสมาชิกที่ดีขึ้นและการโต้ตอบอย่างดีจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องการพัฒนาตัวเองและได้แหล่งเรียนรู้แต่ละคนที่แสดงออกมา

2.2.3 การที่นักเรียนหมุนเวียนสลับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่กันของสมาชิกภายในกลุ่ม

ทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย ทำให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะออกไปทำงานในการประกอบอาชีพในวันข้างหน้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุธศักดิ์ หลาบมาลา (2531: 4) กล่าวว่านักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่มเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมงาน ซึ่งจะประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับการศึกษาของ พรหมพิศ วาณิชการ (2535: 24) ที่กล่าวว่าเทคนิคการเรียนแบบร่วมมือช่วยเตรียมนักเรียนให้ออกไปใช้ชีวิตในโลกของความเป็นจริง ซึ่งเป็นโลกที่อาศัยความร่วมมือมากกว่าการแข่งขันแบบเผชิญหน้า ห้องเรียนแบบร่วมมือจะสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตจริงในอนาคตของนักเรียนภายหลังสำเร็จการศึกษา และสิริวรรณ ศรีพหล (2536: 224-225) กล่าวว่าเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในด้านความคิดร่วมกับกลุ่ม เช่น การแก้ปัญหา การตัดสินใจ เป็นต้น ฝึกให้รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ เพื่อเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ฝึกให้เรียนรู้วิถีทางความเป็นประชาธิปไตยทั้งในด้านความคิด และการกระทำ ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ทำให้เขารู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อกลุ่ม รวมทั้งสร้างค่านิยมในเรื่องความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นอกจากนี้เป็นไปตามการศึกษาของ ยิง (Young 1972: 634) ที่ว่าเป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่กว้างขวางในการค้นหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักเสนอแนะและการซักถาม ตลอดจนส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียนด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการของทฤษฎีสถานม (Field Theory) ของ เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin อังใน ทิศนา แจมมณี 2522: 10-12) ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ พฤติกรรมจะเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยปฏิสัมพันธ์ในรูปของการกระทำ (Action) ความรู้สึก (Feeling) และความคิด (Thinking) องค์ประกอบต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาจะก่อให้เกิดโครงสร้างของกลุ่มแต่ละครั้ง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิก สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงาน ซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับบุคลิกภาพของตนที่มีความแตกต่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้มีพลังหรือแรงผลักดันของกลุ่มที่ทำให้การ

ทำงานเป็นไปได้อย่างดี ซึ่งหลักการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีตาข่ายการปฏิบัติงาน (Grid of Work) โสภณ ปภากจน์ (2521: 118-119) กล่าวถึงหลักการสำคัญของแนวคิด คือคนต้องทำงานให้ได้ผลต้องการมีส่วนร่วมในการทำงานที่เขารับผิดชอบ และการที่จะให้เขามีส่วนร่วมในการทำงานนั้น ต้องสร้างบรรยากาศที่จะช่วยให้เกิดการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการทำงานอย่างจริงจัง

3. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจจะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไปดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ ดังนั้นครูผู้สอนควรศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดให้เข้าใจก่อนที่จะนำไปใช้

3.1.2 ครูควรปฐมนิเทศ แนะนำ ชี้แจง ให้นักเรียนเข้าใจหลักการ ประโยชน์ และเห็นความสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ พร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือให้นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

3.1.3 ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาคควรนำรูปแบบการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด มีความเหมาะสมกับวิชาสังคมศึกษามาก และเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคมไปพร้อมกับการเรียนรู้ทางวิชาการอันจะนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของวิชาสังคมศึกษาคือความเป็นพลเมืองดี และการเตรียมนักเรียนออกไปสู่โลกของความเป็นจริงที่จะต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน จะทำให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้และทำงานอย่างเป็นระบบ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตดกับการเรียนการสอนวิชาอื่น ทั้งนี้โดยให้คำนึงถึงเนื้อหาและวัตถุประสงค์ว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์หรือไม่

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแตด ร่วมกับทักษะทางสังคมด้านอื่น ๆ หรือการพัฒนาเจตคติ

3.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบ
ร่วมมือ โดยใช้เทคนิคสแตคกับการสอนวิธีอื่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรองทอง ไกรริรี (2538) *การเรียนรู้แบบร่วมมือ* กรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดราชบพิตร (อัคราณา)
- กว้าง รอบคอบ (2544) *หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542* กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (หน้า 3)
- _____. (2544) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ว่าด้วยแผนการศึกษาแห่งชาติ* กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หน้า 55
- กษมา วรวรรณ ณ อรุณยา (2537) “บทบาทของกรมวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา” *สารพัฒนาหลักสูตร* ฉบับที่ 14 (ตุลาคม - ธันวาคม 2537) หน้า 4
- _____. (2545) *ปฏิรูปการเรียนรู้ วารสารวิชาการ* ฉบับที่ 5 (เมษายน พ.ศ. 2545) หน้า 22
- กาญจนา มีปลั่ง (2532) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบการเรียนรู้แบบสแตดกับการสอนตามคู่มือครู” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการมัธยมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- กิดานันท์ มลิทอง (2543) *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้* พิมพ์ครั้งที่ 2 อรุณการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร
- กิ่งดาว กลิ่นจันทร์ (2537) “ผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- โครงการประกันคุณภาพทางการศึกษา กรมวิชาการ (2543) *คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง* พิมพ์ครั้งที่ 2 เอกสารลำดับที่ 15/2539 สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- จารุวรรณ เพ็ญสุข (2533) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบการเรียนรู้แบบทีมที่จัดกิจกรรมด้วยวิธีใช้กรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือครู” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*

- จิราภรณ์ ศิริทวี (2533) “การเรียนการสอนคณิตศาสตร์แบบกลุ่ม” *ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์* 7
(มกราคม – เมษายน 2533) หน้า 85 - 92
- จุฑามาศ สดแสงจันทร์ (2540) “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่สอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคแสดงต่อการสอนตามปกติ ในรายวิชา ส 401 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชนาธิป พรกุล (2544) *แคทส์: รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชม ภูมิภาค (2523) *จิตวิทยาการเรียนการสอน (ฉบับปรับปรุง)* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ชูศักดิ์ สิงห์อุดร (2532) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษากรณีตัวอย่างกับการสอนตามแนวคู่มือการสอนหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ชูศักดิ์ แสนปัญญา (2537) “การสอนโดยวิธีควบคุมการให้แรงเสริม” *สารพัฒนาหลักสูตร* 13
(เมษายน - มิถุนายน 2537) หน้า 62 - 65
- ฉัตรจิรี แสงพันธุ์ (2536) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง เศษส่วน ที่เรียนโดยวิธีแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (STAD) กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนตามปกติ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
- เดือน คำดี (2544) *สังคมศึกษา 606 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)* พิมพ์ครั้งที่ 10 วัฒนาพานิช
หน้า 107 - 108
- ทวี บัวทอง (2543) *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง* กลุ่มทดสอบทางวิชาการ (Students Teames Achievement Division :STAD) หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

- ทิตนา แจมมณี (2545) ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทิตนา แจมมณี และเขาวพา เดชะคุปต์ (2522) ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอน กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติเล่ม 1 กรุงเทพมหานคร บุรพาศิลป์การพิมพ์
- เทียน ทองแก้ว (2537) “การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ร่วมกลุ่มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน” สารพัฒนาหลักสูตร 13 (มกราคม - มีนาคม 2537) หน้า 44 - 48
- น้ำเงิน บุญเยี่ยม (2543) สังคมศึกษา 606 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พิมพ์ครั้งที่ 9 อักษรเจริญทัศน์ อจท. หน้า 114 - 115
- ปิยะฉัตร ขาวแก้ว (2542) “ผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ที่มีต่อทักษะการทำงานร่วมกันและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชา ส 306 ประเทศของเรา 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เปรมจิตต์ ขจรภัยลาร์เช่น (2536) “วิธีสอนแบบการเรียนรู้ร่วมกัน” เอกสารการประชุมสัมมนา นวัตกรรมการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (อัสสัมชัญ)
- พรรณพิศ วาณิชยการ (2535) “การทำงานกลุ่ม” สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคม 2535 เล่ม 1 หน้า 24
- ยุพิน โพธิ์รัตน์ (2537) “ผลการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพที่มีต่อความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีพฤตมา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- รัตนันท์ ไมตรีจิต (2537) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาวิทยาศาสตร์การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วัฒนพร ระงับทุกข์ (2542) *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* พิมพ์ครั้งที่ 2

กรุงเทพมหานครแอล ที เพรส

สมยศ นาวิกาน (2523) *การบริหารตามสถานการณ์* กรุงเทพมหานคร บรรณกิจ

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรม (2544) *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง*

พิมพ์ครั้งที่ 3 เชียงใหม่ เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์

สามารถ สุขาวงษ์ (2537) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนแบบโครงการโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ” ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย ภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สิริวรรณ ศรีพหล (2536) “รูปแบบการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากกลุ่ม” ใน *ประมวลสาระชุด*

วิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน หน่วยที่ 10 นนทบุรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สุจินต์ วิสวธีรานนท์ (2536) “การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนร่วมมือกัน” สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน้า 1 – 8 (อัดสำเนา)

_____. (2537) “การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความร่วมมือ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา*

สารัตถะและวิทยวิธีทางวิทยาศาสตร์ หน่วยที่ 11 หน้า 264 – 265 นนทบุรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สุนทรี ภู่อทัยกร (2536) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เรื่อง “เซต” ระหว่างกลุ่มที่เรียนเพื่อรอบรู้โดย

การแข่งขัน วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ จังหวัดกระบี่” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2536) “การสอนแบบร่วมมือ” *วิทยากรย์* 86 (กุมภาพันธ์ 2531) หน้า 4

_____. “ขอแนะนำบางประการเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือ” *สารพัฒนาหลักสูตร* 113

(มกราคม - มีนาคม 2536) หน้า 3 - 4

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2536) *จิตวิทยาการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

สุวิทย์ มูลคำ อรทัย มูลคำ (2545) *19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*

กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์

- สุวิทย์ มูลคำ อรทัย มูลคำ (2545) 20 *วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง* กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์
- โสภณ ประภาพจน์ (2521) *การพัฒนาองค์กร* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มิตรสยาม
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2546) *การประชุมทางวิชาการ การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 10* นนทบุรี โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล
- อนุสรณ์ สุชาติานนท์ (2536) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและบุคลิกภาพ ประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาการมัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- อุษาวดี จันทรสนธิ (2536) “แนวคิดของวิธีสอนเพื่อการเรียนแบบร่วมมือกัน” ใน *ประประมวล สารชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน* หน่วยที่ 12 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- Button, Leslie (1974) *Developmental Group Work with Adolescent*. London: University of London Press.
- Dunn, Rita (1972) “*Team Learning and Circle of Knowledge*” Practical Approaches To indiveduatization Instruction. West Nyack, New York: Packer Publishing.
- Johnson, David W. and Johnson (1987) “Research Shows the Benefits of Adult Cooperation Educational Leadership.” (November).
- Nattiy, Analya (1986) “*The Bffects of Cooperative Learning Instructional Strategies on Academic Achievement Among Sixth – Guade Social Studies Students (Groups, Teams).*” Dissertation Abstractes International.
- Slavin (1987) “Cooperative Learning and Cooperative School.” *Educational Leadership*. 45 (November): 8 – 50.
- Slavin, R.E., and Karweit (1984) M.L. Mastery Learning and Student Team : *A Factorail Experiment In Urban General Mathematics Clall*. American Educational *Research Journul*. 21, p. 725 - 736.
- Sticchi – Damiani, Maria (1981) “Group Work : Form Practice to Theory.” *English Teaching Forum* 36 (April): 243.
- Young. Carolyn (1972) “Team Learning” *The Arithmetics Teacher*. 19, (December): 634.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางกัลยา เกษโกศล

อาจารย์ 3 ระดับ 8 ศษ.ม. หลักสูตรและการสอนมัธยมศึกษา (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2. นางทิพย์วรรณ หอมกระหลบ

อาจารย์ 3 ระดับ 8 ศศ.ม. ประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. นายประสาน ศิลปะ

อาจารย์ 2 ระดับ 7 กศ.ม. คณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้
รายวิชา ส 418 เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน
ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนปากช่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 จังหวัดนครราชสีมา

.....
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.3 ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐานที่ ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการ
สร้างสรรค์วัฒนธรรม และมีจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อ
การพัฒนาที่ยั่งยืน

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ 1 : การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.2 : มีทักษะ กระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม
การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน
และมีเจตคติที่ดีต่องาน

วิทยาศาสตร์

สาระที่ 2 : ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ว 2.2 : เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติใน
ระดับท้องถิ่น ประเทศและ โลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

แผนการจัดการเรียนรู้

ส 418 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนปากช่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4

ลักษณะของวิชา

เป็นรายวิชาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียน สังคม ภาษา

กลุ่มวิชา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตารางแสดงหน่วยการเรียนรู้

รายวิชา ส 418 เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์	4
2.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กระบวนการทางเศรษฐกิจ	4
3.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ	4
4.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจภาครัฐบาล	4
5.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทย	4
6.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทย	4
7.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เศรษฐกิจไทยกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	4
8.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การพัฒนาเศรษฐกิจของไทย	4
9.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย	4
10.	หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน	4
	รวม	40

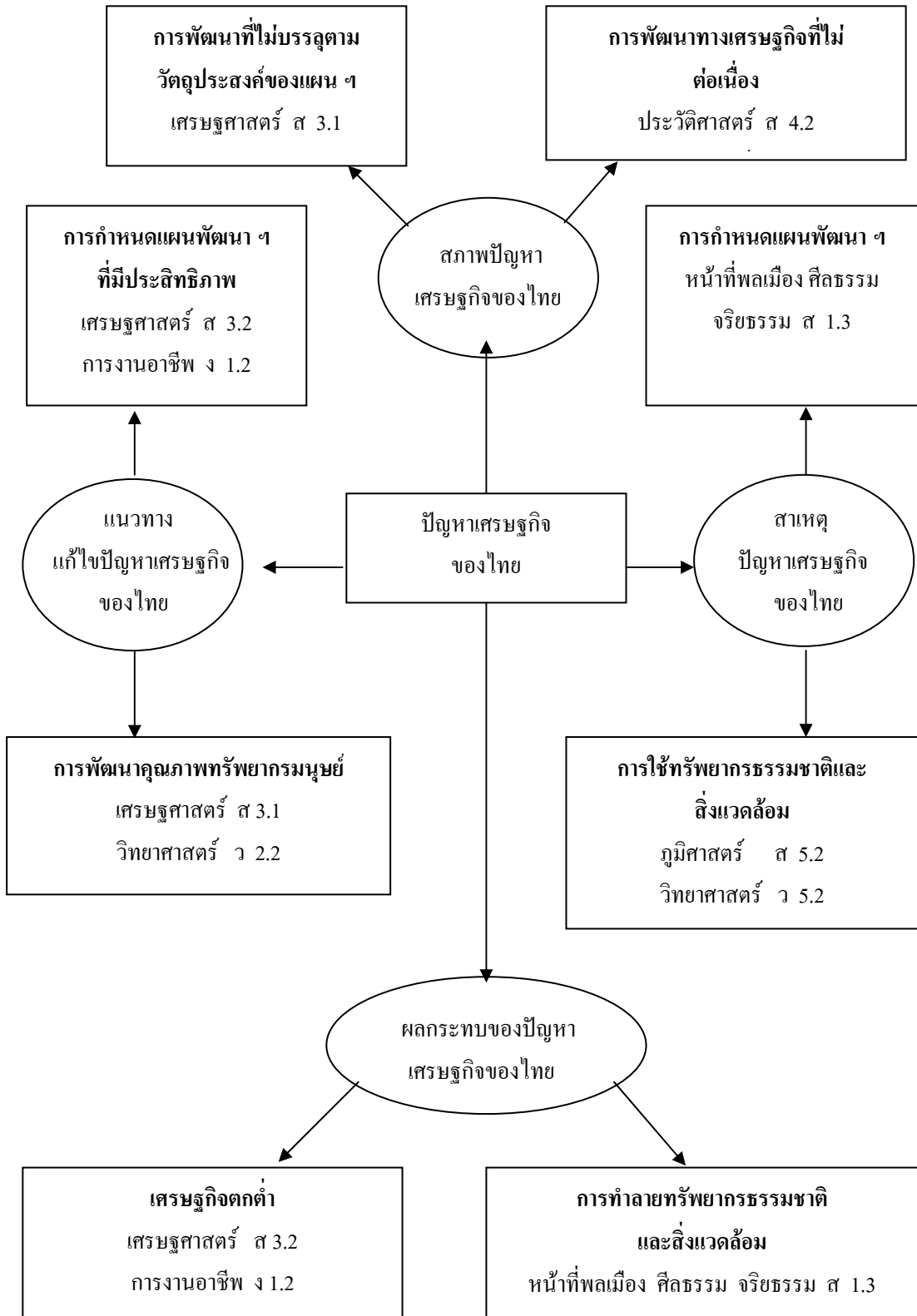
หมายเหตุ หน่วยที่ 9 และ 10 เป็นหน่วยที่นำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
โดยเทคนิคการสอน STAD ในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นตอนการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือ เทคนิคสแตด

ขั้นการสอน	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรม		สื่อ	การวัดผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน		
ก. ขั้นทดสอบก่อนเรียน	เพื่อวัดความรู้เดิม	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน - ตรวจสอบแบบทดสอบร่วมกับผู้เรียน - แจกคะแนนของแต่ละคน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำแบบทดสอบก่อนเรียน - ร่วมตรวจสอบประเมินก่อนเรียน - รับทราบผลการสอบ 	แบบทดสอบก่อนเรียนแบบเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ	คะแนนการประเมินก่อนเรียน
ข. ขั้นนำ	เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้เนื้อหาสาระตามแผนการจัดการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้สอนนำเสนอประเด็นและสื่อเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ - ผู้เรียนอภิปรายเพื่อโยงเข้าสู่เนื้อหาเรื่องสภาพของเศรษฐกิจในปัจจุบัน 	ผู้เรียนร่วมอภิปรายเพื่อโยงเข้าสู่เนื้อหาที่ผู้สอนกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> - สื่อโสตทัศน์ - สื่อสิ่งพิมพ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกต - ความสนใจ - การร่วมอภิปราย
ค. ขั้นสอน	เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มโดยลดความสามารถเก่ง ปานกลาง อ่อน ในสัดส่วน 1:2:1 - ดำเนินการสอนตามขั้นตอนในคู่มือครูตามเทคนิค STAD - ผู้สอนดูแลแนะนำในการศึกษาและการทำงาน 	ผู้เรียนศึกษาจาก <ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - สื่อวีดิทัศน์ - ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ - สื่อโสตทัศน์และสิ่งพิมพ์ - ใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบงาน - สังเกตพฤติกรรม - การเรียนรู้ - สังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน

ขั้นการ สอน	จุดมุ่งหมาย	กิจกรรม		สื่อ	การวัดผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน		
ง.ขั้น สรุป บทเรียน	-ผู้เรียนนำเสนอ ความรู้ที่ได้รับ - อภิปราย ร่วมกัน	- ผู้สอนดูแลการ นำเสนอและการ อภิปราย - สรุปเพิ่มเติม	- ผู้แทนกลุ่ม นำเสนอผลงาน - ผู้เรียนอื่นใน ชั้นเรียนช่วยกัน อภิปรายเพิ่มเติม	ผังความคิด	-ประเมินผล งานของ ผู้เรียน - สังเกตการ ทำงาน ของกลุ่ม
จ. ขั้น ทดสอบ หลังเรียน	เพื่อวัดผลการ เรียนรู้	-ดำเนินการทดสอบ -ตรวจแบบทดสอบ หลังเรียนร่วมกับ ผู้เรียน -แจ้งคะแนนของแต่ละ คน -หาค่าคะแนนเฉลี่ย ของกลุ่ม	- ทำแบบทดสอบ หลังเรียน - ร่วมตรวจแบบ ทดสอบหลัง เรียน - รับทราบ คะแนน	แบบทดสอบ หลังเรียน แบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ	คะแนนการ ประเมินหลัง เรียน
ฉ.ขั้น ชมเชย	เพื่อส่งเสริม กำลังใจในการ เรียนรู้ของกลุ่ม	-ปิดประกาศที่ป้าย นิเทศของห้องเรียน - กล่าวชมเชยและ ให้กำลังใจผู้เรียน ทุกคนเพื่อให้มี ความก้าวหน้าใน การเรียนรู้มากขึ้น -มอบเกียรติบัตรให้ กลุ่มที่ได้คะแนน สูงสุด	สร้างกำลังใจที่จะ พัฒนาการเรียนรู้ ร่วมกัน	-ใบประกาศ ผลการเรียน -เกียรติบัตร	-

ผังสาระการเรียนรู้แบบบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจของไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ชั่วโมง

ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

หัวเรื่อง/เนื้อหาย่อย	ผลการเรียนรู้ข้อที่/ จุดประสงค์การเรียนรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	วิเคราะห์	เจตคติ
<p>1. สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>1.1 การพัฒนาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>1.2 การพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่องทางเศรษฐกิจของไทย</p>	<p>1. อธิบายสภาพปัญหาของเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>2. วิเคราะห์สภาพปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญในสังคมปัจจุบันได้</p>	√		√	
<p>2. สาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>2.1 ปัญหาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>2.2 ปัญหาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>3. อธิบายถึงสาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>4. วิเคราะห์ปัญหาของเศรษฐกิจของไทยในสังคมปัจจุบันได้</p>	√		√	
<p>3. ผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>3.1 เศรษฐกิจตกต่ำ</p> <p>3.2 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>5. สามารถนำความรู้ทางเศรษฐกิจไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>6. วิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้</p>		√	√	

หัวข้อ/เนื้อหาย่อย	ผลการเรียนรู้ข้อที่/ จุดประสงค์การเรียนรู้		การนำไปใช้	วิเคราะห์	เจตคติ
<p>4. แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>4.1 การกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>4.2 การพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์</p>	<p>7. วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจไทยได้</p> <p>8. นำความรู้เกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>9. ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p>		✓	✓	✓

แผนผังการวิเคราะห์มาตรฐานและการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 เวลา 4 ชั่วโมง (240 นาที)

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>1. สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>- เศรษฐศาสตร์</p> <p>- ประวัติศาสตร์</p>	<p>มาตรฐาน ส 3.1 <u>เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ</u></p> <p>มาตรฐาน ส 4.2 <u>เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น</u></p>	<p>ข้อ 3 <u>ตระหนักในความสำคัญของระบบสถาบันทางสังคมเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาวัฒนธรรมไทยและนานาชาติ สามารถวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การเลือกรับวัฒนธรรมที่เหมาะสมอย่างมีวิจารณญาณรวมทั้งตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดีงามของชาติให้คงอยู่สืบไป</u></p> <p>ข้อ 2 <u>วิเคราะห์ผลกระทบของการสร้างสรรค์พัฒนาการของมนุษยชาติในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก</u></p>	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายสภาพปัญหาของเศรษฐกิจของไทยได้ วิเคราะห์สภาพปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญในสังคมปัจจุบันได้ อธิบายสาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้ วิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจของไทยในสังคมปัจจุบันได้ สามารถนำความรู้เกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจของไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>2. สาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม</p> <p>- ภูมิศาสตร์</p>	<p>มาตรฐาน ส 1.3 <u>ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกัน ได้อย่างสันติสุข</u></p> <p>มาตรฐานที่ ส 5.2 <u>เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และมีจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</u></p>	<p>ข้อที่ 1 <u>รู้และปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม หลักธรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถืออย่างมีเหตุผล โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและ สิ่งแวดล้อมในสังคมไทย สังคมโลก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข</u></p> <p>ข้อ 4 <u>มีจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม เสนอแนวคิด ในการแก้ปัญหาอย่างมีกระบวนการ แสวงหาความร่วมมือในการดำเนินงานปฏิบัติตนเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม</u></p>	<p>6. วิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้</p> <p>7. วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจไทยได้</p> <p>8. นำความรู้เกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>9. ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p>

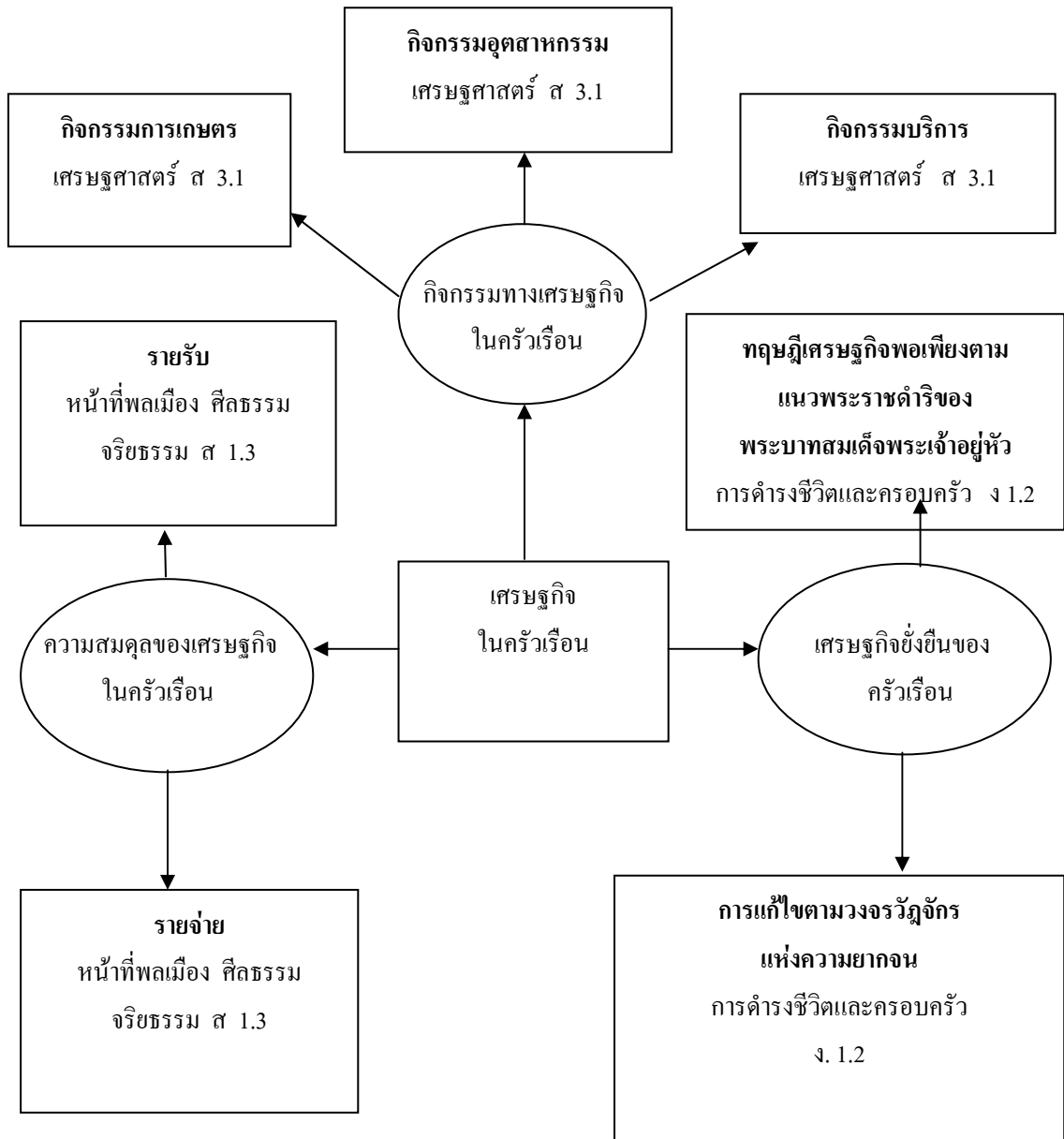
สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p><u>สาระวิทยาศาสตร์</u></p> <p>3. ผลกระทบต่อปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>- หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม</p>	<p>มาตรฐาน ว 2.2 : เข้าใจความสำคัญของ ทรัพยากรธรรมชาติการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในระดับท้องถิ่น ประเทศและโลก นำความรู้ ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน</p> <p>มาตรฐาน ส 1.3 <u>ประพฤติ ปฏิบัติตนตาม หลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข</u></p>	<p>ข้อ 1 <u>สำรวจ วิเคราะห์ สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลกวิเคราะห์สาเหตุ ของปัญหาวางแผนและลงมือปฏิบัติร่วมกับ ชุมชนป้องกัน แก้ไขปัญหา เฝ้าระวังอนุรักษ์และ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ</u></p> <p>ข้อที่ 1 <u>รู้และปฏิบัติตนตามหลักศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม หลักธรรมทางศาสนา ที่ตนเองนับถืออย่างมีเหตุผล โดยนำมา ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อม ในสังคมไทย สังคมโลก เพื่อการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข</u></p>	

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>- เศรษฐศาสตร์</p> <p>สาระการเรียนรู้ งานอาชีพและเทคโนโลยี</p> <p>- การดำรงชีวิต และครอบครัว</p>	<p>มาตรฐาน ศ 3.2 <u>เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</u></p> <p>มาตรฐาน ง 1.2 : <u>มีทักษะ กระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงานและมีเจตคติที่ดี</u></p>	<p>ข้อ 2 <u>เข้าใจราคาและปริมาณของอุปสงค์และอุปทานที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและการควบคุมราคา ซึ่งมีผลต่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ</u></p> <p>ข้อ 5 <u>มีความมุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จ มีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุข และมีจินตนิสัยในการทำงานด้วยความประณีตรอบคอบ ปลอดภัย สะอาด</u></p>	

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>4. แนวทางการแก้ไข <u>ปัญหาเศรษฐกิจของไทย</u> - เศรษฐศาสตร์</p>	<p>มาตรฐาน ส 3.1 <u>เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ</u></p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 <u>เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</u></p>	<p>ข้อ 3 <u>ตระหนักในความสำคัญของระบบสถาบันทางสังคม เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาวัฒนธรรมไทยและนานาชาติ สามารถวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การเลือกรับวัฒนธรรมที่เหมาะสมอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดีงามของชาติให้คงอยู่สืบไป</u></p> <p>ข้อ 2 <u>เข้าใจราคาและปริมาณของอุปสงค์และอุปทานที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและการควบคุมราคา ซึ่งมีผลต่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ</u></p>	

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p><u>สาระวิทยาศาสตร์</u></p> <p>สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี</p> <p>- การดำรงชีวิตและครอบครัว</p>	<p>มาตรฐาน ว 2.2 : เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศและโลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน</p> <p>มาตรฐาน ง 1.2 : มีทักษะ กระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงานและมีเจตคติที่ดี</p>	<p>ข้อ 1 <u>สำรวจ วิเคราะห์ สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก</u></p> <p><u>วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาวางแผนและลงมือปฏิบัติร่วมกับชุมชนป้องกัน แก้ไขปัญหา ใ้ระวังอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ</u></p> <p>ข้อ 5 <u>มีความมุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จ มีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุข และมี</u> <u>กินนิสัยในการทำงานด้วยความประณีต รอบคอบ ปลอดภัย สะอาด</u></p>	

ผังสาระการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการหน่วยที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ชั่วโมง

ตารางวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยการเรียนรู้ที่ 10
เรื่อง เศรษฐกิจในครัวเรือน

หัวข้อเรื่อง / เนื้อหาย่อย	ผลการเรียนรู้ข้อที่/ จุดประสงค์การเรียนรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	วิเคราะห์	เจตคติ
1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในครัวเรือน 1.1 กิจกรรมทาง การเกษตร 1.2 กิจกรรมทาง อุตสาหกรรม 1.3 กิจกรรมทาง บริการ	1. อธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน แบบการเกษตร อุตสาหกรรมและบริการได้ 2. สามารถนำความรู้ไปดำเนินกิจกรรม เศรษฐกิจในครัวเรือนแบบการเกษตร อุตสาหกรรมและการบริการได้ 3. วิเคราะห์การประกอบกิจกรรมทางการเกษตร อุตสาหกรรมและบริการได้	√	√	√	
2. ความสมดุลของ เศรษฐกิจในครัวเรือน 2.1 รายได้ของ ครัวเรือน 2.2 ค่าใช้จ่ายของ ครัวเรือน	1. เปรียบเทียบวิธีการหารายได้จากประกอบ อาชีพต่าง ๆ ได้ 2. สามารถวางแผนรายจ่ายให้เพียงพอกับ รายรับได้ 3. วิเคราะห์ความคุ้มค่าของรายจ่ายก่อนที่จะ ใช้จ่ายได้	√	√	√	

หัวข้อเรื่อง / เนื้อหาข้อ	ผลการเรียนรู้ข้อที่/ จุดประสงค์การเรียนรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	วิเคราะห์	เจตคติ
<p>4. เศรษฐกิจยั่งยืนของครัวเรือน</p> <p>4.1 ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว</p> <p>4.2 หลักการแก้ไขตามวงจรวัฏจักรแห่งความยากจน</p>	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายการวางแผนแบบเศรษฐกิจพอเพียงและการแก้ไขเศรษฐกิจ ตามหลักการวงจรวัฏจักรแห่งความยากจนได้ สามารถวางแผนเศรษฐกิจของครัวเรือน โดยการใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงและแก้ไขเศรษฐกิจตามหลักการวงจรวัฏจักรแห่งความยากจนได้ มีความตระหนักที่จะนำเอาทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการแก้ไขความยากจน โดยวงจรวัฏจักรแห่งความยากจนไปการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของครัวเรือนอย่างยั่งยืน 	√	√		√

แผนผังการวิเคราะห์มาตรฐานและการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 เวลา 4 ชั่วโมง (240 นาที)

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>- เศรษฐศาสตร์</p>	<p>มาตรฐาน ส 3.1 <u>เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเศรษฐกิจอย่างพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ</u></p>	<p>ข้อ 2 <u>เข้าใจราคาและปริมาณของอุปสงค์และอุปทานที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและการควบคุมราคา ซึ่งมีผลต่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ</u></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้ 2. นำความรู้ไปประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้ 3. วิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้ 4. เปรียบเทียบวิธีการหารายรับจากการประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้ 5. สามารถที่จะวางแผนรายจ่ายให้เพียงพอกับรายรับได้ 6. วิเคราะห์ความคุ้มค่าของรายจ่ายก่อนที่จะใช้จ่ายได้

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>2. ความสมดุลของ เศรษฐกิจ ในครัวเรือน</p> <p>- หน้าที่พลเมืองวัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม</p>	<p>มาตรฐาน ส 2.1 ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการ เป็นพลเมืองดีตามกฎหมายประเพณีและ วัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข</p>	<p>ข้อ 3 ตระหนักในความสำคัญของระบบสถาบัน ทางสังคม เห็นคุณค่าของภูมิปัญญา วัฒนธรรม ไทยและนานาชาติ สามารถวิเคราะห์เชิง สร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การเลือกรับวัฒนธรรมที่ เหมาะสมอย่างมีวิจารณญาณ</p>	<p>7. อธิบายการวางแผนแบบเศรษฐกิจ พอเพียง และหลักการแก้ไข เศรษฐกิจตามวงจรวัฏจักรแห่งความ ยากจนได้</p> <p>8. สามารถวางแผนเศรษฐกิจของ ครัวเรือน โดยการใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจ พอเพียงและแก้ไขเศรษฐกิจตาม หลักการวงจรวัฏจักรแห่งความ ยากจนได้</p> <p>9. มีความตระหนักที่จะนำเอาทฤษฎี เศรษฐกิจพอเพียงและหลักการแก้ไข ความยากจนโดยวงจรวัฏจักรแห่ง ความยากจนไปการวางแผนเพื่อ แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของครัวเรือน อย่างยั่งยืน</p>

สาระการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
<p>3. เศรษฐกิจยั่งยืน ของครัวเรือน สาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพ และเทคโนโลยี สาระ 1 การดำรงชีวิตและ ครอบครัว</p>	<p>มาตรฐาน ง 1.2 มีทักษะกระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่มการแสวงหา ความรู้ <u>สามารถแก้ปัญหาในการทำงานรักการ ทำงานและมีเจตคติที่ดีต่องาน</u></p>	<p>ข้อ 5 <u>มีความมุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จ มีจิตสำนึกที่ ดีต่อการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุข และมี กินิสัยในการทำงานด้วยความประณีต รอบคอบ ปลอดภัย สะอาด</u></p>	

ภาคผนวก ค
แผนการจัดการเรียนรู้

สาระสำคัญ

1. ปัญหาสำคัญของเศรษฐกิจไทยคือการไม่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างเต็มที่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมและเศรษฐกิจในระหว่างการใช้แผน ฯ นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาที่ขาดความต่อเนื่องทางเศรษฐกิจเพราะเกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจเฉพาะหน้าบ่อยครั้ง

2. สาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญคือการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ไม่ทันกับสถานการณ์การติดต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และกำหนดรายละเอียดบางอย่างที่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นอกจากนี้ยังมีปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีผลในการทำลายวงจรการพัฒนาเศรษฐกิจ

3. ผลกระทบสำคัญของปัญหาเศรษฐกิจคือทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในลักษณะของลูกคลื่นในทุกภาคเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปัญหาการลดปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง

4. แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยสามารถทำได้โดยการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งเน้นการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นผู้นำในการพัฒนาที่จะก่อให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด

ผลการเรียนรู้

1. อธิบายสภาพปัญหาของเศรษฐกิจของไทยได้
2. วิเคราะห์สภาพปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญในสังคมปัจจุบันได้
3. อธิบายถึงสาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้
4. วิเคราะห์ปัญหาของเศรษฐกิจของไทยในสังคมปัจจุบันได้
5. สามารถนำความรู้ทางเศรษฐกิจไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
6. วิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้
7. วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจไทยได้
8. นำความรู้เกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
9. ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย

เนื้อหาการเรียนรู้

1. สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทย
 - 1.1 สภาพการพัฒนาที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 1.2 สภาพการพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่องทางเศรษฐกิจ
2. สาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทย
 - 2.1 การกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ไม่ต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน
 - 2.2 การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีการควบคุมและอนุรักษ์
3. ผลกระทบปัญหาเศรษฐกิจของไทย
 - 3.1 รายรับของประชากรไม่พอเพียงกับรายจ่ายเกิดเศรษฐกิจตกต่ำ
 - 3.1 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายจนลดปริมาณและคุณภาพ
4. แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย
 - 4.1 การกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีประสิทธิภาพ
 - 4.2 การพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD)

ก. ขั้นทดสอบก่อนเรียน (เวลา 20 นาที)

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินก่อนเรียนแบบเลือกตอบจำนวน 10 ข้อ เพื่อวัดผลความรู้เดิม (10 นาที)
2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตรวจแบบประเมินแจ้งคะแนนให้ทุกคนทราบพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเรียนรู้อย่างไรให้มีความก้าวหน้าเกิดการเรียนรู้และได้คะแนนจากการวัดผลมากขึ้น ส่วนผู้ที่ได้คะแนนจากการทำแบบประเมินมากอยู่แล้วก็จะได้พัฒนาให้มีการเรียนรู้และได้คะแนนสูงขึ้นอีกได้ (10 นาที)

ข. ขั้นนำ (เวลา 20 นาที)

1. ผู้สอนนำเสนอถึงสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยเปิดวิดีโอและสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้สอนได้จัดเตรียมมาให้แล้วอย่างเพียงพอ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่จะเรียนรู้ (15 นาที)
2. ผู้เรียนศึกษาและร่วมอภิปรายเพื่อโยงเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา ผลกระทบของปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย (5 นาที)

ค. ขั้นสอน (130 นาที)

1. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยคณะผู้เรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน ในสัดส่วน 1:2:1 ดำเนินการสอนตามคู่มือครูด้วยเทคนิค STAD (120 นาที)

2. ผู้สอนอธิบายหัวข้อที่จะเรียน (10 นาที)

2.1 ผู้เรียนทุกกลุ่ม 1 2 3 และ 4 ตามลำดับศึกษาใบความรู้ดังต่อไปนี้

ศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง สภาพของปัญหาเศรษฐกิจของไทย

ศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง สาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทย

ศึกษาใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจของไทย

ศึกษาใบความรู้ที่ 4 เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจไทย

2.2 ผู้เรียนทุกกลุ่ม 1 2 3 และ 4 ตามลำดับ ทำใบงานดังต่อไปนี้

ทำใบงานที่ 1 เรื่อง สาเหตุปัญหา ผลกระทบของปัญหา และแนวทางแก้ไข
ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

ทำใบงานที่ 2 เรื่อง ผังความคิดสาเหตุปัญหา ผลกระทบของปัญหาและ
แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย

3. ผู้สอนอธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนภายในกลุ่มเพื่อการเรียนรู้และการทำงาน
ร่วมกัน

ผู้เรียนคนที่ 1 ทำหน้าที่ประธานของกลุ่ม

ผู้เรียนคนที่ 2 ทำหน้าที่ร่วมอภิปราย

ผู้เรียนคนที่ 3 ทำหน้าที่ร่วมอภิปราย

ผู้เรียนคนที่ 4 ทำหน้าที่เลขานุการของกลุ่ม

ง. ขั้นสรุปบทเรียน (30 นาที)

1. ผู้แทนของกลุ่มนำเสนอผลงาน

2. ผู้เรียนในชั้นเรียนช่วยกันอภิปรายเพิ่มเติม

3. ผู้สอนแนะนำเพิ่มเติม

จ. ขั้นทดสอบหลังเรียน (25 นาที)

1. แบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ (10 นาที)

2. ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน (10 นาที)

3. แจกคะแนนที่ได้ของแต่ละคน

4. นำคะแนนที่ได้หลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม (5 นาที)

ฉ. ชั้นชมเชย (15 นาที)

1. ปิดประกาศผลการเรียนที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
2. กล่าวคำชมเชยความก้าวหน้าในการเรียนรู้กับทุกคน เพื่อสร้างพลังใจในการเรียน
3. มอบเกียรติบัตรให้กับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ลำดับที่ 1 2 และ 3

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทย
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง สาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทย
3. ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจของไทย
4. ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย
5. ใบงานที่ 1 เรื่อง สาเหตุปัญหา ผลกระทบของปัญหา และแนวทางแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจของไทย
6. ใบงานที่ 2 เรื่อง ฟังความคิดสาเหตุปัญหา ผลกระทบของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย
7. วิดีทัศน์ เรื่อง เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน
8. สิ่งพิมพ์
 - หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ
 - หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดและประเมินผล
 - 1.1 การทดสอบก่อนเรียน
 - 1.2 การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 - 1.3 การทดสอบหลังเรียน
2. เครื่องมือการวัดและประเมินผล
 - 2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน
 - 2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 - 2.3 แบบทดสอบหลังเรียน

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.1 เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	9 - 10	ดี
คะแนน	7 - 8	พอใช้
คะแนน	6	ผ่านเกณฑ์

3.2 เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คะแนน	3	ดี
คะแนน	2	ปานกลาง
คะแนน	1	พอใช้

ใบความรู้ที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

เรื่อง สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทย

.....

ในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นชาติให้ดำรงอยู่ตลอดไป ซึ่งทุกประเทศจะต้องสร้างความมั่นคงในโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เนื่องจากประชากรภายในประเทศยังมีความยากจน รายได้น้อย สวัสดิการในการครองชีพต่ำ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรภายในประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นการพัฒนาความอยู่ดีกินดีของประชาชน โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในประเทศ

สำหรับประเทศไทยมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบันรวม 9 ฉบับ (ฉบับที่ 1-9 พ.ศ. 2504 – 2549) แต่ก็มีปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญที่ต้องแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยส่วนหนึ่งเป็นปัญหาของการใช้แผนพัฒนา ซึ่งมีปัญหาสำคัญหลายประการ ตามข้อสรุปของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในที่นี้จะกล่าวถึง 2 ประเด็นที่สำคัญคือ

1. การพัฒนาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนา ฯ ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติมาแล้วนั้น พบว่าประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและมีปัญหาจากการพัฒนาที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของแผน ฯ ซึ่งสามารถสรุปการวิเคราะห์เป็นรายแผนได้ดังนี้

ตารางแสดงการเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ

แผนพัฒนา ฯ	วัตถุประสงค์	สภาพที่เกิดขึ้นทางเศรษฐกิจ
ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504 – พ.ศ. 2509	มุ่งเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมและการลงทุน เร่งพัฒนาการเกษตร การศึกษาและพัฒนา ชุมชน	เศรษฐกิจค่อยพัฒนาคนส่วนใหญ่อยู่ในภาค เกษตรมีแรงงานเหลือเพื่อรายได้ต่อหัวต่ำแต่มี ทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมดี
ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2510 – พ.ศ. 2514	เน้นพัฒนากล้าคนนำทรัพยากรและทุน มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่าง เต็มที่	ไม่สำเร็จเท่าที่ควร เกิดผันผวนในตลาด ต่างประเทศ ราคาข้าว ยางพารา ดิบตกต่ำ จึงทำให้อัตราค่าวน้ำทางเศรษฐกิจต่ำ

แผนพัฒนาฯ	วัตถุประสงค์	สภาพที่เกิดขึ้นทางเศรษฐกิจ
ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515 – พ.ศ. 2519	มุ่งเน้นการพัฒนาคนและการวางแผน ครอบครัว เน้นการพัฒนาสังคมควบคู่ กับการพัฒนาเศรษฐกิจ	ประสบปัญหาอุปสรรคเกิดผันผวนในตลาด ต่างประเทศ ราคาข้าว ดีบุก ยางพารา ตกต่ำ อัตราความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจต่ำกว่า เป้าหมาย
ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 – พ.ศ. 2524	มุ่งสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ลด ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สร้าง สวัสดิภาพทางสังคม	ปัญหาด้านการกระจายรายได้ความเสื่อม โทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เริ่มเห็นได้ชัดเจนขึ้นเศรษฐกิจประสบ ความสำเร็จน้อยเพราะวิกฤติการณ์น้ำมันและ ความผันผวนทางการเงินโลก
ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 – พ.ศ. 2529	มุ่งพัฒนาหัวเมืองชายทะเลด้าน ตะวันออกและพัฒนาชนบททั้งทางด้าน สังคมและเศรษฐกิจ	สถานการณ์เศรษฐกิจระหว่างประเทศยังคง ชะงักงัน (หลังวิกฤติน้ำมันครั้งที่ 2) เศรษฐกิจได้ผลต่ำกว่าเป้าหมายเพราะ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจโลกระยะแรก ๆ ของแผนเกิดความผันผวนรุนแรงและเกิดการ แข่งขัน กีดกันทางการค้า ปลายแผนราคา น้ำมันลดลงและการส่งออกดีขึ้น
ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2534	เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการ พัฒนาสังคม เสริมสร้างความเป็นธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทั่วถึงและ แก้ปัญหาความเสื่อมโทรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ ระหว่าง ประเทศไม่ค่อยจะดีนักมีปัญหาทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชากรดีขึ้น แต่การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในอัตราสูงที่ผ่านมาก่อให้เกิดความไม่สมดุล หลายด้าน เช่น ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ การขาดแคลนบริการขั้นพื้นฐาน เกิดช่องว่าง ระหว่างการออมกับการลงทุน มีปัญหาการ ปรับตัวของสังคม ความเสื่อมโทรมของ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนาฯ	วัตถุประสงค์	สภาพที่เกิดขึ้นทางเศรษฐกิจ
ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 – พ.ศ. 2539	รักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อย่างต่อเนื่อง กระจายรายได้และการ พัฒนาสู่ภูมิภาคเร่งพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ คุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ	โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ มีกระแสด้านความ เป็นประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนและ สิ่งแวดล้อมมากขึ้น การขยายตัวทางด้าน เศรษฐกิจอยู่ในอัตราสูง มีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล ในปี 2537 ประมาณ 60,000 บาท ธนาคารโลกให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนา แต่ผลของการพัฒนาทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เกิดช่องว่างในการกระจายรายได้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม แนวโน้มวัตถุนิยมสูง การลงทุนสูงพึ่งพา เทคโนโลยีและสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ ภาพรวมทางเศรษฐกิจก้าวหน้า สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน
ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2544	มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การ พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอย่างเชื่อมโยง ซึ่งกันและกันเป็นระบบ ลดความเหลื่อม ล้ำทางเศรษฐกิจ สร้างสวัสดิภาพทาง สังคม	เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนา เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์พัฒนาได้น้อย เศรษฐกิจมีปัญหาเกี่ยวกับสถาบันการเงินต่าง ๆ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการ ฟื้นฟู
ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2549	มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การ พัฒนาสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม	เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนา เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคนได้ บางส่วนเศรษฐกิจได้รับการฟื้นฟู การอนุรักษ์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลอย่าง เป็นระบบ

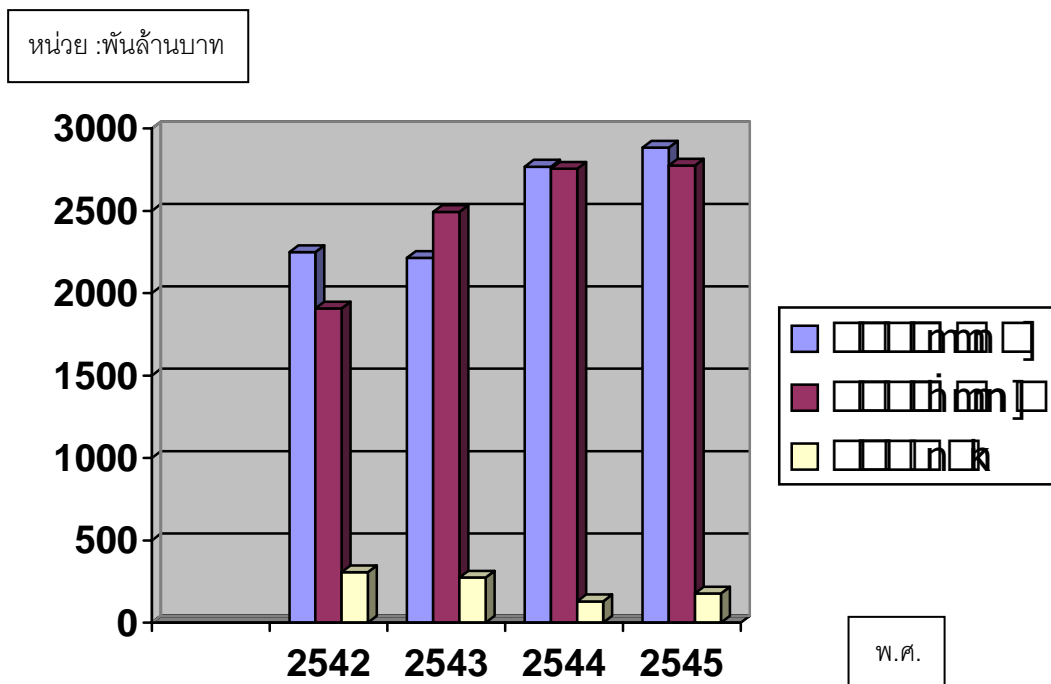
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : *แนวคิดการพัฒนาประเทศ
ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ* สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
(ม.ป.ป.) หน้า 10 - 13 พ.ศ. 2543

จากข้อสรุปดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไม่สามารถที่จะบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละแผน อาจจะเนื่องจากสถานะแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองในขณะนั้น การที่พัฒนาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของแผน ฯ จึงเป็นปัญหาเศรษฐกิจของไทยประการหนึ่ง

2. สภาพการพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่องทางเศรษฐกิจของไทย จากการศึกษาสภาพของเศรษฐกิจประเทศไทย จะพบว่าประเทศไทยอย่างก้าวเข้าสู่ทศวรรษแห่งการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั่วโลกมากขึ้นในลักษณะตลาดรวม ต้องเปิดประตูทำการค้าและติดต่อทางการเงินระหว่างประเทศอย่างเต็มที่ ทำให้เศรษฐกิจต้องสัมพันธ์และพึ่งพาเศรษฐกิจโลก แม้จะพัฒนาให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจโลกแต่การพัฒนาก็ยังไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควรในหลาย ๆ ด้านคือ

2.1 ด้านการค้าระหว่างประเทศ ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะใช้วิธีจำกัดการนำเข้า แต่ระบบการค้าเสรีของโลกที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกทำให้ ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีต่อองค์การค้าโลก (WTO) และเขตการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งต้องนำพิกัดอัตราภาษีศุลกากรมาใช้ เช่น ในภูมิประเทศสมาชิกด้วยกันประเทศไทยจะเก็บภาษีได้ไม่เกินร้อยละ 5 แต่ถ้าเป็นประเทศนอกกลุ่มก็จะเก็บภาษีในอัตราที่สูงกว่าได้ ประกอบกับเอกชนเป็นผู้นำสินค้าเข้าและส่งออกสินค้าส่วนใหญ่โดยเสรีจนเกิดสภาพการเสียดุลการค้าขึ้น

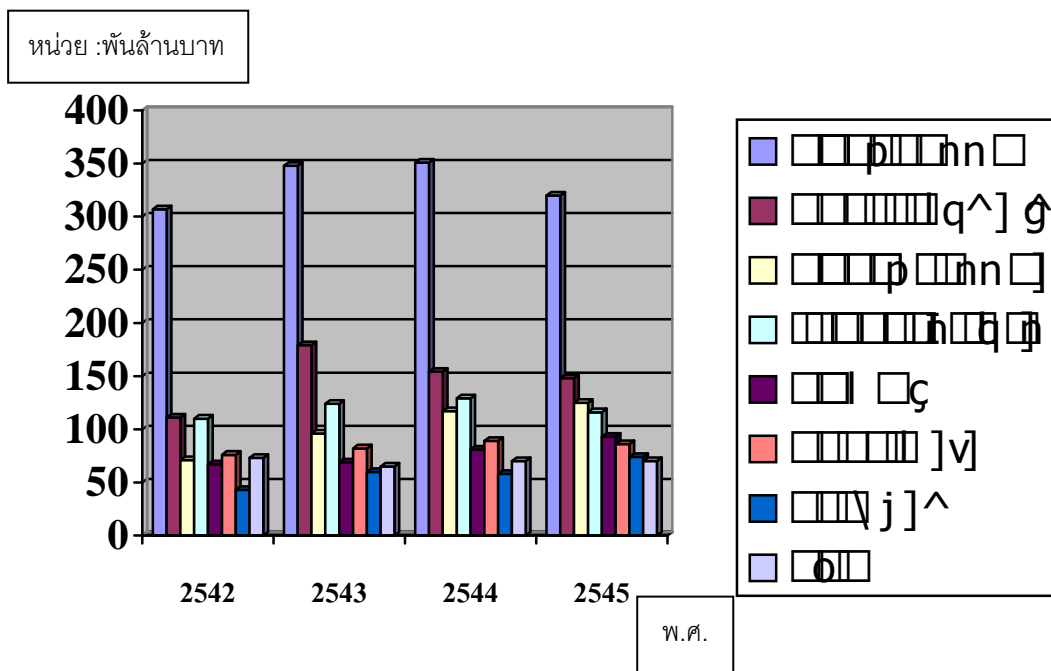
ตารางแสดงสถิติการค้าระหว่างประเทศระหว่างปี พ.ศ. 2542 - 2545

ที่มา : รายงานธนาคารแห่งประเทศไทย “หนี้แผ่นดินในประเทศไทย” วารสารกรมบัญชีกลาง ปีที่ 3 เล่มที่ 6 พฤศจิกายน 2546

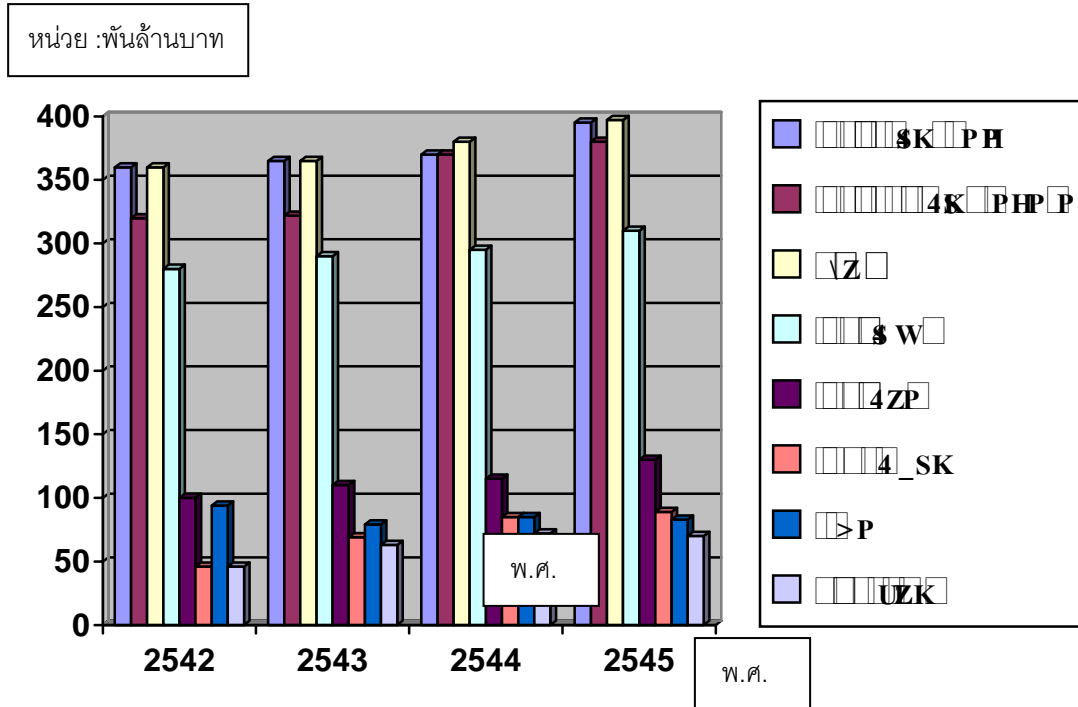
2.2 ด้านสินค้าส่งออกและนำเข้า ประเทศไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงสินค้าส่งออกจากสินค้าเกษตรซึ่งเดิมมีเพียง 2-3 ชนิด เป็นกระจายสินค้าที่ส่งออกมาเพิ่มขึ้น มีทั้งผลิตผลทางการเกษตร เช่น ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง กาแฟ ใบบายสูบ และสินค้าทางอุตสาหกรรม เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป แผงวงจรไฟฟ้า อัญมณีเครื่องประดับ ส่วนสินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นเครื่องจักรที่ใช้ในกิจการอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้า น้ำมันดิบ เคมีภัณฑ์ ซึ่งมีมูลค่าที่แตกต่างกันอย่างมากทำให้ต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศ จนเกิดสภาพการขาดดุลการชำระเงิน ซึ่งไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้กำหนดไว้ที่จะต้องส่งเสริมการส่งออกสินค้าประเภทอุตสาหกรรมให้มากขึ้น จึงเป็นการพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่องในการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรม ดังตารางแสดงการส่งสินค้าออกและการนำสินค้าเข้าต่อไปนี้

ตารางแสดงสินค้าที่ส่งออก 8 อันดับแรก

ที่มา : วารสารการค้าระหว่างประเทศ ปีที่ 4 เล่มที่ 3 เดือนธันวาคม 2546 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากรและกระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 3 แสดงสินค้าที่นำเข้า 8 อันดับแรก

ที่มา : วารสารการค้าระหว่างประเทศ ปีที่ 4 เล่มที่ 3 เดือนธันวาคม 2546 ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากรและกระทรวงพาณิชย์

จากตารางที่ 2 และตารางที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบจะเห็นว่าสินค้านำเข้าของไทยจะเป็นสินค้าประเภทเครื่องจักรเพื่อการลงทุน ซึ่งมีมูลค่าสูงกว่าสินค้าที่ส่งออกที่มักจะเป็นสินค้าประเภทสินค้าเกษตร และกิ่งอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการขาดดุลการค้าและขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ

สภาพเศรษฐกิจที่ไม่ต่อเนื่องในด้านเงินที่ลงทุนและเงินตราต่างประเทศที่ไม่สมดุลกันทำให้เกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจขึ้นในช่วงตั้งแต่ปี 2540 - 2543 จนกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้เข้ามาช่วยเหลือกอบกู้วิกฤตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทย โดยการให้กู้ยืมเงินจำนวนหนึ่งเพื่อเป็นทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากในช่วงดังกล่าวประเทศไทยมีเงินตราต่างประเทศเหลืออยู่น้อย เพราะต้องนำไปชำระหนี้ให้กับต่างประเทศที่เกิดจากการใช้จ่ายเกินตัวของภาคเอกชนและภาครัฐในการนำสินค้าเข้าและใช้จ่ายไปกับสินค้าฟุ่มเฟือย จากการที่เศรษฐกิจก่อนหน้านี้มีการเติบโตในอัตราก้าวกระโดด เกิดปัญหาให้มีการหยุดชะงักในการพัฒนาเศรษฐกิจ ธุรกิจหลายประเภทชำระหนี้สินไม่ได้ เกิดการล้มละลาย เลิกจ้างแรงงาน เกิดปัญหาการว่างงานในที่สุด

ใบความรู้ที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

เรื่อง สาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจของไทย

.....

ประเทศไทยประสบปัญหาในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่ไม่สามารถที่จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพราะความไม่มีความต่อเนื่องในการวางแผน ประกอบกับในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูงตามโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะมีปัญหาต่าง ๆ มากมายเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างซับซ้อน ปัญหาเศรษฐกิจก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญ และจะต้องรีบแก้ไขให้ทันกับเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก สาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจของไทยมีดังนี้

1. ปัญหาจากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากการศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ทำให้พบปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเนื่องจากการวางแผนพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่อง ได้แก่

1.1 การวางแผนด้านการค้าระหว่างประเทศที่ไม่ต่อเนื่อง ทำให้ขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ประเทศไทยขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเนื่องจากความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยเริ่มลดลง การส่งออกสินค้าเกษตรเริ่มชะลอตัว ขณะที่การนำเข้าสินค้าประเภทเครื่องจักรเพิ่มมากขึ้น เพราะต้องการเร่งผลิตสินค้าถึงอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก แต่ในการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไม่ได้ระบุให้มีการสนับสนุนที่ต่อเนื่องในการผลิตด้านการเกษตรหรืออุตสาหกรรมเพื่อการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งอาจจะมีการระบุไว้ในแผนพัฒนาฯ เพียงแผนใดแผนหนึ่งแต่เมื่อเข้าสู่แผนพัฒนาฉบับใหม่ ก็ไม่ได้ระบุการพัฒนาเรื่องดังกล่าวไว้ในแผนให้มีความต่อเนื่อง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การค้าระหว่างประเทศของไทยไม่มีความต่อเนื่อง ประกอบกับผู้บริโภคนในประเทศที่มีรายได้สูงมักจะสั่งสินค้านำเข้าประเภทสินค้าฟุ่มเฟือย มาอุปโภคบริโภค จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยทำให้ต้องเสียเปรียบทั้งดุลการค้าและดุลการชำระเงินตลอดเวลา

1.2 การวางแผนด้านรายได้ต่อหัวของประชากร เนื่องจากรายได้ประชาชาติที่สูงขึ้น ย่อมแสดงถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราสูง ภาครัฐจึงได้วางแผนและนโยบายต่าง ๆ ที่จะทำให้ภาคธุรกิจขยายตัว อันจะทำให้รายได้ประชาชาติและรายได้ต่อบุคคลสูงขึ้น แต่ในทางปฏิบัติรายได้ต่อหัวต่อคนของประชากรยังไม่สูงตามแผนที่วางไว้ และเป็นไปในลักษณะกระจายอยู่ตามหัวเมืองใหญ่ ๆ ส่วนชนบทยังมีรายได้ต่อกำลังต่ำ ยังมีความยากจนอยู่โดยทั่วไป การลงทุน

ทั้งในและต่างประเทศไม่กระจายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ มักกระจุกอยู่ในเมืองหลวงหรือหัวเมืองใหญ่ ๆ จึงทำให้ประชากรในชนบทต้องอพยพเข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำ ทำให้เกิดชุมชนแออัดขึ้นในเมือง เกิดปัญหาอาชญากรรม นำเน่าเสีย การจราจรติดขัด รายได้โดยเฉลี่ยต่อหัวของประชากรจึงไม่ เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้วางแผนไว้

1.3 การวางแผนเพื่อขยายการพัฒนาโดยปล่อยสินเชื่อในอัตราสูง ตามแผนพัฒนา ฯ ได้ กำหนดให้มีการลงทุนโดยพึ่งพาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ เงินทุน จากต่างประเทศได้ถูกนำเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2544 จนทำให้สถาบันการเงิน (ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุน) ภายในประเทศมุ่งหา ผลประโยชน์จากเงินดังกล่าวด้วยการขยายสินเชื่อมากเกินไป ปล่อยสินเชื่อโดยไม่ได้วิเคราะห์ลูกค้า ที่กู้ยืมให้ละเอียดถี่ถ้วน จึงเกิดสินเชื่อด้วยคุณภาพไม่สามารถที่จะชำระหนี้คืนได้ สถาบันการเงิน บางส่วนขาดความเชื่อถือจากเจ้าหนี้ทั้งในและนอกประเทศ ต่างประเทศถอนเงินทุนที่นำมาลงทุน ในประเทศไทยกลับคืนจนทำให้เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจขึ้น รัฐบาลต้องใช้เงินทุนสำรอง ระหว่างประเทศจำนวนมากเข้าแก้ไขและสร้างความเชื่อถือ สถาบันการเงินหลาย ๆ กิจการต้องปิด กิจการลงและไม่ขยายสินเชื่อเกิดสภาวะเงินตึงตัว คือธนาคารไม่ปล่อยสินเชื่อทั้ง ๆ ที่ภาคธุรกิจ และเอกชนต้องการสินเชื่อเพื่อนำไปลงทุนในแผนพัฒนา ฯ แต่ละฉบับก็ไม่ได้มีความต่อเนื่องใน การวางแผนเรื่องสินเชื่อและเงินทุน ที่จะทำให้ผู้ลงทุนเกิดความมั่นใจที่จะลงทุนว่าจะมีแหล่งเงินที่จะ สนับสนุนการให้สินเชื่อภายในประเทศหรือสินเชื่อจากต่างประเทศ

2. ปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย มีคุณสมบัติและเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ดีในการนำมาเป็นปัจจัยการผลิต เพื่อผลิตสินค้าและบริการ แต่เนื่องจากเราเร่งพัฒนาประเทศโดยอาศัยทรัพยากรเหล่านี้เป็นปัจจัยการผลิตทั้งภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมอย่างไม่เหมาะสม ขาดการวางแผน การจัดการทรัพยากรที่ดีและขาดการอนุรักษ์ ในแหล่งทรัพยากรเหล่านั้น จึงเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาเศรษฐกิจของไทย ปัญหาการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

2.1 ดิน เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกใช้ประโยชน์มากที่สุด มีการบุกเบิกถากถางป่า เพื่อใช้ที่ดินทำการเกษตร ให้ได้พืชที่มีอายุสั้นสามารถจำหน่ายได้ทันทีเป็นฤดูกาล เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด ซึ่งเป็นต้นเหตุที่ทำให้ดินเสื่อมสภาพลงอย่างรวดเร็ว เมื่อดิน เสื่อมคุณภาพเกษตรกรก็ไปบุกเบิกพื้นที่ทำการใหม่ ทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงและเสื่อมโทรมจนรัฐบาล ต้องประกาศปิดสัมปทานป่าไม้ในที่สุด ดินที่เสื่อมสภาพต้องใช้เวลา เงินทุน และแรงงานในการ บำรุงรักษาและฟื้นฟู ถ้าไม่ทำการฟื้นฟูก็จะทำการผลิตทางการเกษตรไม่ได้ผล ประกอบกับเกษตรกร

นิยมใช้ปุ๋ยเคมีในการบำรุงดิน ส่งผลให้ต้องสูญเสียเงินส่วนหนึ่งที่จะใช้ในการครองชีพ จึงเป็นสาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจอีกประการหนึ่ง

2.2 แร่ธาตุ เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ฝังลึกอยู่ในพื้นดินใช้แล้วหมดไป มีการขุดเจาะหาทรัพยากรธรรมชาติ แร่ธาตุที่ฝังลึกในดินจนทำให้ทรัพยากรเหล่านี้ถูกทำลายและขนถ่ายออกไปต่างประเทศจำนวนมาก การเร่งรัดพัฒนาประเทศโดยอาศัยแร่ธาตุที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติเป็นผลให้ทุกภูมิภาคอยู่ในภาวะถูกทำลายทั้ง ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำและทะเล อันเนื่องมาจากการขยายพื้นที่ขุดหาทรัพยากรเหล่านั้น การทำอุตสาหกรรมโมหิน การตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ริมแม่น้ำและริมชายทะเล เป็นผลทำให้ประเทศชาติต้องประสบกับปัญหามลภาวะทางอากาศ ทางเสียงและแร่ธาตุต่าง ๆ กัดกร่อนลงไปเรื่อย ๆ ไม่มีการทดแทนได้เหมือนทรัพยากรอื่น ๆ เมื่อทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้หมดไปและหาทดแทนไม่ได้ จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจของไทย

2.3 น้ำ เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อดำรงชีวิตของมนุษย์ ถ้าใช้ไม่พอเหมาะจะเกิดการขาดแคลนน้ำ แม่น้ำลำคลองเน่าเสีย น้ำไม่พอต่อการอุปโภค บริโภค การที่จะมีน้ำเพียงพอต้องพึ่งพาธรรมชาติและฤดูกาล บางครั้งน้ำก็ส่งผลร้ายแรงต่อชีวิตและทรัพย์สินในฤดูฝนเกิดน้ำท่วมเพราะป่าไม้และดินถูกทำลาย น้ำธรรมชาติในสังคมเมืองเสื่อมสภาพจนใช้ในการอุปโภคบริโภคไม่ได้ ในการทำการเกษตรและอุตสาหกรรม เกิดการขาดแคลนแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้ไม่มีระบบชลประทานที่สามารถตอบสนองความต้องการได้ทุกพื้นที่ มีการลักลอบขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทำให้พื้นดินทรุดตัว จึงเป็นสาเหตุของปัญหาทางเศรษฐกิจอีกประการหนึ่ง

2.4 มลภาวะทางอากาศ คุณภาพอากาศที่ลดต่ำลงทั้งในเขตเมือง เขตที่ประกอบโรงงานอุตสาหกรรม เพราะมลพิษที่ถูกปล่อยออกมาจากอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประชากรเกิดปัญหาทางเดินหายใจ อากาศเป็นพิษ ฝุ่นละอองสารเคมีที่ปนเปื้อนในอากาศ ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของร่างกายที่ไม่แข็งแรง เกิดการเจ็บป่วยทำงานไม่ได้ ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลสิ้นเปลืองทรัพย์สินที่จะนำมาใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค จึงเป็นอีกสาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจ

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงต้องมีการวางแผนการจัดการ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาของเศรษฐกิจของไทย ที่จะต้องช่วยกันแก้ไขด้วยความเร่งด่วน และเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คนที่จะต้องช่วยกันเพื่อจะได้ไม่มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพียงเพื่อต้องการหารายได้ที่จะใช้จ่ายในการครองชีพเท่านั้น

ใบความรู้ที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

เรื่อง ผลกระทบปัญหาเศรษฐกิจของไทย

.....

ในปัจจุบันทุก ๆ ประเทศทั่วโลก ให้ความสำคัญกับปัญหาเศรษฐกิจของประเทศตนเอง มีการวางแผนการพัฒนาด้านต่าง ๆ ให้เกิดการสอดคล้องกับการอุปโภค บริโภคของประชากร ภายในประเทศ สำหรับประเทศไทยผลกระทบปัญหาเศรษฐกิจของไทยมีดังนี้

1. การพัฒนาที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตไม่ต่อเนื่อง ไม่เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ ทำให้เกิดปัญหาคือ

1.1 เศรษฐกิจตกต่ำ คือภาวะที่รายได้ประชาชาติลดลง ประชาชนหารายได้ไม่พอที่จะใช้จ่ายในครัวเรือน เกิดภาวะเงินเฟ้อ สิ่งของที่จะอุปโภคและบริโภคมียาราคาสูง นักลงทุนไม่นำเงินมาลงทุน ประชาชนเกิดการว่างงาน ไม่มีรายได้ที่จะเลี้ยงชีพ เกิดผลกระทบจากเศรษฐกิจตกต่ำคือ

1.) เกิดการไม่ลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ เมื่อไม่มีการลงทุนก็เกิดการว่างงานเมื่อเกิดการว่างงานก็ไม่มีรายได้ที่จะอุปโภค บริโภค เมื่อไม่มีการอุปโภคและบริโภคลิ้นค้าและบริการต่าง ๆ ก็จะจำหน่ายไม่ได้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำขึ้น

2.) เกิดการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ เนื่องจากสินค้าที่ส่งออกลดลง เมื่อสินค้าส่งออกลดลง แต่สินค้านำเข้ามากขึ้น ก็จะต้องนำเงินไปชำระค่าสินค้าต่างประเทศเป็นจำนวนมากทำให้เกิดทั้งขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน

3.) เกิดเงินเฟ้อ ราคาสินค้าและบริการสูง ประชาชนไม่เงินที่จะซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อการครองชีพ

การเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จะเกิดในทุกภาคธุรกิจคือเมื่อเศรษฐกิจเจริญเติบโตจนถึงขีดสุด ก็จะมีการถดถอยตกต่ำเปรียบเสมือนลูกคลื่นที่มีการขึ้นสูงสุดและจะต้องลดต่ำลง เพื่อเริ่มขึ้นใหม่อีกครั้ง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ไม่ต่อเนื่องจึงยังเกิดผลที่สำคัญก็คือ การเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำบ่อย ๆ จนกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

1.2 การพัฒนาไม่ต่อเนื่อง เป็นการกำหนดแผนการพัฒหน้าที่ไม่สอดคล้องต่อกันแต่ละแผนพัฒนาเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการ ในการจัดทำแผนต่อไปก็ไม่ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกับแผนฉบับที่แล้ว ทำให้เกิดผลดังนี้

- 1.) การส่งสินค้าออกลดลงไม่มีเงินตราต่างประเทศนำเข้าประเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็จะมีมีการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้น ไม่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องและมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของประชากรโดยทั่วไป
- 2.) มีสินเชื่อด้อยคุณภาพ ภาคธุรกิจไม่มีเงินทุนที่จะลงทุน เนื่องจากระบบสินเชื่อไม่ได้รับการไว้วางใจ สถาบันการเงินซึ่งรับฝากเงินจำนวนมากต้องปิดกิจการเนื่องจากล้มละลาย ไม่มีเงินทุนที่จะบริหารงานต่อไป เกิดผลกระทบต่อผู้ฝากเงินและการเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ
- 3.) การส่งสินค้าออกของไทยลดลง ไม่มีเงินตราต่างประเทศไหลเข้าแต่ในขณะเดียวกันก็จะมีมีการนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้นทำให้เสียดุลการค้าและดุลการชำระเงิน
- 4.) การผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภคต้องพึ่งพาต่างประเทศ เพราะในประเทศไม่มีทิศทางการสนับสนุนที่แน่นอน ไม่มีการผลิตสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการอุปโภคบริโภคที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของประชากรโดยทั่วไปหรือผลิตก็ไม่สามารถที่จะแข่งขันกับสินค้าจากต่างประเทศได้
- 5.) ต่างประเทศขาดความเชื่อมั่นระบบการเงินของไทย เนื่องจากเงินทุนสำรองระหว่างประเทศจะลดน้อยลง จนบางครั้งจะต้องขอความช่วยเหลือจากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งถ้าสถาบันการเงินเหล่านั้นเข้ามาช่วยเหลือจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด ทำให้เกิดข้อผูกมัดทางการเงินที่จะต้องปฏิบัติตาม

การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงต้องมีความสอดคล้องกันระหว่างแผนฉบับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องทางเศรษฐกิจของประเทศ

2. การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือการที่มนุษย์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยไม่มีการอนุรักษ์และทดแทน เพื่อหารายได้ให้เพียงพอกับการดำรงชีพในการหารายได้ที่ไม่ต้องใช้ปัจจัยในการผลิตมากนัก คือการหาจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่แล้วในทุกพื้นที่ของประเทศ เกิดผลการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังนี้

2.1 การทำลายป่าไม้ ดิน แหล่งน้ำ และแร่ธาตุ จากการบุกเบิกทำการเกษตรเพื่อการประกอบอาชีพแร่ธาตุ ป่าไม้ หรือทรัพยากรอื่น ๆ ถูกทำลายและนำไปขาย ให้ต่างประเทศจำนวนมาก เพราะต้องการเงินมาพัฒนาประเทศซึ่งทรัพยากรบางอย่างไม่สามารถที่จะทดแทนหรือชดเชยให้เหมือนเดิมได้

2.2 เมื่อเกิดการขยายโดยปราศจากทิศทางและการควบคุมดูแลให้เกิดชุมชนแออัด
มลพิษ น้ำเน่าเสีย ปัญหาอาชญากรรม และการดำรงชีวิตที่ขาดสุขลักษณะ

2.3 ชาวชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่การควบคุมดูแลการใช้พื้นที่ยัง
ไม่มีมาตรการที่ดีพอ จึงทำให้มีการบุกเบิกพื้นที่เพื่อการเกษตรมากขึ้น

2.4 มีความเสียเปรียบและด้อยโอกาสทางการศึกษา จึงไม่ตระหนักที่จะอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมุ่งแต่มุ่งทำลายเพื่อต้องการปัจจัย 4 ที่จะดำรงชีวิตจึงมุ่งทำลาย
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาจัดทำที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อาหาร หรือ
เครื่องนุ่งห่ม ทำให้ยากลำบากที่จะให้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืนในการอนุรักษ์

ผลจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดอากาศเป็นพิษ แม่น้ำ
ลำคลองและทะเลเน่าเสีย ฝนไม่ถูกต้องตามฤดูกาล การประกอบอาชีพเพื่ออุปโภคและบริโภค
ยากลำบาก ค่าครองชีพสูงประชากรมีรายได้ไม่เพียงพอกับอุปโภคบริโภค จึงมีการทำลาย
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่มากขึ้น

ใบความรู้ที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย
เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย

.....

จากการศึกษาสภาพการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจ ผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจ ทำให้เห็นได้ว่าการพัฒนามุ่งเน้นอัตราการเจริญเติบโต พึ่งพาเงินทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ มีความไม่สมดุลกันระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวดังนี้

1. การกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องมีการพัฒนาเศรษฐกิจคือ

1.1 ส่งเสริมให้มีการส่งออกสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศให้มากขึ้น โดยการเก็บภาษีส่งออกให้น้อยลง มีการบริการสินเชื่อเพื่อการส่งออก จะทำให้การส่งออกมีความรวดเร็วและได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้นจะเป็นการจูงใจให้มีการส่งออกเพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาเพิ่มขึ้น

1.2 รัฐบาลจะต้องสร้างความเชื่อมั่น โดยเฉพาะในปัจจุบันสามารถชำระหนี้กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้จนหมดสิ้น จนทำให้เกิดความเชื่อมั่นกับนานาประเทศและต้องการที่จะลงทุนในประเทศไทย ทำให้เกิดการจ้างงานและส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น

1.3 วางแผนส่งเสริมให้ประชาชนมีค่าครองชีพถูกลง โดยมีโครงการพึ่งพาตนเองเช่น นโยบายเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น จะได้ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4 ส่งเสริมให้ประเทศมีรายได้มากขึ้น โดยเฉพาะรายได้จากการส่งออกสินค้า ธุรกิจบริการและธุรกิจการท่องเที่ยว

1.5 มีการที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่มีการกระจายอย่างต่อเนื่องทุกภาคธุรกิจ และสามารถปฏิบัติได้จริงทุกโครงการที่ได้วางแผนไว้

2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนามนุษย์ถือว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สุดเพราะมนุษย์ เป็นผู้ที่สามารถพัฒนาตนเองและเศรษฐกิจของประเทศได้ วิธีการพัฒนาทำได้ดังนี้

2.1 กระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทุก ๆ คน โดยรัฐจัดการศึกษาภาคบังคับ ให้การอุดหนุนในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการศึกษา จะทำให้ประชาชนของประเทศเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถที่จะเลี้ยงชีพได้ตามความสามารถและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ

2.2 พัฒนาความเจริญให้ทั่วถึง โดยกระจายไปอย่างทั่วถึงทั้งชุมชนที่เป็นชนบทและชุมชนเมือง จะทำให้ชาวชนบทไม่ต้องอพยพเข้ามาหางานทำในเมือง จะช่วยแก้ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาน้ำเสีย อาชญากรรม และจะช่วยให้มีงานทำอย่างทั่วถึงส่งผลให้เกิดเศรษฐกิจยั่งยืนได้ทุกครัวเรือน

2.3 ส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้ประชาชนมีงานทำ ในปัจจุบันมีโครงการต่าง ๆ เช่น หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ลดภาษีให้กับนักลงทุน เงินกองทุนหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนระดับรากหญ้ามีเงินทุนที่จะประกอบอาชีพ และควรบรรจุแนวทางดังกล่าวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับต่อไปด้วย

2.4 ส่งเสริมให้มีรายได้อย่างพอเพียงในการบริโภค ลดการว่างงาน ให้มีอาชีพเสริมรายได้ ทำให้ไม่เกิดช่องว่างทางรายได้มากนักจะได้ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.5 ส่งเสริมให้เห็นความสำคัญและรู้คุณค่าของทรัพยากรป่าไม้ ดิน น้ำ อากาศ และแร่ธาตุสนับสนุนให้ประกอบอาชีพโดยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้ ที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและให้เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ ขยายการบริการด้านสาธารณูปโภคอย่างทั่วถึงเพื่อความเท่าเทียมกันของประชากรจะได้ไม่ไปทำลายทรัพยากรธรรมชาติและเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.6 ฟื้นฟูสภาพจิตใจ โดยเฉพาะคุณธรรมทางศาสนา เพื่อให้เห็นว่าความดีมีคุณค่ามากกว่าเงิน จะทำให้อยู่ด้วยกันอย่างอบอุ่นส่งผลให้สังคมโดยรวมมีความสุขและร่วมเย็นตามหลักคุณธรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ

2.7 ให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวมากขึ้น ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ทำให้สถาบันครอบครัวเข้มแข็งขึ้น เช่น การประกอบอาชีพดั้งเดิมของครอบครัว ให้ครัวเรือน ได้มีโอกาสประกอบอาชีพในชุมชนเพื่อที่จะได้อยู่กับครอบครัว จะได้ไม่สร้างปัญหาให้กับสังคมและเป็นครอบครัวที่อบอุ่น

ชื่อ.....นามสกุล.....กลุ่มที่.....เลขที่.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจของไทย
ใบงานที่ 1

ให้นักเรียนร่วมกันค้นหาปัญหาเศรษฐกิจ สาเหตุของปัญหา ผลกระทบและแนวทางแก้ไข
ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

ปัญหาเศรษฐกิจ	สาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจ	ผลกระทบปัญหาเศรษฐกิจ	แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
1. จากการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
2. จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.
3. เพิ่มเติมอื่น ๆ	1. 2. 3.	1. 2. 3.	1. 2. 3.

ชื่อ.....นามสกุล.....กลุ่มที่.....เลขที่.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจของไทย
ใบงานที่ 2

คำสั่ง ให้นักเรียนช่วยกันจัดทำผังความคิด “ปัญหาเศรษฐกิจของไทย” ในความเห็นของนักเรียน
แล้วทำลงในใบงานที่ 2 เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียนต่อไป

โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
 แบบทดสอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจของไทย
 รายวิชา ส 418 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

คำชี้แจง ข้อสอบทั้งหมดมี 10 ข้อให้เลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วกาเครื่องหมายกากบาทลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p><u>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อ 1. อธิบายสภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</u></p> <p>1. ปัญหาเศรษฐกิจของไทยในช่วงที่ผ่านมาคืออะไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. รายได้ของประชากรไม่เท่าเทียมกัน</p> <p>ข. เศรษฐกิจเติบโตเกินเป้าหมาย</p> <p>ค. ทุกคนมีงานทำทุกภูมิภาค</p> <p>ง. ประเทศไม่มีหนี้สินสาธารณะ</p> <p>2. ปัญหาเศรษฐกิจของไทยด้านการครองชีพช่วงที่ผ่านมาเป็นอย่างไร (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. สังคมชนบทพัฒนาเป็นสังคมเมือง</p> <p>ข. ภาระการใช้จ่ายของครัวเรือนน้อยลง</p> <p>ค. หนี้สินสาธารณะหมดไป</p> <p>ง. เกิดวัฒนธรรมการเลียนแบบและใช้จ่ายฟุ่มเฟือย</p>	<p><u>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อ 1. อธิบายสภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</u></p> <p>1. ปัญหาเศรษฐกิจของไทยในอดีตมีสภาพอย่างไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ไม่มีการกระจายไปทั่วทุกภูมิภาค</p> <p>ข. เมืองใหญ่ ๆ ประชากรลดลง</p> <p>ค. รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีเท่ากันทั่วประเทศ</p> <p>ง. แก้ปัญหาความยากจนได้ทุกพื้นที่</p> <p>2. ปัญหาเศรษฐกิจของไทยที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศต้องช่วยเหลือด้วยสาเหตุใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ช่วยเหลือสถาบันการเงินของไทย</p> <p>ข. ต้องการให้ประเทศไทยหมดหนี้สิน</p> <p>ค. ให้มีทุนสำรองระหว่างประเทศมากขึ้น</p> <p>ง. ช่วยเหลือธุรกิจอสังหาริมทรัพย์</p>
<p><u>การเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อ 2. บอกสาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</u></p> <p>3. สาเหตุปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยคืออะไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ทรัพยากรธรรมชาติคงมีเท่าเดิม</p> <p>ข. หนี้สินของเกษตรกรหมดไป</p> <p>ค. แผนพัฒนาเศรษฐกิจไม่ต่อเนื่อง</p>	<p><u>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อ 2. บอกสาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</u></p> <p>3. สาเหตุที่เศรษฐกิจของไทยตกต่ำคืออะไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ</p> <p>ข. ประชากรออมเงินอย่างต่อเนื่อง</p> <p>ค. การลงทุนภายในประเทศมากขึ้น</p>

<p>ง. ผลผลิตทางการเกษตรได้รับเต็มที่</p>	<p>ง. ส่งเสริมการอุปโภคและบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย</p>
<p>ข้อสอบประเมินก่อนเรียน</p>	<p>ข้อสอบประเมินหลังเรียน</p>
<p>4. ปัญหาความยากจนในชนบทเกิดจากสาเหตุใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. มีที่ดินเพื่อการเกษตรมากเกินไป</p> <p>ข. เกษตรกร้านในการประกอบอาชีพ</p> <p>ค. การลงทุนในชนบทมีน้อยจนเกินไป</p> <p>ง. ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประกอบอาชีพหมดสิ้นแล้ว</p> <p>5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายเพราะสาเหตุใด (การนำไปใช้)</p> <p>ก. ในภูมิภาคมีงานให้ทำมากมายจนเกินไป</p> <p>ข. ปრაกฏการณ์ทางธรรมชาติทำลายเอง</p> <p>ค. รัฐสนับสนุนการประกอบอาชีพที่มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>ง. ต้องการทรัพยากรธรรมชาติที่มีราคาเพื่อหารายได้ให้มาก ๆ</p> <p><u>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 3. วิเคราะห์ผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</u></p> <p>6. การวางแผนพัฒนาฯ ที่ไม่มีความต่อเนื่องเกิดผลใดต่อเศรษฐกิจ (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การพัฒนาชนบทเจริญขึ้น</p> <p>ข. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง</p> <p>ค. รายได้ไม่เพียงพอกับการครองชีพ</p> <p>ง. ราคาสินค้าเกษตรมีความเสมอภาค</p> <p>7. ค่าครองชีพที่สูงเป็นผลกระทบที่เกิดจากปัญหาการพัฒนาด้านใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. การวางแผนครอบครัว</p> <p>ข. คุณภาพทรัพยากรมนุษย์</p> <p>ค. การพัฒนาเศรษฐกิจ</p>	<p>4. สาเหตุปัญหาของความยากจนในชนบทของไทยเพราะสาเหตุใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ประชากรไม่พยายามช่วยเหลือตนเอง</p> <p>ข. ราคาสินค้าเกษตรแปรปรวนตามราคาของตลาดโลก</p> <p>ค. การประสานงานในการพัฒนาชนบทมีประสิทธิภาพเพียงพอ</p> <p>ง. ทรัพยากรทางธรรมชาติมีมากจนเกือกร้าน</p> <p>5. การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีสาเหตุจากสิ่งใด (การนำไปใช้)</p> <p>ก. ไม่ต้องการที่ดินทำกิน</p> <p>ข. พัฒนาชนบทให้มีความเจริญเทียบเท่าเมือง</p> <p>ค. ต้องการให้ชนบทเป็นเมืองอุตสาหกรรม</p> <p>ง. ต้องการที่จะมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ</p> <p><u>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 3. วิเคราะห์ผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</u></p> <p>6. ข้อใดเป็นผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจของไทย (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. มีการพัฒนาอย่างทั่วถึง</p> <p>ข. ได้เปรียบดุลการค้า</p> <p>ค. เงินเฟ้อ</p> <p>ง. ได้เปรียบดุลการชำระเงิน</p> <p>7. ผลกระทบต่อปัญหาเศรษฐกิจของไทยด้านการส่งออกคือข้อใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. สินค้าของไทยขายได้หมดในต่างประเทศ</p> <p>ข. สินค้าอุตสาหกรรมของไทยแข่งขันได้ในตลาดต่างประเทศ</p>

ง. การแข่งขันเสรีในตลาดระหว่างประเทศ	ค. การแข่งขันทำได้อย่างเสรีในตลาดต่างประเทศ ง. การส่งสินค้าออกไปต่างประเทศได้น้อยลง
ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 4. บอกแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>8. การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจด้านใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การกระจายรายได้ภายในประเทศ</p> <p>ข. นำเข้าสินค้าประเภทเครื่องจักร</p> <p>ค. ส่งเสริมสินค้าอุตสาหกรรมหนัก</p> <p>ง. การนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือยได้มากขึ้น</p> <p>9. องค์กรใดที่ช่วยไทยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ธนาคารโลก</p> <p>ข. ธนาคารพัฒนาเอเชีย</p> <p>ค. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ</p> <p>ง. องค์การสหประชาชาติ</p> <p>10. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยอย่างไรบ้าง (วัดเจตคติ)</p> <p>ก. ท่องเที่ยวเอเชีย เพื่อคนเอเชีย</p> <p>ข. กระจายรายได้ให้คนในระดับรากหญ้า</p> <p>ค. มีสินค้าส่งออกไปต่างประเทศได้</p> <p>ง. คนไทยมีเงินไปท่องเที่ยวต่างประเทศได้มากขึ้น</p>	<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 4. บอกแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>8. ข้อใดต่อไปนี้เป็น การแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจของ ไทยที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การสร้างถนนคู่ขนาน</p> <p>ข. การขุดคลองชลประทาน</p> <p>ค. โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค</p> <p>ง. โครงการกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาล</p> <p>9. มาตรการใดเป็นการแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจด้าน ส่งเสริมการลงทุนระดับชุมชน (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา</p> <p>ข. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์</p> <p>ค. โทรศัพท์มือถือราคาถูก</p> <p>ง. โครงการ 1 เลขาบ้าน 1 เครื่องรับโทรศัพท์</p> <p>10. คนไทยโดยทั่วไปจะ ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ของประเทศได้อย่างไร (วัดเจตคติ)</p> <p>ก. ช่วยกันผลิตสินค้าให้มาก ๆ</p> <p>ข. ใช้จ่ายซื้อสินค้าให้มากขึ้น</p> <p>ค. บริจาคเงินให้รัฐบาล</p> <p>ง. ใช้จ่ายที่ผลิตภายในประเทศและพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด</p>

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน

1. ก 2. ง 3. ค 4. ง 5. ข 6. ค 7. ค 8. ก 9. ค 10. ข

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

1. ก 2. ค 3. ง 4. ข 5. ง 6. ค 7. ง 8. ง 9. ข 10. ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจในครัวเรือน ปีการศึกษา 2547 เวลา 4 ชั่วโมง (240 นาที)

.....

สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่เกี่ยวข้อง

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มฐ. ส 3.1 มฐ.ช. ข้อที่ 2

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มฐ. ส 2.1 มฐ.ช. ข้อที่ 3

สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มฐ. ง 1.2 มฐ.ช ข้อที่ 5

สาระสำคัญ

1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจครัวเรือนอาจจะประกอบอาชีพด้านการเกษตร อุตสาหกรรม หรือการบริการ เพื่อหารายรับที่จะไว้ใช้จ่ายเพื่อการครองชีพในครัวเรือน
2. ความสมดุลของเศรษฐกิจในครัวเรือนเป็นการวางแผนรายรับ เพื่อที่จะให้เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการดำรงชีพ โดยมีการวางแผนการหารายรับและใช้จ่ายอย่างเหมาะสม
3. เศรษฐกิจที่ยั่งยืนของครัวเรือนเป็นการวางแผนการหารายรับและใช้จ่ายเพื่อครัวเรือน โดยการใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวทางแก้ไขตามหลักวงจรวัฏจักรแห่งความยากจน เพื่อให้ครัวเรือนสามารถที่จะหารายรับและใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

ผลการเรียนรู้

1. อธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้
2. นำความรู้ไปประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้
3. วิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้
4. เปรียบเทียบวิธีการหารายรับจากการประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้
5. สามารถที่จะวางแผนรายจ่ายให้เพียงพอกับรายรับได้
6. วิเคราะห์ความคุ้มค่าของรายจ่ายก่อนที่จะใช้จ่ายได้
7. อธิบายการวางแผนแบบเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการแก้ไขเศรษฐกิจตามวงจรวัฏจักรแห่งความยากจนได้
8. สามารถวางแผนเศรษฐกิจของครัวเรือน โดยการใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงและแก้ไขเศรษฐกิจตามหลักการวงจรวัฏจักรแห่งความยากจนได้
9. มีความตระหนักที่จะนำเอาทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการแก้ไขความยากจน โดยวงจรวัฏจักรแห่งความยากจนไปการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของครัวเรือนอย่างยั่งยืน

เนื้อหาการเรียนรู้

1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน
 - 1.1 กิจกรรมเศรษฐกิจด้านการเกษตร
 - 1.2 กิจกรรมเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรม
 - 1.3 กิจกรรมเศรษฐกิจด้านการบริการ

2. ความสมดุลของเศรษฐกิจในครัวเรือน
 - 2.1 รายรับของครัวเรือน
 - 2.2 รายจ่ายของครัวเรือน
3. เศรษฐกิจที่ยั่งยืนของครัวเรือน
 - 3.1 ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.2 หลักการแก้ไขตามวงจรวัฏจักรแห่งความยากจน

กระบวนการจัดการเรียนรู้ (การเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD)

ก. ขั้นทดสอบก่อนเรียน (20 นาที)

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินก่อนเรียน 10 ข้อ เพื่อวัดผลความรู้เดิม (10 นาที)
2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตรวจแบบประเมินแจ้งคะแนนให้ทุกคนทราบพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้ทราบว่า จะเรียนรู้ได้อย่างไรให้มีความก้าวหน้าเกิด การเรียนรู้และได้คะแนนจากการวัดผลมากขึ้น ส่วนผู้ที่ได้คะแนนจากการทำแบบประเมินมากอยู่แล้วก็จะได้พัฒนาให้มีการเรียนรู้และได้คะแนนสูงขึ้นอีกได้ (10 นาที)

ข. ขั้นนำ (เวลา 20 นาที)

1. ผู้สอนนำเสนอถึงเศรษฐกิจในครัวเรือนปัจจุบัน โดยเปิดวีดิทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้สอนได้จัดเตรียมมาให้แล้วอย่างเพียงพอ (15 นาที)
2. ผู้เรียนศึกษาและร่วมอภิปรายเพื่อโยงเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน ความสมดุลของเศรษฐกิจในครัวเรือน และเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของครัวเรือน (5 นาที)

ค. ขั้นสอน (130 นาที)

1. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยคละผู้เรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน ในสัดส่วน 1:2:1 ดำเนินการสอนตามคู่มือครูด้วยเทคนิค STAD (120 นาที)
2. ผู้อธิบายหัวข้อที่จะเรียน (10 นาที)
 - 2.1 ผู้เรียนทั้งกลุ่มที่ 1 2 3 และ 4
 - ศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน
 - ศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ความสมดุลของเศรษฐกิจในครัวเรือน
 - ศึกษาใบความรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐกิจยั่งยืนของครัวเรือน

2.2 ผู้เรียนทั้งกลุ่มที่ 1 2 3 และ 4

ทำใบงานที่ 1 เรื่อง กิจกรรมทางเศรษฐกิจ รายรับรายจ่ายของ
ครัวเรือน และเศรษฐกิจยั่งยืนของครัวเรือน

ทำใบงานที่ 2 เรื่อง พังความคิดเศรษฐกิจยั่งยืนของครัวเรือน

3. อธิบายบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่มเพื่อการเรียนรู้และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน

ผู้เรียนคนที่ 1 ทำหน้าที่ประธานของกลุ่ม

ผู้เรียนคนที่ 2 ทำหน้าที่ร่วมอภิปราย

ผู้เรียนคนที่ 3 ทำหน้าที่ร่วมอภิปราย

ผู้เรียนคนที่ 4 ทำหน้าที่เลขานุการของกลุ่ม

ง. ขั้นสรุปบทเรียน (30 นาที)

1. ผู้แทนของกลุ่มนำเสนอผลงาน
2. ผู้เรียนในชั้นเรียนช่วยกันอภิปรายเพิ่มเติม
3. ผู้สอนแนะนำเพิ่มเติม

จ. ขั้นทดสอบหลังเรียน (25 นาที)

1. แบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ (10 นาที)
2. ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน (10 นาที)
3. แจกคะแนนที่ได้ของแต่ละคน
4. นำคะแนนที่ได้หลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม (5 นาที)

ฉ. ขั้นชมเชย (15 นาที)

1. ปิดประกาศผลการเรียนที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
2. กล่าวคำชมเชยความก้าวหน้าในการเรียนรู้กับทุกคน เพื่อสร้างพลังใจในการเรียน
3. มอบเกียรติบัตรให้กับกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด ลำดับที่ 1 2 และ 3

สื่อการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ความสมดุลของเศรษฐกิจในครัวเรือน
3. ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง เศรษฐกิจยั่งยืนของครัวเรือน
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง กิจกรรมทางเศรษฐกิจ รายรับรายจ่ายของครัวเรือน
และเศรษฐกิจยั่งยืนของครัวเรือน
5. ใบงานที่ 2 เรื่อง พังความคิดเศรษฐกิจยั่งยืนของครัวเรือน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดและประเมินผล

1.1 การทดสอบก่อนเรียน

1.2 การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

1.3 การทดสอบหลังเรียน

2. เครื่องมือการวัดและประเมินผล

2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน

2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

2.3 แบบทดสอบหลังเรียน

3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

3.1 เกณฑ์การประเมิน

คะแนน	9 - 10	ดี
คะแนน	7 - 8	พอใช้
คะแนน	6	ผ่านเกณฑ์

3.2 เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คะแนน	3	ดี
คะแนน	2	ปานกลาง
คะแนน	1	พอใช้

ใบความรู้ที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน

เรื่อง กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน

.....

ความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์ ล้วนมุ่งแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดจากบ้านเมืองเรามีทรัพยากรอยู่จำกัด แต่ประชาชนผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าและบริการที่ไม่จำกัด เราจึงต้องศึกษาหาแนวทางจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมให้มากที่สุด ความรู้เหล่านี้สามารถนำมาปรับใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเราได้ เพราะชีวิตของคนเราก็คือชีวิตเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเรื่องของความขาดแคลนเนื่องจากรายได้ที่มีอยู่ในจำนวนที่จำกัด แต่เรามีความต้องการที่ไม่จำกัดในการใช้จ่ายครัวเรือนจึงเผชิญกับปัญหาว่าจะใช้รายได้ที่มีอยู่จำกัดอย่างไร จึงจะทำให้เราพอกินพอใช้ในชีวิตประจำวันของเรา

ทุกเช้าเมื่อตื่นขึ้นมา เราก็เริ่มใช้น้ำประปาไฟฟ้าใช้ก่อน แล้วค่อยจ่ายเงินปลายเดือน ในแต่ละวันแม่บ้านที่มีเงินจำกัดจะต้องตัดสินใจว่าจะจ่ายค่ากับข้าวอย่างไรสมาชิกในครัวเรือน จึงจะพอกินพอใช้ ไม่อดอยาก นักเรียนก็เหมือนกันจะใช้จ่ายเงินที่มีจำกัดอย่างไร จึงจะไปเรียนหนังสือได้สะดวกและรวดเร็ว หัวหน้าครัวเรือนจะทำงานอะไรจึงจะมีรายได้พอเลี้ยงดูสมาชิกในครัวเรือน ส่วนในระยะยาวนักเรียนก็ต้องจัดสรรเงินที่มีอยู่จำกัด เพื่อให้สามารถเล่าเรียนได้จนจบหลักสูตร หัวหน้าครัวเรือนก็ต้องวางแผนหารายได้ให้เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี เพื่อจัดสรรรายได้ให้สมาชิกในครัวเรือนอยู่ดีกินดีและมีโอกาสที่จะเล่าเรียนได้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เหล่านี้ล้วนเป็นเรื่องของเศรษฐกิจในครัวเรือน ในการประกอบอาชีพของครัวเรือนสรุปได้ 3 ลักษณะคือ

1. กิจกรรมทางเกษตรกรรม การเกษตรนับเป็นอาชีพที่สำคัญของประเทศไทยเพราะดินฟ้าอากาศอำนวย จึงมีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านนี้ รายได้ของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับภาวะเศรษฐกิจอย่างมาก คือถ้าปีใดเกษตรกรมีรายได้สูงก็จะมีความต้องการสินค้าและบริการมากขึ้นรายได้ของเกษตรกรจึงเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจของประเทศได้เป็นอย่างดี

อาชีพเกษตรกรรมแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 การกสิกรรมหรือการเพาะปลูก ซึ่งนับเป็นอาชีพหลักมาช้านาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 4 สาขา คือ

- พืชอาหาร เช่น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ถั่ว
- พืชน้ำมัน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วลิสง มะพร้าว ปาล์ม น้ำมัน ละหุ่ง งาม

- พืชเส้นใย เช่น ฝ้าย ปอ นุ่น
- พืชอื่น ๆ เช่น กาแฟ สับปะรด หอม กระเทียม พืชผักสวนครัว ยางพารา

พืชเศรษฐกิจนอกจากจะใช้บริโภคในประเทศแล้ว ส่วนหนึ่งยังใช้เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงานอุตสาหกรรมและส่งไปขายต่างประเทศ

1.2 การเลี้ยงสัตว์ นับเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญควบคู่ไปกับการเพาะปลูกพืช สัตว์ที่เลี้ยงมักจะไว้ใช้งานหรือเป็นอาหาร เช่น โค กระบือ แพะ แกะ สุกร เป็ด ไก่ เป็นต้น สัตว์เหล่านี้มักเป็นสัตว์กินหญ้าหรือกินพืชเป็นอาหาร จึงเลี้ยงได้สะดวก เพราะประเทศไทยเป็น ประเทศเขตร้อนมีทุ่งหญ้าไว้ใช้เลี้ยงสัตว์ได้เป็นอย่างดี การเลี้ยงสัตว์ยังได้ผลพลอยได้จาก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เช่น เนื้อ นม มูลสัตว์ เป็นต้น

1.3 การประมง เป็นการนำเอาพืชและสัตว์ทุกชนิดจากแหล่งน้ำมาเพื่อใช้ในการ บริโภคหรืออุปโภค การประมงที่สำคัญของไทยคือการจับปลา ซึ่งทำการประมงได้ทั้งน้ำจืดและ น้ำเค็ม นอกจากนั้น สัตว์น้ำทุกประเภทยังเป็นแหล่งอาหารทางโปรตีนได้เป็นอย่างดีนอกจากการ จำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ของครัวเรือน

2. กิจกรรมเศรษฐกิจครัวเรือนแบบอุตสาหกรรม แบ่งอาชีพของครัวเรือนด้านอุตสาหกรรม ออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทอผ้า การทำร่ม การทำน้ำตาล การทำเครื่อง จักสาน เครื่องเงิน เครื่องปั้นดินเผา

2.2 อุตสาหกรรมขั้นพื้นฐานที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตร เช่น โรงสีข้าว โรงเลื่อย โรงหีบอ้อย

3. กิจกรรมทางธุรกิจบริการ เป็นธุรกิจการซื้อขายสินค้าหรือบริการมีทั้งการค้าขายรายย่อย และธุรกิจบริการ การท่องเที่ยว เป็นการให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวหรือประชาชน คนไทยโดยทั่วไป เช่น ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจโรงแรม การขนส่ง บันเทิง ร้านอาหาร กวดคาร มีอัตราการขยายตัวอย่างรวดเร็วที่สุดในสาขาการบริการ เป็นธุรกิจที่นำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ ประเทศไทยมากที่สุด เมื่อเทียบจากเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากด้านอื่น ๆ

ครัวเรือนที่ประกอบธุรกิจด้านการบริการจะต้องมีอรรถาศัยที่ดี สร้างความประทับใจ ให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการ และควรดำเนินกิจกรรมการบริการในเชิงอนุรักษ์เพื่อเสริมสร้าง เศรษฐกิจของครัวเรือนในท้องถิ่น ประกอบกับปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยว ภายในประเทศทำให้ครัวเรือนในแต่ละท้องถิ่นสามารถที่จะประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เสริมหรือ รายได้หลักได้มากขึ้น

การตัดสินใจในการประกอบอาชีพ คราวนี้เราต้องรู้จักเลือกดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการแสวงหารายได้และการใช้จ่ายให้คุ้มค่าของเงินที่เรามีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้ได้สินค้าและบริการมาสนองความต้องการให้ได้ยู่ดีกินดีในชีวิตประจำวันของเราอย่างคุ้มค่า การปรับความรู้ทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน จึงเป็นประโยชน์แก่ทุกคนในฐานะผู้ผลิตและผู้บริโภคอย่างชาญฉลาด

ใบความรู้ที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน

เรื่อง ความสมดุลของเศรษฐกิจในครัวเรือน

.....

ในปัจจุบันครัวเรือนในประเทศไทยส่วนมากเป็นครัวเรือนขนาดเล็กประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตรถ้าความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกแน่นแฟ้นจะมีความมั่นคงมาก ครัวเรือนในทาง เศรษฐศาสตร์เป็นกลุ่มคนที่ใช้จ่ายร่วมกันจากเงินงบประมาณเดียวกัน ไม่ว่าจะมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ หรือไม่ก็ตาม ตามปกตินักเรียนจะเป็นสมาชิกของครัวเรือน โดยมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองเป็น หัวหน้าครัวเรือนเนื่องจากครัวเรือนเป็นสถาบันของสังคม ดังนั้นเมื่อประเทศเกิดเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและสังคมก็มักมีผลกระทบต่อครัวเรือน ครัวเรือนจำเป็นต้องปรับรายได้รายจ่ายให้ สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแต่ละครั้ง เช่น เมื่อประเทศเกิดภาวะเงินเฟ้อ สินค้า มีราคาสูงขึ้น แต่รายได้ของครัวเรือนคงที่ สมาชิกในครัวเรือนก็ต้องปรับปรุงการใช้จ่ายให้เหมาะสม กับรายได้ที่มีอยู่

ประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจของครัวเรือน แบ่งกิจกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ

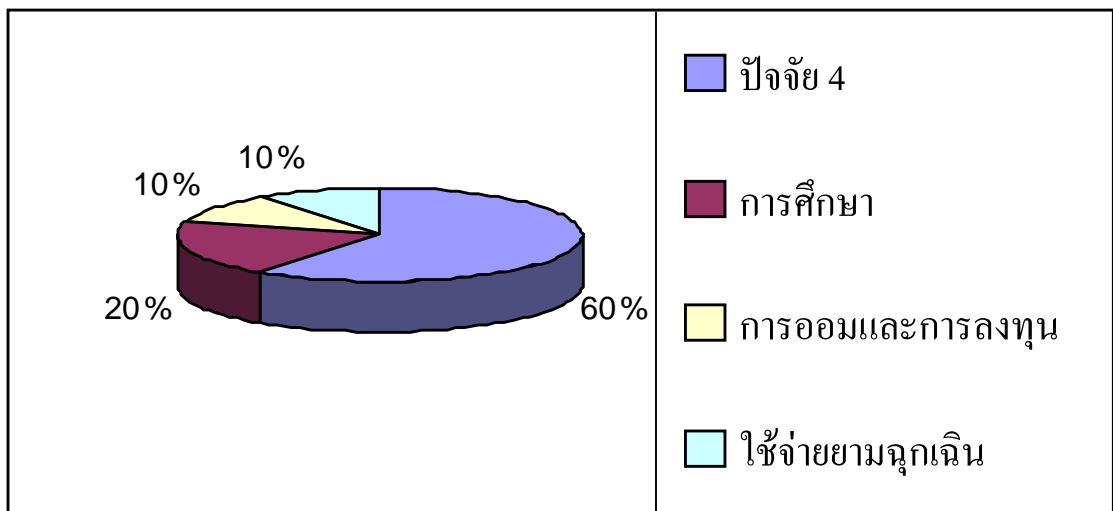
1. กิจกรรมการหารายรับ

การหารายรับของสมาชิกในสังคมจะทำหน้าที่จัดหาปัจจัยการผลิตที่ตนมีอยู่ในรูปของ แรงงาน ที่ดิน ทุน และการประกอบการให้ฝ่ายผลิต ทำการผลิตสินค้าและบริการส่วนสมาชิกใน สังคมในฐานะเจ้าของปัจจัยการผลิตจะมีรายได้ในรูปของค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และผลกำไร เพื่อนำไปใช้จ่ายในครัวเรือน การหารายรับอาจจะประกอบกิจกรรมทางการเกษตร อุตสาหกรรม หรือบริการซึ่งเป็นกิจกรรมในสังคมที่ซับซ้อนซึ่งจะเห็นได้ในชุมชนปัจจุบัน ส่วนในสังคมแบบ โบราณนั้นมนุษย์มนุษย์จะไม่ทำการผลิตสิ่งของที่ตนต้องการเองทุกอย่าง เพราะจะหาได้จาก ธรรมชาติหรือไม่ก็ จะแบ่งอาชีพกันทำตามความถนัด เช่น นาย ก ชำนาญในการเพาะปลูกก็ให้ ปลูกข้าวตามความถนัด นาย ข ชำนาญเลี้ยงสัตว์ก็ให้เลี้ยงสัตว์ตามถนัดแล้วนำมาซื้อขาย แลกเปลี่ยนกันในตลาด กิจกรรมทางเศรษฐกิจครัวเรือนจึงเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพหา รายรับด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อหาเงินไว้เป็นรายจ่ายในชีวิตประจำวัน

2. กิจกรรมการใช้จ่าย

ผู้บริโภคย่อมมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเพื่อบำบัดความต้องการของตนเองและสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉพาะปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตคือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค รวมทั้งปัจจัยที่ 5 คือการศึกษาของบุตรหลานเพิ่มสูงขึ้นจนกระทั่งผู้มีรายได้ประจำ ต้องเดือนร้อนต้องแก้ไข โดยการแสวงหารายได้เพิ่มขึ้น และพยายามลดการใช้จ่ายเฉพาะสินค้าและบริการที่จำเป็นต่อการครองชีพ เมื่อครัวเรือนพัฒนาขึ้นมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ผู้บริโภคก็จะมีรายจ่ายเพิ่มสูงขึ้นด้วย แต่จะเพิ่มสูงขึ้นในเปอร์เซ็นต์ที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ในการใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ชื่อที่ดินปลูกบ้านอยู่อาศัยหรือเป็นค่าใช้จ่ายรักษาพยาบาล ผู้บริโภคจะต้องการวางแผนการใช้จ่ายให้มีความพอดีได้สัดส่วนกับรายรับ ครัวเรือนจึงต้องวางแผนให้กิจกรรมการหารายรับและใช้จ่ายให้สอดคล้องเหมาะสมกับชีวิตความเป็นอยู่ของครัวเรือน สมาชิกในครัวเรือนก็จะสุขสบายอยู่ดีกินดีและมีผลให้เศรษฐกิจของประเทศในส่วนรวมเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย การใช้จ่ายของครัวเรือนเมื่อมีรายรับแล้วควรแบ่งรายรับออกเป็นรายจ่ายที่เป็นสัดส่วนดังนี้

ตารางแสดงสัดส่วนรายจ่ายที่เหมาะสมกับกิจกรรมเศรษฐกิจในครัวเรือน

ครัวเรือนจะต้องดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้มีความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. **นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน** เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันการแสวงหารายรับ การจับจ่ายใช้สอย ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจปัญหาเศรษฐกิจในชีวิตประจำวันของผู้บริโภคและครัวเรือน ตลอดจนสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของตนและครัวเรือนได้

2. **รู้จักใช้รายรับของครัวเรือนให้เป็นประโยชน์** ช่วยให้ผู้บริโภครู้จักใช้รายรับไปในทาง ที่ถูกต้องควรเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครัวเรือน เช่นรู้จักวิธีอุปโภคบริโภคที่ฉลาด รู้จักรักษา สุขภาพอนามัยของตนเองและครัวเรือน รู้จักจัดที่อยู่อาศัยให้น่าอยู่ รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น

3. **รู้จักใช้เงินรายรับให้เกิดประโยชน์สูงสุด** ตามปกติผู้บริโภคจะใช้เวลาและความสามารถ ส่วนใหญ่ไปเพื่อประกอบอาชีพ เพื่อหารายรับมาจับจ่ายซื้อหาสินค้าและบริการสนองความต้องการของตนเองและครัวเรือนซึ่งมีอยู่มากมาย แต่เนื่องจากรายรับของผู้บริโภคมักมีอยู่อย่าง จำกัดผู้บริโภคที่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินไว้เป็นอย่างดีจะเลือกซื้อสินค้าและบริการตามกำลังเงิน ที่ตนมีอยู่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่าย ความพอใจและความคุ้มค่าของเงินที่ ต้องจ่ายไป

4. **ช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศชาติเจริญก้าวหน้า** ผู้บริโภคและสมาชิกในครัวเรือน ที่ใช้จ่ายเงินรายรับที่มีอยู่จำกัด เพื่อสนองความต้องการให้ได้มากที่สุด และสามารถเหลือเก็บออมไว้ เพื่อหาประโยชน์นอกวงเวียน อันเป็นแนวทางที่ช่วยเปลี่ยนฐานะความเป็นอยู่จากเดิมให้ดีขึ้น ฉะนั้น เมื่อครัวเรือนต่างอยู่ดีกินดีมีความรู้และคุณภาพชีวิตที่ดี เศรษฐกิจของประเทศชาติในส่วนรวมก็จะ เจริญก้าวหน้าไปด้วย

ใบความรู้ที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน

เรื่อง เศรษฐกิจที่ยั่งยืนของครัวเรือน

.....

ครัวเรือนจะต้องจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจของตนเองให้ราบรื่น สมาชิกของครัวเรือนจึงจะอยู่ดีกินดีไม่อดอยาก แต่ถ้าครัวเรือนใดจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจผิดพลาดนอกจากรายรับจะไม่พอกับรายจ่ายแล้วยังต้องมีภาระหนี้สิน และเข้าสู่หลักการวงจรวัฏจักรแห่งความยากจนอีกด้วย วิธีจัด กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนสามารถทำได้ดังนี้

1. โดยการใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัว

เพื่อหารายได้เข้าสู่ครอบครัว นอกจากรายได้หลักแล้ว ทุกครัวเรือนควรที่จะประกอบอาชีพเสริมเพื่อมีรายได้เพิ่มเติม ในปัจจุบันรัฐบาลได้พยายามส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนรู้จักประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนให้เพียงพอที่จะใช้ ถ้าเหลือจึงจะจำหน่ายเพื่อหารายได้เสริมให้กับครัวเรือนต่อไป จะทำให้ครัวเรือนประหยัดที่จะไม่ต้องจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายในสิ่งของที่ตนเองสามารถที่จะผลิตได้และจะยังมีเงินเหลือเป็นเงินออมอีกด้วย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้แนวทางดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในพัฒนาและบริหารประเทศ ให้เป็นไปในทางสายกลางความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกครัวเรือนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางในการก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและแจ่มชัด เป็นแนวทางการมองปัญหาเพื่อที่จะบรรลุถึงจุดหมายร่วมกันของการพัฒนาที่มั่นคง เป็นธรรมและยั่งยืน แนวทางพระราชดำริที่ให้ทุกครัวเรือนปฏิบัติได้เป็นการพึ่งพาตนเอง เรียบง่ายและปฏิบัติได้ผล โดยพระองค์ทรงมีหลักการในการปฏิบัติสำหรับการพึ่งพาตนเองได้ตามหลักทางสังคมวิทยา 5 ประการคือ

1. การพึ่งตนเองได้ทางเทคโนโลยี หมายถึง การมีปริมาณและคุณภาพของเทคโนโลยีทางวัตถุ เช่น เครื่องไม้ เครื่องกล เครื่องจักรสาน เป็นต้น ให้รู้จักใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ หรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

2. การพึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจ หมายถึง ความสามารถในการทำมาหากินเลี้ยงชีพที่มีความมั่นคงสมบูรณ์พูนสุขพอสมควรอย่างมีเหตุผล

3. การพึ่งตนเองได้ทางธรรมชาติ หมายถึง ความสามารถในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และความสามารถในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้ดำรงอยู่ไม่เสื่อมเสียไปจนหมดสิ้น หรือไม่ให้เกิดสมดุลธรรมชาติ

4. การพึ่งตนเองได้ทางจิตใจ หมายถึง การมีสภาพจิตใจที่กล้าแข็งเพื่อที่จะสามารถต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งการหาเลี้ยงชีพ การพัฒนาชีวิตให้เจริญก้าวหน้า การยึดมั่นปฏิบัติตนตามหลักทางสายกลาง หรือมัชฌิมาปฏิปทา

5. การพึ่งตนเองได้ทางสังคม หมายถึง การที่คนกลุ่มหนึ่งมีความเป็นปึกแผ่นเหนียวแน่นมีผู้นำที่มีประสิทธิภาพสามารถนำกลุ่มคนเหล่านี้ให้ดำเนินการใด ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง หรือสามารถหาความช่วยเหลือจากภายนอกเข้ามาช่วย ทำให้ชุมชนช่วยตนเองได้

เมื่อบุคคลมีแนวทางที่เข้าใจหลักสังคม 5 ประการในการพึ่งตนเองได้แล้ว ทรงเสนอแนวทางพัฒนาชีวิตและอาชีพตามแนวทางทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง โดยทรงแบ่งทฤษฎีออกเป็น 3 ชั้น

ชั้นที่ 1 การแบ่งพื้นที่สำหรับทำกิน ในระยะแรกจะผลิตพอเพียงเลี้ยงตนเองได้ แต่จะต้องกินอยู่อย่างประหยัด มีความขยันหมั่นเพียร มีความสามัคคี และช่วยเหลือเกื้อกูลกับเพื่อนบ้านทรงแนะนำให้แบ่งพื้นที่ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ให้ขุดสระเพื่อไว้เก็บกักน้ำฝน เพราะนำสามารถที่จะนำมาใช้ในการเกษตรได้ทุกประเภท

ส่วนที่สอง ให้ปลูกข้าวไว้เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน จะได้มั่นใจว่ามีข้าวกินและมีอาหารบริโภค เมื่อเกี่ยวข้าวแล้วถ้าหากมีน้ำในสระ ก็ควรเลือกปลูกพืชระยะสั้น เช่น ถั่วต่าง ๆ เพื่อใช้บำรุงดินได้อีก

ส่วนที่สาม ให้ปลูกพืชสวน พืชยืนต้น หรือพืชไร่อย่างไร่นาสวนผสม โดยปลูกพืชหลาย ๆ อย่างผสมกัน เช่น พืชผักสวนครัว สมุนไพร เครื่องเทศ ผลไม้ เพื่อไว้บริโภคภายในครัวเรือนและถ้ายังมีเหลือก็สามารถจำหน่ายเพื่อหารายได้เข้าครัวเรือนได้อีกด้วย

ชั้นที่ 2 เมื่อผ่านขั้นตอนชั้นที่ 1 มาแล้ว เกษตรกรจำเป็นต้องปรับปรุงตนเอง รวมกลุ่มกันในรูปสหกรณ์และร่วมแรงร่วมใจกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การผลิต การตลาด ความเป็นอยู่สวัสดิการของชุมชน การศึกษา สังคม และศาสนา เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ร่วมกันพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก โดยติดต่อกันพร้อมมือกับแหล่งเงินทุน (ธนาคาร) แหล่งพลังงาน (บริษัทน้ำมัน) หรือเอกชน เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดตั้ง และบริหารโรงสีข้าว บริหารร้านสหกรณ์ของชุมชน ช่วยให้เกิดการลงทุนกันเองและพึ่งพาตนเอง ได้ในการดำรงชีวิต

ในปัจจุบันหลาย ๆ ท้องถิ่นได้ประสบความสำเร็จในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ไปแล้ว ส่วนขั้นที่ 3 กำลังดำเนินกิจกรรมอยู่

กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้กับครัวเรือนทุก ๆ อาชีพ โดยเฉพาะแต่ที่ดำรงชีพ เกษตรกรเท่านั้นแต่สามารถที่จะประยุกต์ใช้กับอาชีพอื่น ๆ ได้ทุก ๆ อาชีพเป็นอย่างดีด้วย

2. โดยการแก้ไขหลักการวางจรรยาวัฏจักรแห่งความยากจน

ครัวเรือนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีคุณภาพ แต่ถ้าสมาชิกในครัวเรือนนั้นขาดคุณภาพชีวิต หรือด้อยคุณภาพ เริ่มหลักการดังนี้

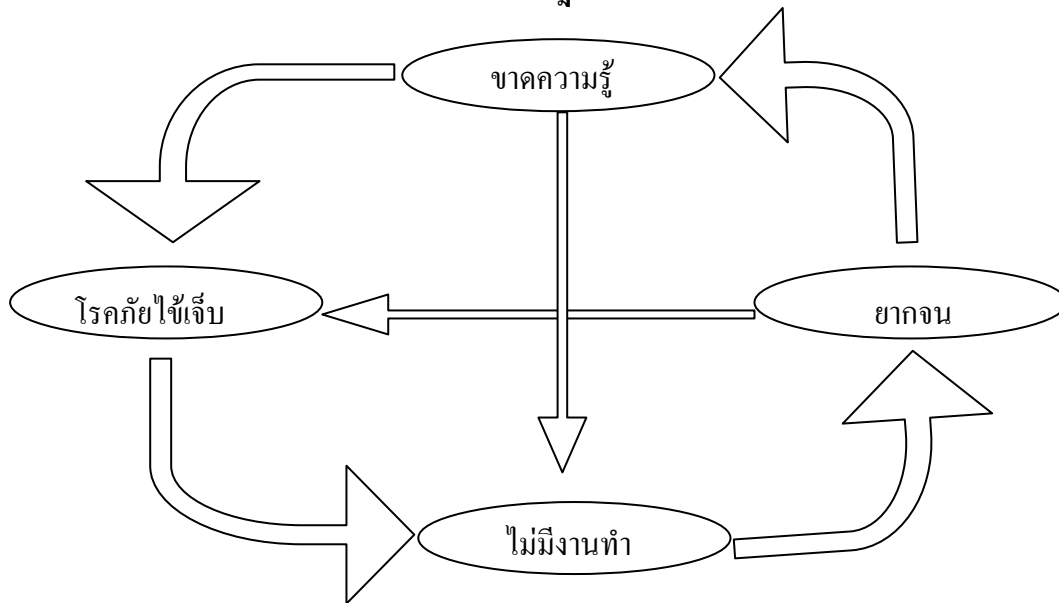
2.1 การขาดการศึกษาและมีสุขภาพอนามัยที่ไม่สมบูรณ์ ย่อมเป็นครัวเรือนที่มีค่าทาง เศรษฐกิจน้อยและไม่ส่งเสริมต่อการพัฒนา ทั้งยังนำไปสู่ความยากไร้ขาดแคลน ทั้งสมาชิกในครัวเรือน สังคมชุมชน และประเทศชาติ กล่าวคือ ครัวเรือนที่มีสมาชิกขาดความรู้ ย่อมไม่รู้จักรักษา สุขภาพอนามัยของตนเอง ทำให้โรคร้ายไข้เจ็บเบียดเบียนได้ง่าย

2.2 สมาชิกในครัวเรือนมีโรคร้ายเบียดเบียนหรือประสบกับความเจ็บป่วย ย่อมทำงาน ไม่ได้หรือทำได้ก็ไม่เต็มที่ จึงไม่มีรายรับหรือมีก็ได้รายรับที่ต่ำ เกิดความยากจน คือไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะซื้ออาหารที่มีคุณภาพมาบริโภค ทั้งยังขาดแคลนทรัพย์สินสำหรับการรักษาพยาบาล ความเจ็บป่วยที่มีอยู่ก็ย่อมรุนแรงขึ้นอีก จึงทำงานไม่ได้เลย ความยากจนก็ยิ่งเพิ่มขึ้นอีก

2.3 ความยากจนยังทำให้ไม่สามารถศึกษาหาความรู้ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ จึงหางานทำไม่ได้หรือได้ก็ได้นานที่ไม่ดีรายรับต่ำ หรือมีการตกงานเป็นคนว่างงาน รายรับที่ไม่พอกับการดำรงชีพทำให้ยากจนลง

2.4 การขาดความรู้หรือไม่มีการศึกษา ยังทำให้เกิดโรคร้ายหรืออุบัติเหตุได้ง่ายอีกด้วย ซึ่งนำไปสู่ความยากจนขึ้นอีกทวีคูณทั้งทางด้านร่างกายและสภาพจิตใจ การขาดความรู้ ความบกพร่องทางสุขภาพอนามัย รายรับไม่เพียงพอต่อการครองชีพ จึงนำไปสู่วังวนแห่งความยากจนที่รุนแรงขึ้น เรียกกันว่า “หลักการวัฏจักรแห่งความยากจน”

วงจรแสดงหลักการวัฏจักรแห่งความยากจน

วิธีการแก้ไขหลักการวงจรวัฏจักรแห่งความยากจน คริวเรือนจะต้องพยายามดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ดังต่อไปนี้

1. ให้โอกาสทางการศึกษาแก่บุตรหลานและครอบครัวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้โอกาสในการหารายได้แก่บุตรหลานในอนาคต
2. พยายามสร้างงาน หรืออาชีพที่สามารถจะพึ่งตนเองได้ เพื่อสร้างงานและสร้างรายได้ของครัวเรือนตนเองอย่างยั่งยืน
3. พยายามหาปัจจัย 4 ที่เหมาะสมให้ครัวเรือนได้ใช้ในการดำรงชีพ เช่น อาหารที่ดีและเหมาะสมมีคุณค่าทางสารอาหาร เพื่อให้สมาชิกในครัวเรือนจะได้มีร่างกายที่สมบูรณ์มีคุณภาพในการเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อที่ครัวเรือนในอนาคตจะได้พ้นจากหลักการวงจรวัฏจักรแห่งความยากจนได้ในอนาคต

ครัวเรือนนอกจากจะใช้ทรัพยากรเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และหลักการแก้ไขปัญหาวงจรวัฏจักรแห่งความยากจน ให้พ้นไปจากครัวเรือนแล้ว ควรจะต้องมีการร่วมมือกันของสมาชิกภายในครัวเรือนในการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ใช้จ่ายอย่างประหยัด หมายถึง การทำสิ่งเล็กน้อยที่สุดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เมื่อใช้จ่ายสิ่งของอย่างใดจะต้องใช้ให้คุ้มค่าที่สุด ในปัจจุบันรายจ่ายของครัวเรือนของไทยต้องจ่ายเงินจำนวนมากเพื่อการอุปโภค บริโภคจากการสำรวจครัวเรือนในปี พ.ศ. 2545 พบว่านอก จากครัวเรือนใช้จ่ายเงินไปเพื่อการอุปโภค บริโภคแล้ว ร้อยละ 9 จ่ายไปเพื่อเป็นค่าเครื่องคั้มร้อยละ 8 จ่ายไปเพื่อค่ายาสูบ ร้อยละ 9 จ่ายไปเพื่อการท่องเที่ยว ร้อยละ 12 จ่ายไปเพื่อยานพาหนะและการ เดินทาง และรายจ่ายซึ่งไม่น่าจะมีประโยชน์ดังกล่าวนี้มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นในอนาคต ทำให้ ครัวเรือนต้องหาเงินมาด้วยวิธีการผ่อนชำระ หรือสร้างหนี้สิน เป็นการใช้จ่ายที่ไม่คุ้มค่าและ สอดคล้องกับรายรับของครัวเรือน ครัวเรือนจึงต้องวางแผนการใช้จ่ายอย่างพอเหมาะ

2. รู้จักประกอบอาชีพด้วยความขยัน ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ว่าจะงานนั้นจะเป็นงาน ประเภทใดก็ตามเพื่อหาเงินเลี้ยงชีพตนเองและสมาชิกในครัวเรือนให้เพียงพอ เมื่อมีรายรับแล้ว จะต้องรู้จักการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่เราทำมาหาได้อย่างคุ้มค่าที่สุดและฝึกนิสัยการเลือกซื้ออย่าง ไม่ฟุ่มเฟือย

3. การออมถือเป็นหน้าที่ของทุกคนในครัวเรือน สมาชิกควรได้รับการฝึกฝน อบรมให้รู้จักประหยัดกินประหยัดใช้ ดังสุนทรภู่กวีเอกของไทยกล่าวไว้ว่า “มีสิ่งพึงบรรจบให้ ครบบาท” หรือ “ไม่ควรซื้อก็อย่าไปพิไรซื้อ ให้เป็นมือเป็นคร่าวทั้งคาวหวาน” และควรสร้าง ค่านิยมให้สมาชิก นึกถึงการออมทุกครั้งที่จะใช้จ่าย โดยควรเน้นให้ทุกคนคำนึงถึงการประหยัดอยู่ ตลอดเวลาทุกคราวที่จะต้องจ่ายเงินออกไป ควรกั้นเงินเพื่อออมไว้จำนวนหนึ่งอยู่เสมอจะทำให้ไม่ ใช้จ่ายเงินไปอย่างง่ายดายโดยปราศจากการไตร่ตรองยั้งคิด

4. ต้องรู้จักเก็บออมถนอมทรัพย์และรู้จักนำเงินออมไปลงทุนขยายกิจการหรือ ลงทุนในสถาบันการเงินให้ก่อประโยชน์ดอกผลออกงาย

5. เราต้องรู้จักใช้เวลาอันมีค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวเรา และครัวเรือนใน การดำรงชีวิตในแต่ละวัน

ชื่อ.....นามสกุล.....กลุ่มที่.....เลขที่.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เศรษฐกิจในครัวเรือน
ใบงานที่ 1

ให้นักเรียนร่วมกันค้นหากิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน

ประเภทของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	อาชีพที่ครัวเรือนประกอบการ	ที่มาของรายรับจากการประกอบอาชีพ
1. การเกษตร	1. 2. 3.	1. 2. 3.
2. อุตสาหกรรม	1. 2. 3.	1. 2. 3.
3. การบริการ	1. 2. 3.	1. 2. 3.

ชื่อ.....นามสกุล.....กลุ่มที่.....เลขที่.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เศรษฐกิจในครัวเรือน
ใบงานที่ 2

ให้นักเรียนร่วมกันจัดทำผังความคิดเศรษฐกิจในครัวเรือน

โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
 แบบทดสอบ หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เศรษฐกิจในครัวเรือน
 รายวิชา ส 418 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

คำชี้แจง ข้อสอบทั้งหมดมี 10 ข้อให้เลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วกาเครื่องหมายกากบาทลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 1. อธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้</p> <p>1. ครัวเรือนต้องจัดสรรรายรับเพื่อรายจ่ายอย่างไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. เลือกซื้อสินค้าที่ราคาถูกที่สุด</p> <p>ข. ซื้อสินค้าและบริการตามความพอใจของตน</p> <p>ค. เลือกผลิตภัณฑ์สินค้าใหม่ที่ไม่มีขายในท้องตลาด</p> <p>ง. ซื้อสินค้าและบริการที่ให้ประโยชน์ตามปริมาณเงินที่ตนเองมีอยู่</p> <p>2. การหารายรับเพื่อรายจ่ายครัวเรือนต้อง ปฏิบัติอย่างไร (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ขยันทำงานให้มากขึ้นเพื่อใช้จ่ายได้มาก</p> <p>ข. ใช้จ่ายในสิ่งที่บำรุงความสุขของตนเอง</p> <p>ค. หารายรับให้พอเพียงกับรายจ่าย</p> <p>ง. ครัวเรือนควรจ่ายเงินเพื่ออนาคตเท่านั้น</p> <p>3. กิจกรรมเศรษฐกิจใดที่ต้องใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการประกอบอาชีพ (การนำไปใช้)</p> <p>ก. อาชีพเกษตรกรรม</p> <p>ข. อาชีพอุตสาหกรรมหนัก</p> <p>ค. อาชีพหัตถกรรมในครัวเรือน</p> <p>ง. อาชีพด้านการบริการ</p>	<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 1. อธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้</p> <p>1. ครัวเรือนใช้หลักเกณฑ์ใดในการบริโภคอย่างชาญฉลาด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ซื้อสินค้าที่มีราคาต่ำที่สุด</p> <p>ข. ซื้อสินค้าที่บริโภคได้อย่างคุ้มค่าที่สุด</p> <p>ค. ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพดีที่สุด ราคาแพงที่สุด</p> <p>ง. ซื้อสินค้าที่เราพอใจสูงที่สุดแต่ราคาแพงที่สุด</p> <p>2. ข้อใดเป็นผลพลอยได้ที่มีประโยชน์ต่อครัวเรือนในการประกอบอาชีพ (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. กากตะกั่วจากอุตสาหกรรมหนัก</p> <p>ข. กากถั่วเหลืองจากการทำน้ำเต้าหู้</p> <p>ค. ฟุ่นละอองจากโรงโม่หิน</p> <p>ง. น้ำเสียจากโรงงานฟอกหนัง</p> <p>3. อาชีพสานตระกร้าและกระบุงขายเป็นอาชีพครัวเรือนด้านใด (การนำไปใช้)</p> <p>ก. เกษตรกรรมก้ำวน้ำ</p> <p>ข. อาชีพเสริมเพื่อการหารายได้พิเศษ</p> <p>ค. อาชีพหัตถกรรมในครัวเรือน</p> <p>ง. อาชีพเกษตรกรรมล้ำหลัง</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 2 วางแผนในการหารายได้เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนได้</p> <p>4. การหารายรับของทุกครัวเรือนเพื่อวัตถุประสงค์หลักข้อใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การบริโภคและเงินที่เหลือจากใช้จ่าย</p> <p>ข. การผลิตและการระดมทุน</p> <p>ค. หารายรับและใช้จ่ายเพื่อการครองชีพ</p> <p>ง. การรับจ้างและการประกอบอาชีพอิสระ</p> <p>5. ครัวเรือนจ่ายเงินมากที่สุดเพื่อกิจกรรมใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. บัณฑิต 4</p> <p>ข. การศึกษา</p> <p>ค. เครื่องใช้และการฝึกอบรม</p> <p>ง. สินค้าฟุ่มเฟือย</p> <p>6. การใช้จ่ายเกินรายได้ก่อให้เกิดปัญหาใดในครัวเรือน (การนำไปใช้)</p> <p>ก. การโก่งราคาของสินค้า</p> <p>ข. การปลอมแปลงสินค้า</p> <p>ค. การใช้จ่ายเกินตัวและมีหนี้สิน</p> <p>ง. ดำรงชีวิตอย่างมีมาตรฐาน</p> <p>7. คุณภาพชีวิตที่ดีของครัวเรือนควรเป็นอย่างไร (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. คิดก่อนใช้จ่าย</p> <p>ข. ใช้จ่ายให้ถูกใจสมาชิกมากที่สุด</p> <p>ค. ให้สามารถแข่งขันกับครัวเรือนอื่นได้</p> <p>ง. ใช้จ่ายเพียงน้อยเพื่อเหลือเงินออมให้มากที่สุด</p>	<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 2. วางแผนในการหารายได้เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนได้</p> <p>4. รายรับของครัวเรือนจะพอหรือไม่ขึ้นอยู่กับอะไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การบริโภคของสมาชิก</p> <p>ข. การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย</p> <p>ค. อาชีพที่ทำรายได้ให้มาก</p> <p>ง. แผนการใช้จ่ายมีเหตุผลอย่างเพียงพอและคุ้มค่า</p> <p>5. รายจ่ายใดของครัวเรือนควรมีน้อยที่สุด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ค่าพยาบาล</p> <p>ข. การออมและลงทุน</p> <p>ค. บัณฑิต 4</p> <p>ง. สินค้าฟุ่มเฟือย</p> <p>6. การที่ซื้อสินค้าให้คุ้มค่าทำได้อย่างไร (การนำไปใช้)</p> <p>ก. ยืดเวลาการชำระเงินให้นานที่สุด</p> <p>ข. มีการวัดมูลค่าของสินค้าก่อนซื้อ</p> <p>ค. คิดถึงประโยชน์ความคุ้มค่าก่อนจ่ายเงิน</p> <p>ง. ใช้สิ่งของจนหมด</p> <p>7. ครัวเรือนที่มีเงินเหลือเก็บออมทุกครั้งหลังการใช้จ่ายแสดงว่าครัวเรือนดังกล่าวมีหลักการใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. มีความตระหนี่ถี่เหนียว</p> <p>ข. ไม่ค่อยใช้จ่ายเงิน จึงมีเงินเหลือ</p> <p>ค. มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างดี</p> <p>ง. ครัวเรือนที่ใช้จ่ายเงินไม่รู้จักคุณค่าเงิน</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 3. <u>ครัวเรือนมีเศรษฐกิจที่ยั่งยืนได้</u></p> <p>8. เศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องการพัฒนาด้านใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ต้องการพึ่งพาด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนได้ด้วยตนเอง</p> <p>ข. ต้องการแก้ไขปัญหาการค้าขาดดุล</p> <p>ค. เพื่อลดการส่งสินค้าเข้าจากต่างประเทศ</p> <p>ง. เพื่อต้องการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม</p> <p>9. หลักการวางจรรยาวัฏจักรแห่งความยากจนเริ่มต้นที่เรื่องใดเป็นลำดับแรก (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ขาดความรู้</p> <p>ข. ความยากจน</p> <p>ค. ไม่มีงานทำ</p> <p>ง. มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน</p> <p>10. ครัวเรือนควรบริโภคตามคำคมใด (เจตคติ)</p> <p>ก. กินของไทยใช้ของไทย</p> <p>ข. ไม่ควรซื้อของไปฟิรซื้อ</p> <p>ค. พุดไปสองไฟเบียด นิ่งเสียคำถึงทอง</p> <p>ง. เทียวไทย นิยมไทย ใช้อย่างประหยัด</p>	<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อที่ 3. <u>ครัวเรือนมีเศรษฐกิจที่ยั่งยืนได้</u></p> <p>8. ข้อใดเป็นระบบของเศรษฐกิจแบบพอเพียง (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การผลิตเพื่อการค้าในท้องถิ่น</p> <p>ข. การผลิตเพื่อส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ</p> <p>ค. การผลิตโดยเอื้อเพื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>ง. การผลิตเฉพาะสิ่งที่จะจำหน่ายได้ราคาสูง</p> <p>9. ข้อใดจะแก้ไขหลักการวางจรรยาวัฏจักรแห่งความยากจนได้ (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. หาปัจจัย 4 ที่เหมาะสมให้ครัวเรือน</p> <p>ข. ไม่มีการเก็บออม</p> <p>ค. จ่ายเงินให้ครัวเรือนบริโภคให้หมด</p> <p>ง. ซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยให้มากเพื่อครัวเรือนจะได้คู่มือมีระดับในการบริโภค</p> <p>10. “มีสติพึงบรรจบให้ครบบาท” สุภาษิตบทนี้กล่าวถึงเรื่องใดมากที่สุด (เจตคติ)</p> <p>ก. การบริโภค</p> <p>ข. การประหยัด</p> <p>ค. การออม</p> <p>ง. การรู้จักกินรู้จักใช้</p>

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน 1.ง 2. ค 3. ค 4. ค 5. ก 6. ค 7. ง 8. ก 9. ก 10. ข

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน 1.ข 2. ข 3. ค 4. ง 5. ง 6. ค 7. ค 8. ค 9. ก 10. ค

ภาคผนวก ง
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
 แบบทดสอบ รายวิชา ส 418 สังคมศึกษา เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เวลา 30 นาที คะแนน 35 คะแนน

คำชี้แจง ข้อสอบทั้งหมดมี 35 ข้อให้เลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วกาเครื่องหมายกากบาทลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>จุดประสงค์ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>1. สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>1. อธิบายสภาพปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 มุ่งเน้นการพัฒนาด้านใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การส่งสินค้าออก ข. อนุรักษ์ธรรมชาติ ค. พัฒนาเศรษฐกิจขั้นพื้นฐาน ง. รายได้ประชาชาติ</p> <p>2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับใดที่ประชากรมีรายได้ต่อหัวสูงสุด (วัดผลการวิเคราะห์)</p> <p>ก. ฉบับที่ 1 ข. ฉบับที่ 8 ค. ฉบับที่ 9 ง. ฉบับที่ 7</p> <p>2. วิเคราะห์สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทยที่สำคัญในสังคมปัจจุบันได้</p> <p>3. องค์การค้าโลกมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. กีดกันทางการค้า ข. การค้าเสรี ค. ส่งเสริมการนำเข้า ง. ส่งเสริมการลงทุน</p>	<p>จุดประสงค์ที่ 9 ปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>1. สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>1. อธิบายสภาพปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับใดที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจขั้นพื้นฐาน (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ฉบับที่ 1 ข. ฉบับที่ 8 ค. ฉบับที่ 9 ง. ฉบับที่ 7</p> <p>2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 มุ่งเน้นการพัฒนาด้านใด (วัดผลการวิเคราะห์)</p> <p>ก. รายได้ประชาชาติ ข. สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ค. พัฒนาการเกษตร ง. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์</p> <p>2. วิเคราะห์สภาพปัญหาเศรษฐกิจของไทยที่สำคัญในสังคมปัจจุบันได้</p> <p>3. เขตการค้าเสรีอาเซียนตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ไม่เก็บภาษีระหว่างประเทศสมาชิก ข. เก็บภาษีสูงสำหรับสินค้าที่มาจากนอกประเทศสมาชิก ค. ส่งเสริมให้ส่งสินค้าไปจำหน่ายทั่วโลก ง. ส่งเสริมการลงทุนในอาเซียน</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>4. สินค้าใดต่อไปนี้เป็นที่ประเทศไทยส่งเป็นสินค้าออกมากที่สุด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ข้าว ข. ยางพารา</p> <p>ค. อัญมณี ง. ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์</p>	<p>4. สินค้าใดต่อไปนี้เป็นที่ประเทศไทยส่งเป็นสินค้าออกได้น้อยที่สุด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ข้าว ข. เสื้อผ้าสำเร็จรูป</p> <p>ค. อัญมณี ง. อาหารทะเล</p>
<p>2. สาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>3. อธิบายถึงสาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>5. การค้าระหว่างประเทศที่ทำให้ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามากที่สุดคือข้อใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. สินค้าเกษตร ข. การท่องเที่ยว</p> <p>ค. สินค้าอัญมณี ง. สินค้าฟุ่มเฟือยทุกชนิด</p> <p>6. การอพยพเข้าสู่เมืองช็องไคเป็นผลดี (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. การมีรายได้และมิงานทำ ข. นำน้ำเสีย</p> <p>ค. ชุมชนแออัด ง. เมืองเจริญขึ้น</p> <p>4. วิเคราะห์ปัญหาของเศรษฐกิจของไทยในสังคมปัจจุบันได้</p> <p>7. การที่เกิดภาวะเงินตึงตัว คือภาวะการณ์ใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. เงินในคลังไม่มี</p> <p>ข. ประชาชนไม่ต้องการสินเชื่อ</p> <p>ค. ธนาคารปล่อยสินเชื่อมากเกินไป</p> <p>ง. ความต้องการสินเชื่อมีมากแต่สถาบันการเงินไม่สามารถปล่อยสินเชื่อได้</p> <p>8. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. สัมปทานปลุกป่าของเอกชน</p> <p>ข. อุตสาหกรรมสิ่งทอ</p> <p>ค. อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง</p> <p>ง. โรงงานโม้หิน</p>	<p>2. สาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>3. อธิบายถึงสาเหตุปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>5. การค้าระหว่างประเทศใดที่ทำให้ไทยได้เปรียบดุลการค้ามากที่สุด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. สินค้าเกษตร ข. การท่องเที่ยว</p> <p>ค. สินค้าอัญมณี ง. น้ำมัน</p> <p>6. การอพยพเข้าสู่เมืองช็องไคเป็นผลดีต่อชนบท (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. การขาดรายได้ ข. ชุมชนแออัดน้อยลง</p> <p>ค. มีรายได้มากขึ้น ง. เมืองเจริญขึ้น</p> <p>4. วิเคราะห์ปัญหาของเศรษฐกิจของไทยในสังคมปัจจุบันได้</p> <p>7. การที่ประชาชนต้องการสินเชื่อแต่สถาบันการเงินไม่ปล่อยสินเชื่อ แสดงว่าช่วงดังกล่าวเกิดภาวะใดขึ้น (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. เงินเฟ้อ ข. เงินฝืด</p> <p>ค. เงินตึง ง. เงินขาดแคลน</p> <p>8. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการทำลายป่าชายเลน (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. สัมปทานปลุกป่าน้ำเค็ม</p> <p>ข. อุตสาหกรรมอาหารทะเล</p> <p>ค. ร้านอาหารป่าชายเลน</p> <p>ง. โรงงานแปรรูปสัตว์ทะเล</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>3. ผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>5. สามารถนำความรู้ทางเศรษฐกิจไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>9. ข้อใดเป็นผลกระทบจากเศรษฐกิจตกต่ำ (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ทุกคนมีงานทำ ข. สินค้าส่งออกได้มาก ค. ค่าครองชีพสูง ง. ราคาสินค้าถูกลง</p> <p>10. รายได้มีความเหลื่อมล้ำกันรุนแรงทุกภูมิภาคเกิดจากสาเหตุใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ประชากรในชนบทมักเป็นผู้เกียจคร้าน ข. การลงทุนมีมากทุกภูมิภาค ค. ไม่มีความต่อเนื่องในการพัฒนาเศรษฐกิจ ง. ประชากรมีงานทำทุกคน</p> <p>6. วิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้</p> <p>11. การที่เกิดน้ำป่าไหลหลากท่วมบ้านเรือนเสียหายเกิดจากสาเหตุใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. การปลูกป่าชดเชย ข. การเกษตรที่ราบสูง ค. ป่าต้นน้ำถูกทำลาย ง. การทำลายดิน</p> <p>12. ภูมิภาคใดที่มีการทำลายทรัพยากรป่าไม้มากที่สุด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ภาคกลาง ข. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค. ภาคเหนือ ง. ภาคใต้</p>	<p>3. ผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>5. สามารถนำความรู้ทางเศรษฐกิจไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>9. การที่ค่าครองชีพสูงแสดงว่าภาวะเศรษฐกิจเป็นอย่างไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ทุกคนมีงานทำ ข. สินค้านำเข้ามาก ค. ประหยัดการใช้จ่าย ง. สินค้าราคาแพง</p> <p>10. ความไม่ต่อเนื่องของการวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ ๑ เกิดผลอย่างไร (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. มีความเหลื่อมล้ำกันของรายได้ ข. ประชากรมีรายได้เท่าเทียมกันทุกคน ค. ต่างประเทศนำเงินมาลงทุนมากขึ้น ง. ประชากรไม่มีการว่างงาน</p> <p>6. วิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้</p> <p>11. การที่เกิดน้ำทะเลเน่าเสียมาจากสาเหตุใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. การปลูกป่าชายเลน ข. การประมงน้ำเค็ม ค. การปลูกพืชไร่ ง. ธุรกิจท่องเที่ยวชายทะเล</p> <p>12. ภูมิภาคใดที่มีการปลูกต้นไม้มากที่สุด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ภาคใต้ ข. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค. ภาคเหนือ ง. ภาคกลาง</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>4. บอกแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>7. วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>13. เศรษฐกิจของไทยแก้ไขได้ด้วยอะไร (การวิเคราะห์) ก. ทรัพยากรมนุษย์ ข. ทรัพยากรพลังงาน ค. ทรัพยากรน้ำ ง. ทรัพยากรป่าไม้</p> <p>14. นโยบายใดที่จะทำให้เศรษฐกิจตามแผนพัฒนา ฯ ดีขึ้น (ความเข้าใจ) ก. เพิ่มภาษีเงินได้ทุกประเภท ข. ออกพันธบัตรรัฐบาลจำหน่าย ค. ส่งเสริมอาชีพระดับชุมชน ง. กู้เงินจากต่างประเทศมาพัฒนาประเทศให้มากขึ้น</p> <p>15. ถ้ารัฐบาลจ่ายเงินจำนวนมากในการพัฒนาจะทำให้เกิดผลอย่างไร (ความเข้าใจ) ก. เกิดภาวะเงินเฟ้อ ข. ขาดเงินคลังคลัง ค. รัฐบาลจะเก็บภาษีได้มากขึ้น ง. เกิดการกระจายรายได้ให้อาชีพต่าง ๆ</p> <p>8. นำความรู้เกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>16. วิธีแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศที่ทำให้มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจคือข้อใด (การวิเคราะห์) ก. การให้สัมปทานป่าไม้ ข. พึ่งพาการนำเข้าสินค้าต่างประเทศ ค. สร้างสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณที่เป็นอุทยานแห่งชาติ ง. ส่งเสริมสินค้าภายในท้องถิ่น</p>	<p>4. บอกแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>7. วิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้</p> <p>13. ทรัพยากรธรรมชาติใดที่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยได้ (การวิเคราะห์) ก. พลังน้ำ ข. พลังงาน ค. สารเคมี ง. แร่ธาตุ</p> <p>14. นโยบายใดจะทำให้เศรษฐกิจตามแผนพัฒนา ฯ ไม่มีความต่อเนื่อง (ความเข้าใจ) ก. 30 บาท รักษาทุกโรค ข. จำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ค. ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าฟุ่มเฟือย ง. หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์</p> <p>15. ถ้ารัฐบาลไม่จ่ายเงินเพื่อพัฒนาประเทศจะเกิดอะไรขึ้น (ความเข้าใจ) ก. เกิดภาวะเงินเฟ้อ ข. เงินคลังคลังขาดแคลน ค. รัฐบาลจะเก็บภาษีได้มากขึ้น ง. เกิดการว่างงานอาชีพต่างและไม่กระจายรายได้</p> <p>8. นำความรู้เกี่ยวกับวิธีแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทยไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>16. วิธีใดคือการพัฒนาแก้ไขเศรษฐกิจประเทศคือข้อใด (การวิเคราะห์) ก. การให้เกษตรกรกู้เงินจำนวนมาก ๆ ข. พึ่งพาการนำเข้าสินค้าต่างประเทศ ค. ส่งสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศให้มากขึ้น ง. ส่งเสริมให้มีการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยภายในประเทศ</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>17. การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจโดยตั้งนิคมอุตสาหกรรมเป็นการแก้ไขปัญหาด้านใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การกระจายความเจริญ</p> <p>ข. การนำเข้าสินค้าประเภททุน</p> <p>ค. การแก้ปัญหาค่านำสินค้าเข้า</p> <p>ง. การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม</p> <p>18. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ช่วยแก้ปัญหาที่สำคัญที่สุดทางเศรษฐกิจให้กับไทยอย่างไร (นำไปใช้)</p> <p>ก. กินของไทยใช้ของไทย</p> <p>ข. กระจายรายได้ให้ประชากรในระดับรากหญ้า</p> <p>ค. มีสินค้าที่จะส่งออกไปต่างประเทศได้</p> <p>ง. ต่างประเทศมาเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น</p> <p>9. ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>19. เศรษฐกิจของประเทศจะมีความเจริญอย่างต่อเนื่องขึ้นอยู่กับเหตุผลข้อใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ใช้ของที่ผลิตภายในประเทศ</p> <p>ข. ซื้อสินค้าคุณภาพดีจากต่างประเทศ</p> <p>ค. ท่องเที่ยวประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>ง. เร่งรัดการชำระหนี้ภายในประเทศ</p> <p>จุดประสงค์ที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน</p> <p>1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน</p> <p>1. อธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้</p> <p>20. กิจกรรมใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจครัวเรือน (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ทำสวนลั่นจี่ที่เชียงราย</p> <p>ข. ทำสวนยางพาราที่จังหวัดตราด</p> <p>ค. ตั้งห้างสรรพสินค้าที่สระบุรี</p> <p>ง. ทำครกหินจำหน่ายที่จังหวัดชลบุรี</p>	<p>17. การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจโดยตั้งกองทุนหมู่บ้านเป็นการแก้ไขปัญหาด้านใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การค้าระหว่างประเทศ</p> <p>ข. การส่งสินค้าออกนอกประเทศ</p> <p>ค. การแก้ไขเงินทุนระดับรากหญ้า</p> <p>ง. การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม</p> <p>18. สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างไร (นำไปใช้)</p> <p>ก. ใช้วัตถุดิบต่างประเทศเพื่อทำเป็นสินค้าไทย</p> <p>ข. กระจายรายได้ให้กับพ่อค้าคนกลาง</p> <p>ค. มีสินค้าที่จะไว้โชว์ในชุมชน</p> <p>ง. รายได้ของประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>9. ตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย</p> <p>19. การพักหนี้เกษตรกรเศรษฐกิจของประเทศจะเป็นอย่างไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. เกษตรมีหนี้สินมากขึ้น</p> <p>ข. สินค้าส่งออกได้มากขึ้น</p> <p>ค. มีการท่องเที่ยวต่างประเทศมากขึ้น</p> <p>ง. เกษตรกรมีโอกาสร่อนคลายหนี้สิน</p> <p>จุดประสงค์ที่ 10 เศรษฐกิจในครัวเรือน</p> <p>1. กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือน</p> <p>1. อธิบายกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้</p> <p>20. กิจกรรมใดที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจครัวเรือน (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. ร้านเซเว่นอีเลเว่นที่เชียงใหม่</p> <p>ข. โรงงานนมควั่นยางพาราที่จังหวัดชุมพร</p> <p>ค. ห้างสรรพสินค้าโรบินสันกรุงเทพมหานคร</p> <p>ง. ทำไร่ข้าวโพดที่จังหวัดนครราชสีมา</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>21. ลักษณะพิเศษของสินค้าเกษตรกรรมในครัวเรือนคือลักษณะใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ใช้บริโภคในครัวเรือน</p> <p>ข. เพื่อเตรียมไว้ขายเอากำไรมาก ๆ</p> <p>ค. เตรียมไว้ป้อนโรงงานอุตสาหกรรม</p> <p>ง. เป็นแหล่งผลิตที่ต้องใช้แรงงานมาก</p> <p>2. นำความรู้ไปประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้</p> <p>22. อุตสาหกรรมที่ครัวเรือนนิยมใช้ในการประกอบอาชีพ (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. อุตสาหกรรมเครื่องจักร</p> <p>ข. อุตสาหกรรมสิ่งทอด้วยเครื่องจักร</p> <p>ค. หัตถกรรมพื้นบ้าน</p> <p>ง. อุตสาหกรรมผลิตเพื่อส่งออก</p> <p>23. การเป็นลูกหาบเพื่อส่งของให้ผู้ที่มีความต้องการจะขึ้นไปบนภูกระดึง ถือเป็นอาชีพประเภทใด (การนำไปใช้)</p> <p>ก. อุตสาหกรรมในครัวเรือน</p> <p>ข. การใช้เวลาวางทางการเกษตร</p> <p>ค. อาชีพบริการเป็นครั้งคราว</p> <p>ง. อาชีพรายได้ประจำ</p> <p>3. วิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้</p> <p>24. อาชีพเกษตรกรรมที่ประกอบกันมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคืออะไร (การนำไปใช้)</p> <p>ก. ประมงน้ำจืด ข. ปศุสัตว์</p> <p>ค. การทำนาข้าว ง. เครื่องเหล็ก</p>	<p>21. อุตสาหกรรมในครัวเรือนคือข้อใดต่อไปนี้ (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ไว้ใช้ในครัวเรือนที่เหลือจึงจะจำหน่าย</p> <p>ข. เพื่อเตรียมไว้ขายเอากำไรมาก ๆ</p> <p>ค. เตรียมไว้ป้อนโรงงานอุตสาหกรรม</p> <p>ง. เป็นแหล่งผลิตขนาดใหญ่ของประเทศ</p> <p>2. นำความรู้ไปประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้</p> <p>22. อุตสาหกรรมในครัวเรือนข้อใดที่ทำรายได้ให้ครัวเรือนมากที่สุด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. อุตสาหกรรมเครื่องจักรสาน</p> <p>ข. อุตสาหกรรมทอผ้าไหมด้วยมือ</p> <p>ค. หัตถกรรมพื้นบ้านไว้ใช้ในครอบครัว</p> <p>ง. อุตสาหกรรมผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยน</p> <p>23. การนำเรือประมงให้นักท่องเที่ยวเช่าไปเที่ยวรอบเกาะกลางทะเลถือเป็นอาชีพประเภทใด (การนำไปใช้)</p> <p>ก. อุตสาหกรรมในครัวเรือน</p> <p>ข. การใช้เวลาวางทางการประมง</p> <p>ค. อาชีพบริการการท่องเที่ยวเป็นครั้งคราว</p> <p>ง. อาชีพรายได้ประจำ</p> <p>3. วิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจในครัวเรือนได้</p> <p>24. การปลูกพืชใดที่จะปลูกได้ดีในภาคเหนือ (การนำไปใช้)</p> <p>ก. พืชที่ต้องการความอุดมสมบูรณ์ของดิน</p> <p>ข. พืชที่ต้องการความชื้นสูง</p> <p>ค. พืชเมืองหนาว</p> <p>ง. พืชที่ต้องการน้ำมาก</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>2. ความสมดุลของเศรษฐกิจในครัวเรือน</p> <p>4. เปรียบเทียบวิธีการหารายรับจากการประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้</p> <p>25. การหารายได้ของทุกครัวเรือนเพื่อวัตถุประสงค์ข้อใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. การบริโภคและเงินที่เหลือจากใช้จ่าย</p> <p>ข. การผลิตและการระดมทุน</p> <p>ค. การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้และการใช้จ่ายเพื่อการครองชีพ</p> <p>ง. การรับจ้างและการประกอบอาชีพอิสระ</p> <p>26. การใช้จ่ายโดยบัตรเครดิตสำหรับการซื้อสินค้าและบริการในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาในครัวเรือน ด้านใด (การนำไปใช้)</p> <p>ก. ปัญหาการโก่งราคาของสินค้า</p> <p>ข. ปัญหาการขโมยบัตรเครดิต</p> <p>ค. ปัญหาการใช้จ่ายเกินตัว</p> <p>ง. ปัญหาการมีหนี้สินล้นน้อยลง</p> <p>5. เปรียบเทียบวิธีการหารายรับจากการประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้</p> <p>27. อาชีพใดต่อไปนี้มีรายได้สูงสุด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. พนักงานบริษัท ข. ทันตแพทย์</p> <p>ค. พยาบาล ง. ช่างไฟฟ้า</p> <p>6. สามารถที่จะวางแผนรายจ่ายให้เพียงพอกับรายรับได้</p> <p>28. รายได้ของครัวเรือนจะได้มากน้อยขึ้นอยู่กับอะไร (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ปัจจัยในการผลิต</p> <p>ข. ทรัพย์สินจากมรดก</p> <p>ค. ความได้เปรียบในทางประกอบอาชีพ</p> <p>ง. ความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละคน</p>	<p>2. ความสมดุลของเศรษฐกิจในครัวเรือน</p> <p>4. เปรียบเทียบวิธีการหารายรับจากการประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้</p> <p>25. ทรัพยากรที่ครัวเรือนต้องวางแผนในการจัดหาให้ได้มาและใช้ไปคืออะไร (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. รายได้และค่าใช้จ่าย</p> <p>ข. เงินรายได้และการศึกษา</p> <p>ค. สิ่งของเครื่องใช้และการฝึกอบรม</p> <p>ง. คุณภาพมนุษย์และความขยันในการทำงาน</p> <p>26. ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยใด (การอธิบาย)</p> <p>ก. ความต้องการของครัวเรือน</p> <p>ข. ความจำเป็นในการดำรงชีพของครัวเรือน</p> <p>ค. รายได้ของครัวเรือน</p> <p>ง. จำนวนสมาชิกของครัวเรือน</p> <p>5. เปรียบเทียบวิธีการหารายรับจากการประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้</p> <p>27. อาชีพใดต่อไปนี้มีรายได้ต่ำที่สุด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. วิศวกร ข. แพทย์</p> <p>ค. สถาปัตยกรรม ง. นักบัญชี</p> <p>6. สามารถที่จะวางแผนรายจ่ายให้เพียงพอกับรายรับได้</p> <p>28. รายได้ของครัวเรือนจะเพียงพอหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ค่ารักษาพยาบาล</p> <p>ข. การใช้จ่ายและการออม</p> <p>ค. เศรษฐกิจของโลก</p> <p>ง. การแสวงหาความสุข</p>

ข้อสอบประเมินก่อนเรียน	ข้อสอบประเมินหลังเรียน
<p>7. วิเคราะห์ความคุ้มค่าของรายจ่ายก่อนที่จะใช้ จ่ายได้</p> <p>29. คริวเรือจะจ่ายเงินค้ำค่าได้ตามข้อใด (การนำไปใช้)</p> <p>ก. มีเงินรายได้มากจ่ายมากขึ้น ข. ใช้จ่ายซื้อความสุขให้ชีวิตตามต้องการ ค. หาเงินไว้ให้คริวเรือมากที่สุด ง. จ่ายสิ่งที่จำเป็นสำหรับคริวเรือให้มาก และคุ้มค่าที่สุด</p> <p>3. เศรษฐกิจยั่งยืนของคริวเรือ</p> <p>8. อธิบายการวางแผนแบบเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการแก้ไขเศรษฐกิจตามวงจรวัฏจักร แห่งความยากจนได้</p> <p>30. ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการที่สำคัญ อย่างไร (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. หารายได้ให้เพียงพอรายจ่าย ข. แบ่งปันกันในหมู่พี่น้องและญาติมิตร ค. พึ่งตนเองได้มากที่สุด ง. หารายได้ให้ได้มากที่สุด</p> <p>31. วงจรที่เรียกว่าวัฏจักรแห่งความยากจนเริ่มต้นที่ วงจรใดก่อน (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. รายได้ไม่พอจะอุปโภค บริโภค ข. อาชีพที่เลือกไม่ได้ ค. การด้อยโอกาสทางการศึกษา ง. การมีครอบครัวที่ไม่พร้อมจะมีบุตร</p>	<p>7. วิเคราะห์ความคุ้มค่าของรายจ่ายก่อนที่จะใช้ จ่ายได้</p> <p>29. คริวเรือควรใช้จ่ายเงินเพื่อการบริโภคร้อยละ เท่าไร (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. ร้อยละ 40 ข. ร้อยละ 30 ค. ร้อยละ 60 ง. ร้อยละ 80</p> <p>3. เศรษฐกิจยั่งยืนของคริวเรือ</p> <p>8. อธิบายการวางแผนแบบเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการแก้ไขเศรษฐกิจตามวงจรวัฏจักร แห่งความยากจนได้</p> <p>30. หลักการขั้นที่ 3 ของเศรษฐกิจพอเพียงคือ หลักการใด (การนำไปใช้)</p> <p>ก. การแบ่งพื้นที่เพื่อประกอบอาชีพ ข. การบริโภคอย่างน้อย ค. หารายได้เสริม ง. การรวมกลุ่มกันในรูปแบบสหกรณ์</p> <p>31. วงจรที่เรียกว่าวัฏจักรแห่งความยากจนจะสิ้นสุด วงจรที่ใด (การวิเคราะห์)</p> <p>ก. รายได้พอจะอุปโภค บริโภค ข. มีอาชีพที่เลือกได้ ค. มีโอกาสทางการศึกษา ง. ครอบครัวมีมรดกตกทอดมาก</p>

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน

1. ค 2. ง 3. ข 4. ง 5. ง 6. ก 7. ง 8. ง 9. ค 10. ค
11. ค 12. ค 13. ก 14. ค 15. ง 16. ง 17. ง 18. ข 19. ก 20. ค
21. ก 22. ค 23. ค 24. ข 25. ค 26. ค 27. ข 28. ค 29. ง 30. ค
31. ค 32. ง 33. ค 34. ก 35. ข

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

1. ก 2. ง 3. ก 4. ก 5. ข 6. ค 7. ค 8. ค 9. ง 10. ก
11. ง 12. ก 13. ก 14. ค 15. ง 16. ค 17. ค 18. ง 19. ง 20. ง
21. ก 22. ข 23. ค 24. ค 25. ก 26. ค 27. ง 28. ข 29. ค 30. ง
31. ก 32. ค 33. ง 34. ค 35. ค

แสดงค่าความจริงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ข้อที่	แบบทดสอบฉบับที่ 1 (ก่อนเรียน)					ข้อที่	แบบทดสอบฉบับที่ 1 (ก่อนเรียน)				
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่						ผู้เชี่ยวชาญคนที่				
	1	2	3	R	IOC		1	2	3	R	IOC
1	+1	+1	+1	3	1	16	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1	17	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1	18	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1	19	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1	20	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1	21	+1	+1	+1	2	1
7	+1	+1	+1	3	1	22	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1	23	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1	24	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1	25	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1	26	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1	27	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1	28	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1	29	+1	+1	+1	3	1
15	+1	+1	+1	3	1	30	+1	+1	+1	3	1
						31	+1	+1	+1	3	1
						32	+1	+1	+1	3	1
						33	+1	+1	+1	3	1
						34	+1	+1	+1	3	1
						35	+1	+1	+1	3	1

แสดงค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับก่อนเรียน และฉบับหลังเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับก่อนเรียน

แบบทดสอบฉบับก่อนเรียน				แบบทดสอบฉบับก่อนเรียน			
ข้อ	ตัวเลือก ที่ถูกต้อง	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ข้อ	ตัวเลือก ที่ถูกต้อง	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)
1	ค	0.60	0.23	16	ค	0.69	0.46
2	ง	0.45	0.20	17	ค	0.66	0.39
3	ข	0.61	0.21	18	ง	0.69	0.46
4	ง	0.36	0.41	19	ง	0.54	0.47
5	ง	0.54	0.43	20	ง	0.66	0.64
6	ก	0.57	0.35	21	ก	0.48	0.49
7	ง	0.64	0.45	22	ข	0.62	0.51
8	ง	0.60	0.39	23	ค	0.69	0.57
9	ค	0.56	0.29	24	ค	0.41	0.59
10	ค	0.67	0.28	25	ก	0.67	0.52
11	ค	0.78	0.24	26	ค	0.66	0.57
12	ค	0.82	0.27	27	ง	0.54	0.49
13	ก	0.84	0.24	28	ข	0.49	0.43
14	ค	0.78	0.26	29	ค	0.59	0.35
15	ง	0.81	0.29	30	ง	0.48	0.29
				31	ก	0.59	0.22
				32	ค	0.54	0.21
				33	ง	0.67	0.28
				34	ค	0.78	0.27
				35	ค	0.74	0.33

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับหลังเรียน

แบบทดสอบฉบับหลังเรียน				แบบทดสอบฉบับหลังเรียน			
ข้อ	ตัวเลือก ที่ถูก	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	ข้อ	ตัวเลือก ที่ถูก	ค่าความ ยากง่าย (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)
1	ก	0.64	0.21	16	ค	0.68	0.29
2	ง	0.49	0.34	17	ค	0.54	0.38
3	ก	0.61	0.27	18	ง	0.63	0.34
4	ก	0.45	0.22	19	ง	0.54	0.48
5	ข	0.63	0.31	20	ง	0.66	0.29
6	ค	0.59	0.47	21	ก	0.54	0.48
7	ค	0.54	0.45	22	ข	0.52	0.44
8	ค	0.66	0.44	23	ค	0.63	0.39
9	ง	0.69	0.29	24	ค	0.51	0.56
10	ก	0.61	0.26	25	ก	0.57	0.48
11	ง	0.49	0.56	26	ค	0.62	0.29
12	ก	0.64	0.29	27	ง	0.55	0.25
13	ก	0.67	0.32	28	ข	0.49	0.49
14	ค	0.62	0.29	29	ค	0.51	0.29
15	ง	0.60	0.26	30	ง	0.48	0.39
				31	ก	0.63	0.27
				32	ค	0.58	0.26
				33	ง	0.44	0.45
				34	ค	0.56	0.42
				35	ค	0.42	0.34

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

แบบบันทึกคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

รายวิชา ส 418 ระดับชั้น ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

ที่	ชื่อ - สกุล	ชั้น	เลขที่	การทดสอบ ก่อนเรียน	การทดสอบ หลังเรียน	ผลต่างคะแนน ก่อน/หลัง	ผลต่างยกกำลัง สอง
				35	35	(D)	(D ²)
1	นายณราพัฒน์ เลชะวนิช	6	1	10.0	24.0	14.0	196.0
2	นายทศพล ศรีสมบัติ	6	2	21.0	24.0	3.0	9.0
3	น.ส. อัจฉรา นอสูงเนิน	6	3	24.0	27.0	3.0	9.0
4	น.ส. ทิพวรรณ จันทร์เวียง	6	4	20.0	26.0	6.0	36.0
5	น.ส. จิรจิตติกาล ทองนาค	6	5	28.0	31.0	3.0	9.0
6	น.ส. อมรรัตน์ ขอขันกลาง	6	6	6.0	24.0	18.0	324.0
7	นายเอกรินทร์ สุขเกษม	6	7	27.0	30.0	3.0	9.0
8	น.ส. นริศรา ชี้อิน	6	8	31.0	32.0	1.0	1.0
9	น.ส. ชุติมา เพชรสุน	6	9	22.0	25.0	3.0	9.0
10	น.ส. สุกญา นาคจันทร์	6	10	20.0	23.0	3.0	9.0
11	น.ส. สิริมา สมบุญ	6	11	21.0	28.0	7.0	49.0
12	น.ส. วรรณิภา แสงดวงดี	6	12	17.0	28.0	11.0	121.0
13	นายวัชรพันธ์ พวงทอง	6	13	25.0	30.0	5.0	25.0
14	นายณพมงคล ทางาม	6	14	24.0	28.0	4.0	16.0
15	น.ส. ณัฐธิดา อาจจันทิก	6	15	27.0	29.0	2.0	4.0
16	น.ส. ปารณา ยาไทย	6	16	20.0	27.0	7.0	49.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	ชั้น	เลขที่	การทดสอบ ก่อนเรียน	การทดสอบ หลังเรียน	ผลต่างคะแนน ก่อน/หลัง	ผลต่างยกกำลัง สอง
				35	35	(D)	(D ²)
17	นายภาคภูมิ อินทร์พันธ์	6	17	22.0	31.0	9.0	81.0
18	นายจัตตุพล พนาคร	6	18	19.0	27.0	8.0	64.0
19	นายอภิสิทธิ์ สุวรรณ	6	19	15.0	27.0	12.0	144.0
20	นายณัฐพล อัจฉัยชาญ	6	20	24.0	28.0	4.0	16.0
21	น.ส. ประภา แดงมณี	6	21	20.0	26.0	6.0	36.0
22	นายกิตติศักดิ์ หัตถกิจกุล	6	22	15.0	22.0	7.0	49.0
23	นายธนเตร ชะฎาจิตร	6	23	11.0	22.0	11.0	121.0
24	นายตรีณ สุขสวัสดิ์	6	24	19.0	21.0	2.0	4.0
			ค่าสูงสุด	31.0	32.0	$\sum D$	$\sum D^2$
			ค่าต่ำสุด	6.0	21.0	152.00	1390.00
			ค่าเฉลี่ย	20.33	26.67	6.34	
			ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.78	3.00	2.78	
			ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	58.10	76.19	18.09	

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน
รายวิชา ส 418 ระดับชั้น ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

จากสมมติฐาน "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนย่อมแตกต่างกัน "

ซึ่งตรวจสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t - Dependent จากสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

จากข้อมูลคำนวณหาค่า $t = 7.20$

ค่า t ซึ่ง df เท่ากับ 24 ระดับความเชื่อมั่น 0.01 มีค่าเป็น 2.845 ซึ่งถือเป็นจุดหลักจากการเปรียบเทียบค่า t แปลว่าผลได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกันเชื่อถือได้ 99 %

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน

ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 20.33

ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 26.67

จากการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้น แสดงว่าผู้เรียนได้ความรู้จากการเรียนการสอนจริง

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจุดประสงค์ที่ 9

แบบบันทึกคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจุดประสงค์ที่ 9

รายวิชา ส 418 ระดับชั้น ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

ที่	ชื่อ - สกุล	ชั้น	เลขที่	การทดสอบ ก่อนเรียน	การทดสอบ หลังเรียน	ผลต่างคะแนน ก่อน/หลัง	ผลต่างยก กำลังสอง
				10	10	(D)	(D ²)
1	นายณราพัฒน์ เลขาวิช	6	1	5.0	7.0	2.0	4.0
2	นายทศพล ศรีสมบัติ	6	2	5.0	8.0	3.0	9.0
3	น.ส. อัจฉรา นอสูงเนิน	6	3	4.0	6.0	2.0	4.0
4	น.ส. ทิพวรรณ จันทร์เวียง	6	4	5.0	8.0	3.0	9.0
5	น.ส. จิรจิตติกาล ทองนาค	6	5	6.0	8.0	2.0	4.0
6	น.ส. อมรรัตน์ ขอขันกลาง	6	6	5.0	8.0	3.0	9.0
7	นายเอกรินทร์ สุขเกษม	6	7	6.0	7.0	1.0	1.0
8	น.ส. นริศรา ชี้อิน	6	8	6.0	8.0	2.0	4.0
9	น.ส. ชุติมา เพชรสุน	6	9	7.0	8.0	1.0	1.0
10	น.ส. สกฤณา นาคจันทร์	6	10	5.0	8.0	3.0	9.0
11	น.ส. สิริมา สมบุญ	6	11	4.0	6.0	2.0	4.0
12	น.ส. วรรณิกา แสงดวงดี	6	12	4.0	6.0	2.0	4.0
13	นายวัชรพันธ์ พวงทอง	6	13	4.0	6.0	2.0	4.0
14	นายพนมมงคล ทางาม	6	14	5.0	7.0	2.0	4.0
15	น.ส. ณัฐธิดา อาจจันทิก	6	15	4.0	8.0	4.0	16.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	ชั้น	เลขที่	การทดสอบ	การทดสอบ	ผลต่างคะแนน	ผลต่างยกกำลัง
				ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อน/หลัง	สอง
				10	10	(D)	(D ²)
16	น.ส. ปวารณา ยาไทย	6	16	4.0	7.0	3.0	9.0
17	นายภาคภูมิ อินทร์พันธ์	6	17	6.0	10.0	4.0	16.0
18	นายจัตตุพล พนาคร	6	18	6.0	9.0	3.0	9.0
19	นายอภิสิทธิ์ สุวรรณมา	6	19	4.0	8.0	4.0	16.0
20	นายณัฐพล อางชัยชาญ	6	20	6.0	9.0	3.0	9.0
21	น.ส. ประภา แดงมณี	6	21	4.0	7.0	3.0	9.0
22	นายกิตติศักดิ์ หัตถกิจกุล	6	22	6.0	8.0	2.0	4.0
23	นายชนนทร ชะฎาจิตร	6	23	3.0	6.0	3.0	9.0
24	นายตรีณ สุขสวัสดิ์	6	24	3.0	7.0	4.0	16.0
ค่าสูงสุด				7.0	10.0	$\sum D$	$\sum D^2$
ค่าต่ำสุด				3.0	6.0	63.00	183.00
ค่าเฉลี่ย				4.88	7.50	2.62	
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน				1.05	1.04	0.01	
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย				48.75	75.00	26.25	

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

จุดประสงค์ที่ 9

รายวิชา ส 418 ระดับชั้น ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

จากสมมติฐาน "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนย่อมแตกต่างกัน "

ซึ่งตรวจสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่า t - Dependent จากสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

จากข้อมูลคำนวณหาค่า $t = 14.69$

ค่า t ซึ่ง df เท่ากับ 24 ระดับความเชื่อมั่น 0.01 มีค่าเป็น 2.845 ซึ่งถือเป็นจุดหลักจากการเปรียบเทียบค่า t แปลว่าผลได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกันเชื่อถือได้ 99 %

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน

ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 4.88

ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 7.50

จากการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้น แสดงว่าผู้เรียนได้ความรู้จากการเรียนการสอนจริง

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจุดประสงค์ที่ 10

แบบบันทึกคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจุดประสงค์ที่ 10

รายวิชา ส 418 ระดับชั้น ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

ที่	ชื่อ - สกุล	ชั้น	เลขที่	การทดสอบ ก่อนเรียน	การทดสอบ หลังเรียน	ผลต่างคะแนน ก่อน/หลัง	ผลต่างยกกำลัง สอง
				10	10	(D)	(D ²)
1	นายณรพัฒน์ เลขะวนิช	6	1	7.0	8.0	2.0	4.0
2	นายทศพล ศรีสมบัติ	6	2	6.0	9.0	3.0	9.0
3	น.ส. อัจฉรา นอสูงเนิน	6	3	7.0	9.0	2.0	4.0
4	น.ส. ทิพวรรณ จันทร์เวียง	6	4	8.0	9.0	3.0	9.0
5	น.ส. จิรัฐติกา ทองนาค	6	5	7.0	10.0	2.0	4.0
6	น.ส. อมรรัตน์ ขอจันทร์กลาง	6	6	7.0	9.0	3.0	9.0
7	นายเอกกรินทร์ สุขเกษม	6	7	6.0	9.0	1.0	1.0
8	น.ส. นริศรา ชี้อิน	6	8	8.0	10.0	2.0	4.0
9	น.ส. ชุติมา เพชรสุน	6	9	7.0	9.0	1.0	1.0
10	น.ส. สกุนดา นาคจันทร์	6	10	7.0	10.0	3.0	9.0
11	น.ส. สิริมา สมบุญ	6	11	8.0	10.0	2.0	4.0
12	น.ส. วรรณิกา แสงดวงดี	6	12	8.0	10.0	2.0	4.0
13	นายวัชรพันธ์ พวงทอง	6	13	6.0	8.0	2.0	4.0
14	นายนพมงคล ทางาม	6	14	6.0	7.0	2.0	4.0
15	น.ส. ณิชฐิตา อัจฉินทิก	6	15	4.0	8.0	4.0	16.0

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ที่	ชื่อ - สกุล	ชั้น	เลขที่	การทดสอบ	การทดสอบ	ผลต่างคะแนน	ผลต่างยกกำลัง
				ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อน/หลัง	สอง
				10	10	(D)	(D ²)
16	น.ส. ปวราณา ยาไทย	6	16	4.0	7.0	3.0	9.0
17	นายภาคภูมิ อินทร์พันธ์	6	17	8.0	10.0	4.0	16.0
18	นายจัตตุพล พนาคร	6	18	8.0	10.0	3.0	9.0
19	นายอภิสิทธิ์ สุวรรณมา	6	19	4.0	10.0	4.0	16.0
20	นายณัฐพล อางชัยชาญ	6	20	6.0	9.0	3.0	9.0
21	น.ส. ประภา แดงมณี	6	21	6.0	10.0	3.0	9.0
22	นายกิตติศักดิ์ หัตถกิจกุล	6	22	6.0	10.0	2.0	4.0
23	นายชนนทร ชะฎาจิตรี	6	23	6.0	9.0	3.0	9.0
24	นายตรีณ สุขสวัสดิ์	6	24	5.0	9.0	4.0	16.0
ค่าสูงสุด				8.0	10.0	$\sum D$	$\sum D^2$
ค่าต่ำสุด				4.0	7.0	64.00	183.00
ค่าเฉลี่ย				6.46	9.13	2.67	
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน				1.26	0.93	0.33	
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย				64.58	91.25	26.67	

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

จุดประสงค์ที่ 10

รายวิชา ส 418 ระดับชั้น ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

จากสมมติฐาน "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนย่อมแตกต่างกัน "

ซึ่งตรวจสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่า t - Dependent จากสูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

จากข้อมูลคำนวณหาค่า $t = 11.19$

ค่า t ซึ่ง df เท่ากับ 24 ระดับความเชื่อมั่น 0.01 มีค่าเป็น 2.845 ซึ่งถือเป็นจุดหลักจากการเปรียบเทียบค่า t แปลว่าผลได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกันเชื่อถือได้ 99 %

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน

ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.46

ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 9.13

จากการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงขึ้น แสดงว่าผู้เรียนได้ความรู้จากการเรียนการสอนจริง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายบุญสนอง สมวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	28 เมษายน 2503
สถานที่เกิด	อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	บธ.บ. (การบัญชี) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา พ.ศ. 2542
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ปัจจุบัน	ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7